B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

3. NR. SESTDIENA, 1974. GADA 19. JANVĀRIS, 25. GADS SATURDAY, JANUARY 19, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Pulkveža V. Januma godināšana

Minsteres latviešu ģimnazijas internāta telpās 5. janvārī pulcējās tautieši no visas Rietumvācijas, lai godinātu bij. ilggadējo DV priekšnieku un LCK Vācijā priekšsēdi pulkvedi Vili Janumu viņa 80 mūža gadu aprisē. DV goda priekšnieka godināšanā bija ieradušies bijušie karavīri no viņa pulka, DV organizācijas vadība un citu organizāciju pārstāvji, kopā ap 110 viesu.

Svinības, kuras DV centrālās un DV Rietumvācijas valdes atbalstā rīkoja DV Minsteres nodaļa, ievadīja māc. R. Bērziņš ar Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un Andreja Eglīša Dievs, Tava zeme deg. DV Minsteres nod. valdes priekšsēdis R. Daniševskis nodaļas vārdā apsveica jubilāru un no nodaļas pasniedza P. Purmaļa gleznoto pulkveža portretu.

DV priekšnieks J. Frišvalds īsos vārdos raksturoja plkv. V. Januma dzīves un cīņas gaitas un sakarā ar DV nodibināto Plkv. Viļa Januma fondu pasniedza viņam speciāli sagatavotos fonda noteikumus. DV priekšnieks arī paziņoja, ka pirmā izmaksa — 1000 dol. — piešķirta Minsteres latviešu ģimnazijai un lūdza plkv. V. Janumu čeku tālāk nodot ģimnazijas direktoram Dr. Z. Vītenam.

Sekoja apsveicēji no LCK — A. Cipulis, PBLA — A. Šilde, DV vanadžu priekšnieces — T. Gūtmane, DV Rietumvācijas valdes — J. Leitītis, DVF Anglijā — Dr. L. Rumba, DV Kanadas valdes — Baiba Šmita-Kalēja, DV Austrālijas valdes — A. Bērziņš, DV Vācijas nodaļām, DV jaunatnes kopas Minsteres ģimnazijā, cīņu biedriem un draugiem. Netrūka arī rakstveida apsveikumu no organizācijām, draudzēm u.c.

Jubilārs saņēma arī daudz zalvu, starp tām arī divi Daugavgrīvas vēsturiskus vaļa grebumus (LCK un LCP balva — A. Cipulis), Ad. Šilde dāvanai pieteica LAK EC un PBLA balvu — grāmatas, sveicinot arī no tu par Pad. savienības vergu nometnēm, kas iznāks šajās dienās. Direktors Dr. Z. Vītens pasniedza albumu ar retiem ģimnazijas dzīves skatiem; B. Šmita-Kalēja DV Kanadas saimes sveicienam pievienoja balvu — grāmatas, sveicinot rī no DV jaunatnes un Minsteres jauniešiem, pasniedzot plāksni ar DV emblēmu. Ar telegrammu bija sveicinājis Latvijas lietvedis Londonā T. V. Ozoliņš u.c.

Visiem apsveicējiem pateicās jubilārs, īsumā atstāstot sava mūža un cīņu gaitas.

Izmantojot iespēju, DV birojā, Minsterē, DV priekšnieks J. Frišvalds un DVF valdes priekšsēdis Dr. L. Rumba satikās ar DV Rietumvācijas valdi un citiem DV darbiniekiem, kas bija ieradušies uz V. Januma jubileju.

DV priekšnieks J. Frišvalds uzsvēra šādu sanāksmju pozitīvo pusi, kas dod iespēju apmainīties ar informāciju, iepazīties un novērst pārpratumus darbā. DV organizācijas primārais uzdevums ir cīņa par dzimtenes atbrīvošanu. To DV centrālā valde pirmkārt saprot ar informāciju un Eiropas drošības konferences iepazīstināšanu ar latviešu tautas problēmām un centieniem. DV CV piedalīsies informācijas izdevuma Latvietis latvietim izdošanā. DV CV pārstāvis būs A. Puķīte, kas veiks arī techniskā redaktora pienākumus. Liela nozīme ir kultūrāli sabiedriskam darbam, kas varētu izpausties literārās sekcijās un kopēju referentu organizēšanā Vācijai un Anglijai no citām zemēm.

DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis J. Leitītis no savas puses uzsvēra arvien pieaugošās materiālās grūtības DV Vācijā. Labi saprot DV CV vajadzības, bet jārēķinās arī ar DV zemju iespējām. Jādod zemēm laiks tās pārrunāt savās valžu sēdēs un delegātu sapulcēs un nepārsteigties ar spontānām prasībām. Tāpat jūbūt uzmanīgiem ar jaunu fondu radīšanu. Būtu vēlams, ka jau šogad DV zemju delegātu sapulces varētu iepazīties ar DV CV 1975. gada budžetu.. To DV CV centīsies ievērot.

DV vadīnijas jaunatnes darbam izstrādās DV CV jaunatnes nozares vadītāja, kas tagad vāc atsauksmes no zemēm, tās saskaņos un dos jaunu projektu.

A. Bērziņs ieteic jaunatnes lietās nepieiet pārāk birokratiski. Pēc noteikumiem tikai ar 18 gadiem jaunietis kļūst pilntiesīgs biedrs un bauda noteiktās tiesības. Ko darīs DV jaunatne līdz 18 gadiem?

DV cenšas palīdzēt mūsu neredzīgajiem ar dažādiem ielasījumiem skaņu lentēs. Vācijā ielasa Latvija Amerikā. Vai Anglijā nevarētu ielasīt DVM?

Pēc vēl dažu citu techniska jautājumu pārrunāšanas, DV priekšnieks J. Frišvalds un DVF valdes priekšsēdis Dr. L. Rumba pateicās par iespēju piedalīties labi organizētajā plkv. V. Januma godināšanas vakarā un šajā DV darbinieku sanāksmē. Visus aicināja uz 1976. g. notiekošām 3. DV globālām dienām.

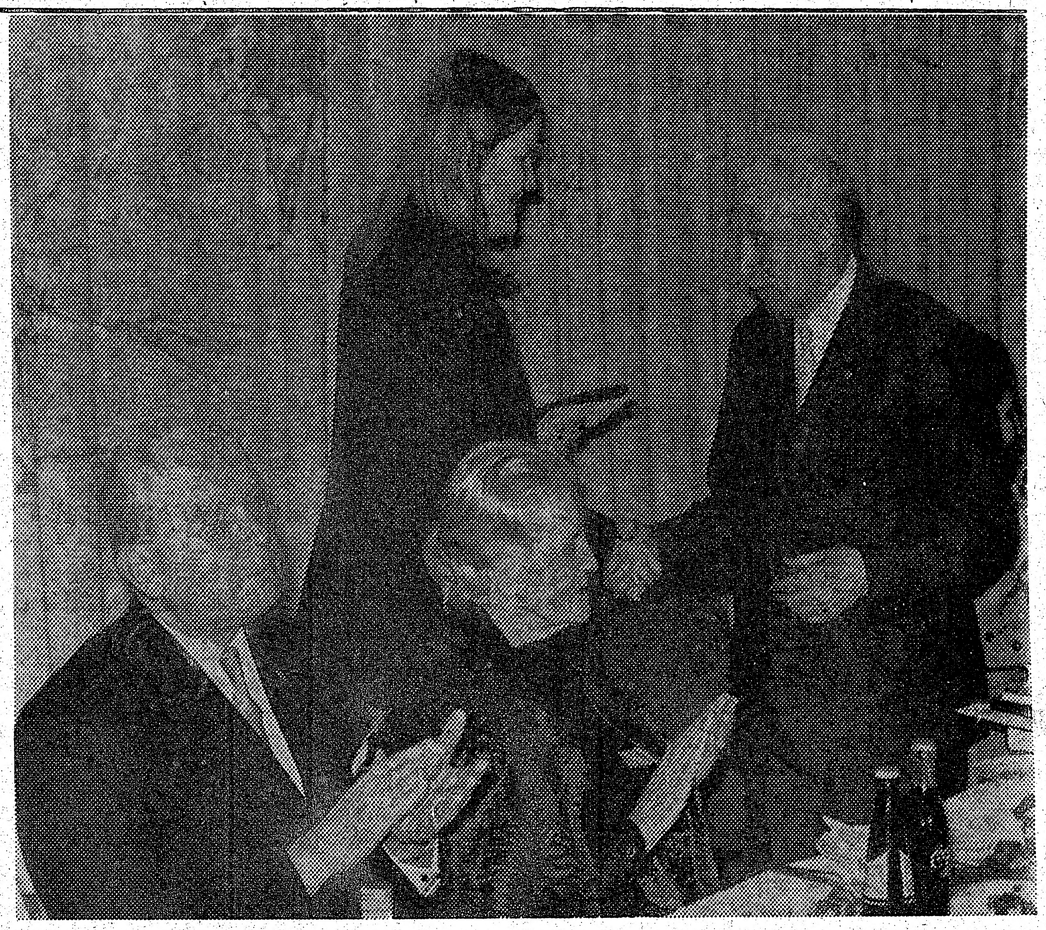

DV Kanadas valdes vārdā plkv. Vili Janumu 80 dzīves gadu aprisē sveic DV CV jaunatnes daļas vadītāja Baiba Šmita-Kalēja. Pie galda DV priekšnieks J. Frišvalds un pulkveža dzīvesbiedre Līna Januma.
Foto: T. Spoģis

Septītās lielvalsts karagājiens

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Zīmīgais preses salīdzinājums ar „Septīto lielvalsti" norāda uz avīžniecības lielo nozīmi sabiedriskās domas ievirzīšanai. Kad visi putekļi būs nosēdušies un brūces aizdzijušas, arī pašreizējā ASV valstu iekšpolitiskā krize izrādīsies par histerisku visai nozīmīgās amerikāņu preses daļas karagājienu pret prezidentu Niksonu. Nav šaubu, ka preses uzdevums informēt lasītājus gan par pozitīvām, gan negātīvām parādībām. Septītās lielvalsts mandarīni savas kompetences robežas pārkāpj brīdī, kad tie lasītājus sāk mudināt un pat kūdīt uz zināmām politiskām aktīvitātēm pret noteiktām sabiedriskām personām. Tā pašreiz Vašington Post, The New York Times, Time Inc. un daži citi amerikāņu preses izdevumi karagājienā pret Balto namu diendienā kūda lasītājus iestāties par prezidenta Niksona atstādināšanu no amata vai arī mudina prasīt prezidenta labprātīgu demisiju.

Tā dabiski rodas jautājums, kam ir lielāka autoritāte, tautas ievēlētam prezidentam — valdības galvam — vai arī partejiskai Septītās lielvalsts trieciena kalonnai.

Pagājušā svētdienā apmēram 50 lielākos amerikāņu laikrakstos negaidot parādījās prezidenta Niksona aizstāvju inspirēts manifests, kurā sabiedrībā pazīstamām personībām valsts un tautas interesēs prasa izbeigt uzbrukumus prezidentam Niksonam un ļaut valdībai sekmīgi veikt daudz svarīgākos pienākumus kā iekšpolitikā, tā arī ārpolitikā. Raksta nolūks nebūt nv aizstāvēt prezidentu Niksonu. Prezidenta eventuālā vaina Votergeites un pārējos apvainojumos noskaidrosies tuvāko mēnešu laikā. Šī raksta nolūks ir parādīt medaļas otru pusi, proti, caurmēra amerikāņa nostāju šajās kritiskajās dienās.

Senātoru Goldvoteru visi amerikāņi cienī viņa atklātības

(Turpinājums 20. lp.)

Plkv. V. Janums (pa kreisi) pasniedz Minsteres latviešu ģimnazijas direktoram Dr. Z. Vītenam DV nodibināto plkv. V. Januma fonda 1000 dol. naudas balvu.
Foto: T. Spoģis

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 19. JANVĀRIS, 3. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Pad. savienība piedāvājusi Ķīnai neuzbrukšanas paktu, uz kuru Ķīna vispār neesot atbildējusi.
Dadža zīmējums

J. Grodnis

1973 - pamieru gads

Aizvadītais 1973. gads ieies vēsturē kā pamieru gads, jo tas ar pamieru Vietnamā sākās un ar pamieru Vidējos austrumos beidzās. 1973. gada 27. janvārī četras konfliktu dalībnieces — ASV, abas Vietnamas un vietkongi vienojās par pamiera noteikumiem Vietnamā, pa daļai visā Indoķīnā. Šeit saskatāms „miera" sākums, jo Ziemeļvietnama ar vairāk nekā 450.000 vīru lielu armiju, pieskaitot Vietkongus, apbruņotus Maskavas ieročiem, atrodoties dažādos Dienvidvietnamas apgabalos, īsā laikā spējīga okupēt ne vien Dienvidvietnamu, bet pat Indoķīnu. Tad būs „miers". Ja tas vēl nenotiek šodien, tad tikai tāpēc, ka Maskava vēlas nogaidīt, jo šāda okupācija traucētu Kremļa politikas ieguvumus pašreizējā Eiropas drošības konferencē.

Nākošais pasaules politikas svarīgākais notikums ir Eiropas drošības konference. Tā sanāca sagatavošanās sesijā jūlija pirmajās dienās Helsinkos. Bez Eiropas valstīm šajā konferencē piedalās arī ASV un Kanada. Tā ilgi nevarēja piedzimt. Bija dažādi Maskavas mēģinājumi, agrākā Polijas ārlietu ministra Rapacka plāns un citi priekšlikumi. Kad beidzot par Rietumvācijas kanclera kļuva kreisi noskaņotais Vilijs Brants, Maskavai uzausa pirmās lielās cerības, jo Branta labvēlīgā politika Austrumeiropai iekrita kā ābols Maskavas klēpī. Nopelni ir arī Ziemeļvietnamas piekrišanai pamiera noteikumiem Vietnamā, proti, ASV labvēlība Maskavas organizētai konferencei. Tanī patiesi ieinteresēta bija vienīgi Maskava. Tā mēģina nošaut divus zaķus ar vienu šāvienu — apstiprināt pašreizējās valstu robežas Eiropā, kam V. Brants piekritis, un samazināt Eiropā ASV un Pad. savienības karaspēku, kā to vēlas Maskava. Samazinot ASV karaspēku Eiropā, Maskava Eiropas flankā justos droša, lai varētu viegli pārsviest daudzas divīzijas uz Ķīnas robežu austrumos un nedotu Ķīnai daudz laika apbruņoties līdzobiem, jo laiks strādā Ķīnas labā.

Cik Maskavai ir skaidri izteikti mērķi Eiropas drošības konferencē, tik Rietumi ir nenoteikti savās prasībās pret Maskavu un kā vienmēr atrodas defensīvā stāvoklī. Rietumvalstu delegācijas gan runā par cilvēku kustības brīvību (Pad. savienībā cilvēkus „kustina" vairāk nekā jebkur citur pasaulē), ģimeņu apvienošanu, pasta sūtījumu brīvību (bez cenzūras), muitu samazināšanu sūtījumiem, bet neprasa apspiestajām tautām Eiropā pašnoteikšanās tiesības un brīvību. No visa tā secināms, ka Maskava, nākot ar tik daudz un labi izkalkulētām prasībām, panāks vismaz dažu to pieņemšanu, ja ne citādi, tad vismaz ar nogurdināšanas taktiku. Turpretim Rietumi ar savām „sīkpreču tirgotāju" prasībām varbūt spēs sasniegt tikai savstarpēju tirdzniecības, technoloģijas, tūrisma, kultūras u. c. apmaiņas, kas Maskavai būs izdevīgākas nekā pašām rietumvalstīm. Fakti liecina, cik rietumpasaule dziļi iegrimusi materiālismā. Tai nav nekādu principu. Visi skaļie saukļi par tautu pašnoteikšanās un cilvēku tiesībām, reliģijas brīvību u.t.t. izrādījušies tikai kā tukšas frazes.

Trešais nozīmīgais notikums 1973. gadā bija ASV iekšpolitiskā krize, tā sauktais Votergeitas skandals. Formāli tas ir ASV iekšpolitisks notikums, bet tas ir padarījis ASV vājas pasaules lielo problēmu kārtošanā, ko tās veica jau vairāk nekā 35 gadus. Votergeitas lieta saistījusi ASV prezidenta rokas un atrāvusi no līdzdalības daudziem svarīgiem notikumiem pasaules politikā, sevišķi Eiorpā. Šos apstākļus veikli izmantojusi Maskava. Brežņeva vizīte Vašingtonā šādā brīdī bija ļoti izdevīga Maskavai, kas rezultējās abu valstu sadarbībā (detantē). Ar to Brežņevs „iekoda" Pekingai īsi pirms 10. Ķīnas komūnistu partijas kongresa. Cik „augsti" Maskava šo detanti vērtē, pierādīja tās piedraudē-

(Turpinājums no 4. lp.)

Lasītāju vēstules

SAUKLIS „LATVIJU LATVIEŠIEM"

A.E. Zviedrijā (vai dzejnieks?) Latvija Amerikā 50. nr. apstrīd saukli Latviju latviešiem. Vecie karavīri teiktu, ka A.E. kaut ko „laiž dēlī". Kādam tad sauklim vajadzētu būt? Vai Latviju krieviem, vāciešiem, žīdiem? A.E. jautā, ko par mums domā šo tautību piederīgie, kas mums ir draudzīgi? Arī viņi dažādos laikos esot atstājuši Latviju un tagad svešumā atbalstot mūsu cīņu pēc brīvības.

Ja nu tie ir mūsu patiesie draugi, tad sirsnīgi pievienosies sauklim, ja ne, tad viņiem mūsu brīvība nerūp. Ko līdz filozofēšana par Latvijas 1922. g. satversmi, apstākļi ir atšķirīgi. Šovinisms nodarot lielu kaiti. Varbūt, bet vājš un atmiekšķējies nacionālisms vēl lielāku! Mēs varam pārmest žīdiem arabu padzīšanu no paaudžu paaudzēm apdzīvotām mājvietām, bet ja to neizdarītu, vai Izraēlas valsts maz būtu?

Ja mums neizdosies no Latvijas padzīt pēc okupācijas iepludinātos krievus vai kādas citas tautas piederīgos, kam jau tagad tur aug otra paaudze, tad nekad mums nebūs arī Latvijas valsts. Tāpēc šobrīd liekas, ka tikai brīnums var glābt latviešu tautu no iznīcināšanas. Stūrgalvīgi ticot šim brīnumam, lai mēs sakām paši sev, lai lūdzam Dievu, lai saucam svešiniekiem: Latviju latviešiem! I. Z. Toronto

MODERNĀ DZEJA

Paldies Modrim Lorbergam par skaisto dzejoli Sniega pārslas tālos ceļos krīt, tāpat Latvijai Amerikā par tā ievietošanu. Tagad maz parādās dzejoļu, kuŗus paslavējot pašam nebūtu jānosarkst par savu liekulību. Lielākā daļa tagadējo dzejnieku vairs nelieto nekādu pantmēru, pieturas zīmes, par atskaņām nemaz nerunājot, jo tās prasa piepūli un talantu — nav jācieš tā sauktās „radīšanas mokas". Par „brīvā stila" dzeju dzejnieks Roberts Frosts bija izteicies, ka to varot salīdzināt „ar tenisa spēli bez tīkla"... Nedomāju, ka vispār vajadzīgs talants, lai uzrakstītu „moderno" dzejoli. Ja to iespiestu prozas veidā, neviens nepateiktu, ka tā ir dzeja. Daudzreiz sapņos redzu ērmus, kad šo laiku dzejnieki smej un ņirgājas par mums, jo tāpat kā jaunlaiku gleznotāju un mūziķu „Op" un „Pop", viņu dzeja ir tikai — „Flop"!

O. Zvirgzdgrauds Toronto

LĪDZEKĻU IZLIETOŠANA

Ļoti nepatīkami zināt, ka DV organizācija nav informējusi mūsu presi, cik līdzekļu tā ik gadus nosūta mūsu tautiešu aprūpes darbam resp. kara invalidiem, slimiem un tādiem, kam palīdzība vajadzīga. DV organizācija vāc līdzekļus vairākas reizes gadā un tās pienākums atbalstīt šādas katēgorijas tautiešus, sevišķi Ziemsvētkos. Līdz šim DV organizācija presē ziņo — līdzekļi tiek izlietoti lokāliem mērķiem — īpašumu iegādei un to ātrām nomaksām. Mūsu nacionālais pienākums atbalstīt DV organizācijas darbu, bet mēs vēlamies zināt, ka zināmas summa būtu izlietotas arī aprūpes darbam, ziņojot par lo lielumu latviešu presē.

Valdis Šteinmillers,
bij. leģionārs, Toronto

REDAKCIJAS PIEBILDE:

Ievācot informāciju no DV Kanadas valdes locekļa, pēdējais paskaidroja, ka šajos Ziemsvētkos mūsu invalidiem un veciem ļaudīm Vācijā nosūtīts 1000 dol (L.A. 15. sept. nr. 13. lp.), tāpat izlietotas citas summas pēc ziedotāju norādījumiem. Kā aprūpes līdzekļi izlietoti, par kādām summām un kam, lasāms DV Kanadas valdes sēžu un lēmumu atreferējumos, kas pēc katras sēdes parādījušies Latvija Amerikā, tāpat Daugavas Vanagu Mēnešrakstā. Šie izdevumi jāizlasa un pie tam rūpīgi! Arī DV nodaļas ziņo Latvijai Amerikā par savu darbību un līdzekļu izlietošanu vai savos apkārtrakstos, kuŗus piesūta saviem biedriem. Par līdzekļu izlietošanu „lokāliem mērķiem" — īpašumu iegādei un „ātrām nomaksām", ja rakstītājs domājis DV namu Toronto, paskaidrojams, ka tas ir saimniecisks uzņēmums, kas rīkojas sava budžeta robežās, un varam tikai priecāties, ja kāds mūsu pašu panākums zeļ pats saviem spēkiem un attīstās.

KAS VAINĪGS?

LNAK vēlēšanas pagājušas, un presē manāma gaušanās, ka nav sasniegts zināms vēlētāju skaits. Tāpat brīnās jaunieši, ka viņu kandidāts Sandra Indzere nav ievēlēta.

Kā visu to var panākt, ja LNAK nepiesūta vēlēšanu materiālus? Pirms vēlēšanām A. Budrēvics aicināja organizācijas un LNAK pārstāvjus (?): vai „... jūs uzņematies vēlēšanu materiālu izsūtīšanu...?". Ja tie neuzņēmās, daudzi latvieši palika tukšā un nevarēja vēlēšanās piedalīties. Tā tas ir bijis katrās vēlēšanās.

Un kā ar tiem kas nav organizācijās, jauniešiem un vecajiem ļaudīm? Vai tos neskaitām par latviešiem un mums viņi nav vajadzīgi? Necerēsim, ka ikviens pats lūgs, lai vēlēšanu materiālus viņam iesūta, ja pat organizācijas, kas iekasē LNAK nodevu, to nedara, ko vajadzēja darīt, ja LNAK to nespēj. Vairāki latvieši par šādu stāvokli ir sašutuši un atbilde ir: „Ja nav, nav vajadzīgs, jo mūs tur nevēlas."

Ko īsti dara LNAK pārstāvji? Vismaz te, Montrealā, nekas nav dzirdēts vai manīts, bet prasot pārstāvim pašam, tam nav ko paskaidrot. Savādi, vai ne? **Agrumu Pēteris**
Montrealā

VECO ĻAUŽU MĪTNE

LA 24. nov. un 22. dec. numuros Vecais lāčplēsis un J.. Dimants izteikuši šinī jautājumā savas domas. Pilnīgi piekrītu Vecajam lāčplēsim, kas cer uz tādu veco ļaužu mītni, kur tie varētu ne tikai pavadīt savu laiku, bet cik iespējams arī dzīvot — būt latviešos, apmeklēt sarīkojumus un dievkalpojumus, lai nejustos atstumti. Kalamazū celtai mītnei šādas priekšrocības būtu, nerunājot par citām pilsētā pieejamām ērtībām (iepirkšanās, satikšme). Turpretī Gaŗezerā celtai mītnei tādu priekšrocību nav un arī nebūs. Tur latviešu sabiedrība paredzama tikai četrus mēnešus gadā. Ka tur kāds nometīsies uz dzīvi cauru gadu, ir — illūzija. Par transportu un citām pilsētas ērtībām nemaz nerunājot.

J. Dimanta galvenais mērķis ir — koncentrēt mūsu nacionālos spēkus un līdzekļus vienkopus — Gaŗezerā, tad veco ļaužu mītne šinī koncentrēšanā var būt tikai mazāk svarīga daļa, jo tās iemītnieki ne spēkus, ne līdzekļus vairs pienest nevar.

Mītnes celšanai ir jāgaida līdzekļi, vienalga, vai mītni celtu Kalamazū vai Gaŗezerā. Gaidīt līdzekļus no Gaŗezera organizācijas būtu aplam, jo tai pašai daudz nepabeigtu vajadzību un līdzekļu trūkst. Tāpat arī Kalamazū latviešu līdzdalību nevar vērtēt pārāk augstu, jo mītne, cik man zināms, ir domāta ne tikai vietējām vajadzībām. Līdz ar to atkrīt J. Dimanta gaušanās par „īstas mātes" mīlestības dalīšanu. **Kandidāts**
Illinojā

Kārlis Ulmanis

ALFREDA BĒRZIŅA GRĀMATA; IZDEVIS GRĀMATU DRAUGS, 1973.

Pirms pāris gadiem dzirdēja valodas, ka A. Bērziņš rakstot K. Ulmaņa biografiju. Dīvaini, ka vēl 23 gadus pēc Ulmaņa nāves latvieši nav uzrakstījuši sava redzamākā valstsvīra biografiju. Tomēr jau šīs grāmatas ievadā autors pasaka, ka tā neesot biografija. Patiesi tā nav biografija, jo tanī nav biografijas grāmatu likumības un pārāk niecīgs faktu krājums.

Otru pārsteigumu sagādā autora izteiktā doma, ka viņš nevēloties būt objektīvs, ko grāmatas saturs arī bagātīgi apliecina. Grāmatā ir vairākas jaunas lietas, kas lasāmas ar interesi, bet pārējais teksts ir pārspiedumi no autora agrākiem rakstiem vai citiem avotiem, kas agrāk lasīti. Tāpēc agrāk lasīti Latvijas vēstures vispārēji apraksti, kam nav tieša sakara ar aprakstāmo personu, kāpēc tie varēja arī nebūt.

Arī attēli ir kā jauni, tā veci. Vecie daudzreiz redzēti, bet starp jaunajiem daži vērtīgi. Vairumam attēlu nav minēts gads, kas ir liels trūkums. Ulmaņa biografijai visai nozīmīgs viņa 50 gadu svinību uzņēmums Ezerkleišos (100. lp.) — kopā ar 22 piederīgiem un cieminiem. Bet zem attēla nav vārdu. Kāpēc? Tos vajadzētu sameklēt un publicēt. Biografiskie dati par Ulmani skopi un tādi, kas kaut kur jau publicēti. Pavisam maz ziņu par Ulmaņa bērnību, reālskolas laiku, par Cīrichi, Leipcigu un nepilnīgi par ASV. 1896. gadā sācies Ulmaņa romāns ar jaunu Jelgavas aktrisi, bet grāmata par to nestāsta.

Aizbraucot uz Ameriku, Ulmanim bijis parāds Kauguru lauksaimniecības biedrībai 200 rubļu (35. lp.), bet pēc otras versijas 250 rubļu (41. lp.) un vēl nenoteikta summa H. Enzeliņam personīgi. Vai un kad tas atmaksāts, nav zināms. Par Ulmaņa dzīvi Amerikā autors izmantojis O. Akmentiņa savāktos materiālus un Enzeliņa vēstules. Tie nav pietiekami un par šo posmu ir daudz neskaidrību. Kāpēc Ulmanim nesekmējās Justonā ar pienotavu? Vai viņš bankrotēja? Varbūt uzņēmums pats likvidējās? 44. un 45. lp. autors raksta, ka Ulmanis lūdzis aizdevumu četriem amerikāņiem, bet 49. lp. min, ka viņš tādu aizdevumu saņēmis. Tālāk Hekers apstiprina, ka apm. pēc 5 gadiem viņš no Ulmaņa saņēmis vēstuli un čeku par parādu (tas būtu 1915. gadā), bet par pārējiem nav zināms. Autors nemin Smita rakstu 1954. gadā izdotajā brošūrā, kad atklāta Ulmaņa piemiņas plāksne. Šis raksts ir mīklains un neskaidrs. Brošūrā vēl lasāms, ka Ulmanis saviem darba biedriem Linkolnā stāstījis par Krieviju, un tiem licies, ka viņš ir kreisi noskaņots. Darba biedri tāpat atcerējušies Ulmaņa „iedomāto ideālo vienlīdzību" un piemin, ka Ulmanim bijis grūti ar viņiem nodibināt siltas attieksmes. Par sevi Ulmanis vairījies runāt.

Ģen. K. Berķi par Vidzemes divīzijas komandieri iecēla J. Balodis saziņā ar valsts prezidentu A. Kviesi un K. Ulmani (214. lp.). 1934. gada 15. maija vakarā M. Skujenieku uz valsts kanceleju aicināja Balodis, ne Ulmanis (219. lp.). Uz telefona zvanu atsaucos es (J. Lejiņš — red.), un pēc balss pazinu Balodi. Viņš nosauca arī savu vārdu un vēlējās runāt ar Skujenieku. Pāris vietās teksts ļoti līdzīgs dažu citu autoru agrākajiem rakstiem, bet nav norādījumu, vai tas patapināts. 287.—313. lp. autors apraksta valdības locekļu maiņu un ir ļoti subjektīvs. Baloža aiziešana jaunajā versijā pilnībā nesaskan ar autora agrākiem rakstiem. Viņš raksta, ka 1940. gada sākumā Ulmanis būtu informējis Balodi par nodomāto maiņu kara ministrijā un par maršala titula piešķiršanu Balodim. Manuprāt tas notika tikai 1940. gada 4. aprīlī, bet Balodis par

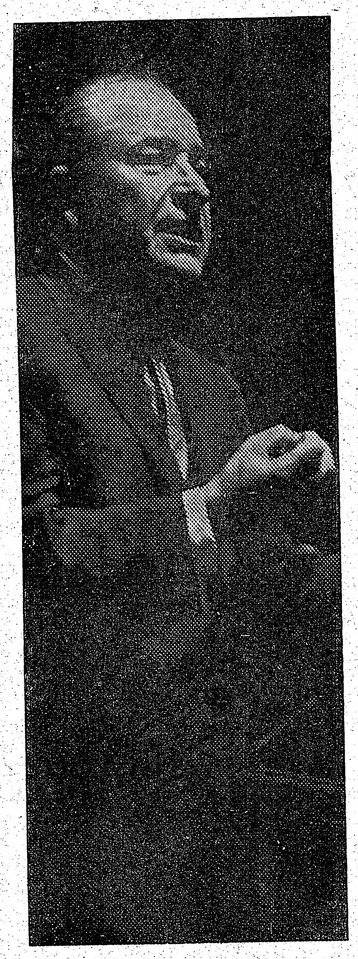

Grāmatas Kārlis Ulmanis autors Alfreds Bērziņš raksturīgā pozē.

tādu projektu zināja pirms daudziem mēnešiem, jo aizkulišu bīdītāji par to runāja atklāti kopš Skujenieka aiziešanas. Šai laikā Brīvās Zemes un Rīta redakciju darbinieki Balodi visādi aprunāja, bet laikrakstos iespieda lielus viņa attēlus. Maiņas grūti saprotamas: ja tik daudz valdības locekļu izrādījušies nepiemēroti, tad var jautāt — kas viņus ieteica un kas iecēla?

Liekas, ka 219. lp. 20. rindā vārda „vienojušies" vietā būtu pareizāk teikt — „kā Ulmanis bija noteicis". 63. lp. kļūdaini teikts, ka pēc 1917. gada marta revolūcijas Krievijā valdības galva bija Kerenskis, kad amatā toreiz bija Ļvovs. 104. lp. nepareizi teikts, ka Pagaidu valdība Liepājā ar ārpasauli varējusi sazināties tikai caur vācu iestādēm. 192. lp. lasāms, ka F. Cielēns par sūtni iecelts pēc F. Mendera līguma. Tā tas nebija. 205. lp. minēts, ka 1934. gadā Valmieras pulka komandieris bijis Skujiņš. Arī tā grāmatā ir kļūda.

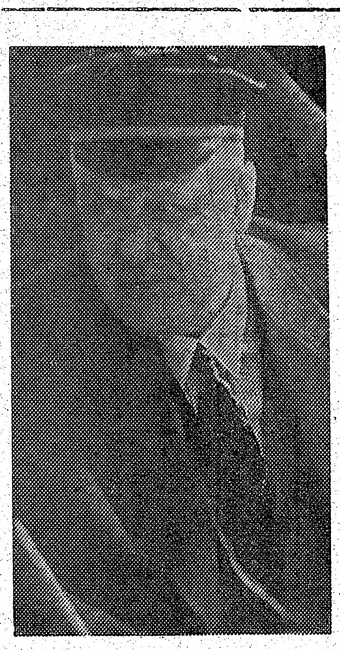

Pēdējais Latvijas valsts prezidents Kārlis Ulmanis

Lai kā ar kļūdām un objektīvo novirzi, grāmatu izlasīt ieteicams katram, kam interese par vēsturi un Latvijas pagātni. Bet — kur paliek Ulmaņa biografija? Tā jāraksta kādam labam biografam, arī vēsturniekam, kam pietiekama distance no Latvijas brīvības laika notikumiem un cilvēkiem. E. Virza, A. Francis un daži citi par Ulmani rakstījuši propagandas nolūkā un viņu informācija jāuzņem rezervēti. Šie autori dažreiz nonākuši pretrunās. Jāšaubās, vai pilnīgu Ulmaņa biografiju jebkad lasīsim? Amerikā Ulmanis par sevi nekā nav izpaudis un Latvijā tāpat. Amerikā dažus fragmentus vēl varētu sameklēt, bet nav zināms, vai kāds to dara. Ja to aicinātu publiski, vēl atrastos avoti arī par citiem Ulmaņa dzīves posmiem.

Kad un kas to darīs? Loģiski, darītājs varētu būt Latviešu preses biedrība, kas pagaidām varētu vākt biografijai materiālus. Ja sabiedrisko lietu ministrija Latvijas neatkarības laikā to nebija darījusi, tas tomēr, kaut ar lielām grūtībām, jāveic tagad. **J. Lejiņš**

Lielā diena

ELLA ANDERSONE, STĀSTI UN NOVELES, IZDEVNIECIBA AKA, 1973.

Pazīstamās autores un tulkotājas Ellas Andersones jaunajā grāmatā Lielā diena sakopoti 14 stāsti, kuŗos galvenokārt stāstīts par Latvijas zemnieku dzīvi: gan valsts neatkarības laikā, kad cilvēki varēja brīvi strādāt un rosīties, gan kaŗa un trimdas apstākļos.

Rakstniece savu tēloto vidi — lauku darbu ritumu — labi pārzina un cilvēku dzīves rāda kā organiski iekļautas dabas norišu secībā. It kā flāmu gleznotāja Pīteŗa Breugeļa darbos šeit dzīvnieki, mājas, labības kūlīši, koki un cilvēki saplūst plašā, augstā apvāršņa panorāmā, kur visam sava negrozāma kopsakarība.

Gribētos vairāk savdabīguma stāstu varoņu vaibstos, lai tie atšķirtos no izbalēšanai lemto stereotipu simtiem līdzīgu notikumu krātuvēs. — Tēlojums veiksmīgāks, apstrādājamā viela labāk pārvaldīta novelē Vecā goba, kur nedaudz lappusēs parādīta dēla un mātes sadursme un tās traģiskais atrisinājums. Īsiem teikumiem, kā skaldot noskaldot, autore atklāj dēla iecirtību pret veco māti. Ieskanas Indrānu motīvs — cilvēka un koka tuvuma simbolisms. Taču šeit nekas nav bazēts uz intellektu, viss šķietas ikdienā vērots un atstāstīts bez liekiem vārdiem, stāsta notikumam atbilstošā paskarbā izteiksmē.

Jautrākas izdarības tēlotas stāstos Veikals, Pērminderi, Gaŗkalnietes neveiksmes, te sīkās blēdībiņas un izgudrus apkārtceļus rakstniece pratusi smaidīgi patēlot.

Novelēs Lielā diena, Kaņepienes uzvara, Laime nelaimē un Negaidīts iznākums risināti mīlestības cilpainie režģi, ar laimīgām, tomēr citam ne tik laimīgām beigām.

Skaudrāki likteņi notēloti stāstos Noziedznieks un Īstenība. Šeit, netiesājot un nemorālizējot, rādītas dažādo mīlestību tumšās puses. Tieši šajos darbos gan prasītos pēc iekšskata izgaismojuma, neparastāka vērojuma leņķa, neapmierinoties tikai ar ārējo notikumu aprisēm.

Turpmāk varētu prozistei novēlēt izvairīties no pieņemtā atkārtojumiem: uzmanīgāk pavērot katra cilvēka savdabīgo, vienreizējo, tikai viņam vien šai dzīvē piešķirto izjūtu skālu un iejutīgāk attēlot pārdzīvojuma veidu — kāpinājumu brīžos un pēclaikā.

Notikumu risinājums novelēs saista, nemana valodas akrobatikas un stila arabesku. Īsiem teikumiem panākta šķautnaina raksturu un darbības apdare. Aprautie, nesamākslotie dialogi atbilst šeit tēloto cilvēku ikdienas sarunu valodai, skan dabiski un lasītāju pārliecina.

Mazliet traucē tieksme palaikam verbu novietot teikuma beigās. Krājumā stāsti raiti lasāmi, acij tīkama arī grāmatas grafiskā apdare.

Guna Ikona

Irma Grebzde

Kāds posms

ČALOJUMS

Cilvēkiem ir dabiskas bailes no slimnīcām, lai cik šīs celtnes būtu skaisti ierīkotas.

Slimnīcas ir ciešanu vieta. Īpatnēja dzīve tur norit, it kā tālu no ārējās pasaules. Retais lasa laikrakstu vai spriež par to, par cik vienai vai otrai precei cēlusies cena, cik nopietna ir inflācija vai politiskais stāvoklis. Slimnīcās, tie, kas spēj runāt, pārspriež savas un citu slimības,nopelē vai slavē ārstus, māsiņas, aptīrītājus, smalki iztirzā ēdienu karti un savas ārstēšanas ikdienas gaitu — analizes, rentgenus, kardiogrammas u. t. t.

Es tur nesen biju — mazā istabiņā ar logu uz darbīgu ielu, kur rītos vēroju cilvēkus skrienam uz darbu, tramvajus aizslīdam, mašīnas sprauslojam zem nulles temperātūrā. Dīvaini — šī iela, turpat zem mana septītā stāva loga, likās cita, sveša pasaule, kaut kas ārpus manas dzīves.

Tik ātri cilvēks „iekļaujas" slimnīcas vientulībā.

Nē, tu jau, cilvēks, negaŗlaikojies — tev nedod miera ne dienu, ne nakti, gan duŗot tavas rokas vēnās, mērījot tavas sirds darbību vai citādi „traucējot". Visu laiku kāds tavā istabiņā nāk un iet — tomēr tu jūties briesmīgi vientuļs. Un tad tu domā, ka nu ir laiks pārvērtēt savas izjūtas, domas, vārdus un dzīvi.

Līdztekus tam sāc vērot tos, kas ienāk tavā istabiņā. Ārste tev patīk ar savu rūpību un lietišķību. Vēl — tevi taisni fascinē jauns ārsts—rezidents, kas „tavā gadījumā" liekas ļoti ieinteresēts un pat gaitenī gaŗām iedams tev pamāj. Ar viņu parunājos tīri „cilvēcīgi", ne medicīnas terminos, piemēram, par internu un rezidentu-ārstu privāto dzīvi —. Tādas jau tikpat kā nav.

„Vai jūs rakstāt mistērijas?" viņš man prasa.

„Nē, par mīlestību," es smejos.

„Mīlestību! Kas ir mīlestība? Es pazīstu un atzīstu tikai vienu īstu mīlestību — mātes mīlestību pret savu bērnu," ārsts saka.

„Es pazīstu vēl vienu, bet — par to nerunāsim, jo abi piederam divām dažādām reliģijām. Jūs — žīds, es kristie-

(Turpinājums 18. lp.)

Ar 1975./76. gadu atbrīvojas Minsteres Latviešu Ģimnazijas direktora vieta.

Aicinām pieteikties interesentus direktora amatam mūsu ģimnazijā. Kandidātiem jābūt ar pabeigtu universitātes izglītību. Vēlami ģermānisti un paidagogi, labi vācu valodas pratēji, un aktīvi sabiedriska darba darītāji.

Atalgojums pielīdzināts vācu valsts ierēdņu likmēm — pēc BAT.

Pieteikties lūdzam līdz 1974. g. 1. jūnijam pie Latviešu Centrālās Komitejas Izglītības Nozares vadītāja prāv. M. Lizdika, 6. FRANKFURT/M. 90 Zeppelin Allee 64 BR Deutschland, iesniedzot augstskolas diplomu, atsauksmes no līdzšinējām darba vietām un pašrocīgi rakstītu īsu dzīves gājumu ar fotouzņēmumu.

1973 - pamieru gads

(Turpinājums no 2. lp.)

jums izcelt Ēģiptē savu kaŗaspēku. Tam bija divi nolūki: atbalstīt arabus cīņā pret Izraēlu un iegūt to simpatijas, bet galvenais — radīt militāras bazes Vidējos austrumos un sagrābt savās rokās arabu eļļu.

Ceturtais svarīgākais notikums pagājušā gadā bija atkal pēkšņi uzliesmojušais kaŗš Vidējos austrumos starp arabiem un Izraēlu oktobŗa vidū, kas ilga vairākas nedēļas. Tas bija abpusēji labi sagatavots un prasīja zaudējumus abās pusēs. Maskava izspēlēja savas kārtis gan pārāk atklāti, draudot izcelt 10.000 vīru stipru desantu Ēģiptes territorijā. ASV prezidents ārkārtīgā steigā un slepenībā, neinformējot pat Kanadas valdību, izsludināja trauksmes stāvokli visās kaŗaspēka daļās. Drauds Izraēlai nozīmētu trešo pasaules kaŗu. Tas Maskavu nobiedēja un tā ne tikai atteicās no šī nodoma, bet pat pievienojās ASV iesniegtai rezolūcijai Apv. Nācijās par pamiera noteikumiem Vidējos austrumos.

Karstais kaŗš šinī Vidējo austrumu pulvermucas rajonā formāli beidzies, bet aukstais kaŗš turpinās ar pastiprinātiem līdzekļiem. Arabi tajā pirmoreiz organizēti izlieto kā līdzekli pret Izraēlu un daudzajām tās atbalstītātājām valstīm, sevišķi ASV, savu eļļu, pārtraucot vai samazinot eļļas eksportu un paaugstinot cenu.

Pamiera sarunas sākās Ženēvā 18. decembrī un, domājams, turpināsies ilgu laiku, kā parasti visur, kur nevar panākt vienošanos. Uzvaru tajās izšķirs arabu organizētās vienotības spēks, jo bez arabu eļļas rietumu pasaule nespēj eksistēt. Arabi pret eļļu prasa Izraēlas atvilkšanos 1967. gada robežās. Kā tas beigsies, šobrīd grūti paredzēt. Īstu mieru Vidējos austrumos tomēr grūti saskatīt, jo Izraēla nevēlas arabiem atdot ne pēdu okupētās zemes. Ja Ženēvā arī izdotos atrast kādu viduscelu starp Izraēlu un arabiem, tad tomēr mieru tas nevarēs nodrošināt, kamēr miljoni Palestīnas bēgļu būs izdzīti no mājām, dzīvos bēdīgos apstākļos (nometnēs, teltīs), un kuŗiem tomēr ir savas politiskās un militārās organizācijas. Tās cīņu nepārtrauks, iekāms pasaules varenie nebūs ierādījuši izdzītajiem palestīniešiem normālas mājvietas.

Vienīgais pozitīvais fakts 1973. gadā ir palicis nemainīgs — Maskavas un Pekingas aukstais naida kaŗš, ko pierādīja sarkanās Ķīnas 10. kongress. Rietumu pasaules politikas vadītāji to nemēģina izmantot savā labā, bet gan brauca uz Maskavu un Pekingu tirgoties ar saviem sīkpreču piedāvājumiem.

1973. gadu nevar saukt par sekmīgu rietumpasaulei. Cerēsim, ka jaunais gads dos kādus uzlabojumus.

Daudzi jaunieši Toronto pievērsušies akordeona spēlei, kuplinot latviešu vecās un jaunās paaudzes sarīkojumus. Augšējā attēlā Sandra Richtere divspēlē ar Vili Kairišu.

Foto: J. Liģers

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk
INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.60

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JAMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.

Mēs gribam jums aizrādīt, ka šie rubļi ir SPECIĀLI RUBĻI, vismaz 4 reiz vērtīgāki nekā PARASTIE RUBĻI, par ko variet pārliecināties mūsu katalogos.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3520.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$4036.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3881.00**
Moskvitch 412 IE	**$3570.00**
Moskvitch 408 IE	**$3284.00**
Moskvitch 426 Station Wagon	**$3726.00**
Moskvitch 427 Station Wagon	**$3998.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2251.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai **pat lētāk.**

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Rasma Aizupe

Ķēpadsmit Gadi Sibirijā

„Tur tālajos ziemeļos kaps mums bija rakts!"

Tie, kas cieta vissmagāk.

Nobela prēmijas laureāts J. Solžeņicins savus aprakstus par vergu nometnēm galvenokārt veltījis šinīs moku vietās bojā aizgājušo krievu piemiņai. Rasma Aizupe, kas 14 gadus bijusi gan cietumā (Rīgā), gan koncentrācijas nometnē (Gorkijā), bet visilgāk Sibirijas taigās un drausmīgajā tundrā pie Ledus okeana, šo savu grāmatu veltī apm. 100.000 latviešiem, kas aizgājuši bojā šajās moku gaitās.

Daži no viņas pieminētiem tautiešiem beigās gan izglābušies no nāves, bet milzīgais vairums atdusas kaut kur sniega klajumos Soļikamskas, Noriļskas, Dorofejevkas vai citu šausmu vietu apkārtnē.

Autore piemin ministra A. Bērziņa kundzi ar dēlu (nokļuvuši ārzemēs), A. Bļodnieka kundzi ar dēlu, prof. Ziemeļa ģimeni, kapt. Zalcmaņa kundzi, mākslinieka Kasparsona brāļa sievu, dir. Ozoliņa kundzi, adv. Fogelmaņa kundzi ar 2 bērniem, mācītāju Rumbu (miris Soļikamskā), izdevēju Emiliju Benjamiņu, adv. Frīdenberga kundzi ar bērniem, pareģi Finku, Rīgas privātā lombarda direktora Librechta kundzi, adv. Stiprā kundzi, rakstnieka E. Vulfa atraitni ar dēliem (mira Dorofejevkā), kino Palladium īpašnieci Velēna kundzi ar dēlu, klavieru veikala īpašnieka Vistuča kundzi ar meitiņu Zigrīdu (kļuva vājprātīga, kad māti nosūtīja uz Noriļsku, un drīz mira), Šortmana maiznīcas kasieri Kļaviņa kundzi (Dudinkā), daudzus ventspilniekus (tie bija goda vīri), kādu piebaldzēnu, kas izdarīja pašnāvību (kad citi nodziedāja dziesmu — „Lai nu paliek šoruden, Rudzu druva atmatā . . ."), pulkv. Hasmaņa dēlu Viktoru (nosūtīja uz Noriļsku — par „kaitniecību"), Rīgas ugunsdzēsēja majora Sniķera dēlu (mira gājienā uz darbu, sabrūkot no nespēka), Kiršteina kundzi (mira), A. Benjamiņa mazmeitu Maiju (atdusas Ustportā), lauksaimniekus Sproģus no Kurzemēs un daudzus citus, kuŗu vārdi vēl nav minami.

Grāmata iznāks martā, un glītā (cietā) sējumā maksās $12, bet sevišķi greznā iesējumā — $13. Lai noteiktu vēlamo metienu, apgāds dod ievērojamu atlaidi tiem, kas šo vienreizēji saistošo izdevumu pasūtinās JAU LĪDZ 15. FEBRUĀRIM, pievienojot samaksai naudas pārvedumu vai čeku, un proti: par grāmatu cietos vākos — $10.50 un greznajā iesējumā — $11.50.

Papildu atlaide — $1 vēl tiem, kas pasūtina un samaksā 5 vai vairāk eksemplārus: cietos vākos — $9.50 un greznā sējumā — $10.50 par katru grāmatu.

Pasūtinājumi līdz ar samaksu adresējami:
A. Kalniņš, 43 Woodside Ave. Toronto, Ontario M6P 1L9.

RAKSTU DARBU SACENSĪBA JAUNATNEI

Lai veicinātu interesi par latviešu valodu un tās izkopšanu mūsu jaunatnē, Kanadas latviešu katoļu apvienība izsludina rakstu darbu sacensību katoļu jaunatnei, kas dzīvo Kanadā.

Sacensību dalībnieki iedalīti divās vecuma grupās, no 5 līdz 8 g. v. pamatskolas klasei un 9 līdz 13 g. v. vidusskolas klasei.

Sacensībai izraudzīti šādi temati — jaunākajai grupai: Ko es zinu par Latviju; Manas brīvdienas; Mans mīļākais dzīvnieks; Kas es gribu būt un Par ko es lūdzu Dievu. Bet vecākajai grupai: Ko es zinu par Latviju; Latviešu valoda manā dzīvē; Pilsēta un lauki; Mans dzīves mērķis un Kāpēc es eju uz baznīcu.

Raksti par vienu no paredzētiem tematiem iesūtāmi latviešu valodā. Rakstu garums: jaunākai grupai ne mazāk kā 250 vārdu; vecākai grupai ne mazāk kā 400 vārdu. Raksti iesūtāmi līdz 1974. gada 15. martam Kanadas latviešu katoļu apvienības jaunatnes daļas vadītājai: Mrs. K. L. Zarins, 53 Haliburton Ave., Islington, Ont. M9B 4Y5.

Katrā vecuma grupā par labākajiem darbiem piešķirs trīs godalgas naudā un atzinības rakstus: jaunākajā grupā — 25, 15 un 10 dol.; vecākajā grupā — 30, 20 un 15 dol.

Sacensības rakstu darbus vērtēs (augstākais līdz 30 punktiem) komiteja, kurā ieiet: Kanadas latviešu katoļu apvienības priekšsēdis S. Gabrāns, KLKAs jaunatnes daļas vadītāja K. Zariņa, kapelāns Dr. B. Kokins, skolas pārzinis J. Svilāns, skolotāji A. Gertmanis un A. Mukta.

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Simtgades izskaņa Austrālijā

EDUARDS ŠMUGAJS STĀSTA PAR 23. AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENĀM

Austrālijas latviešu 23. Kultūras dienas gada beigās bija rīkotas dziesmu svētku simtgades zīmē, ar vairumu to pašu kopkoŗa dziesmu, kādas pagājušo vasaru dziedāja Ķelnē un Klīvlandē. Visam tam krāšņumu un pacilātību piešķīra vēl tas, ka kopkoŗu koncerts notika jaunajā Sidnejas operas namā, kur koncertzālē vietas 2700 klausītājiem. Kad koncerta nobeigumā 400 dziedātāju lielais koris atvadījās no publikas, vicinot sarkanbaltsarkanus mutautiņus, izveidojās milzīgs dzīvs, viļņojošs Latvijas karogs, radot varbūt ne mazāku pacilātību, kāda bija Pirmajos dziesmu svētkos pēc Dievs, svētī Latviju nodziedāšanas. Toreiz, pirms simt gadiem, tāpat kā tagad, tauta zīlēja savu nākotni.

Svētki sākās ar dievkalpojumu pašu celtajā Sidnejas latv. ev. lut. draudzes baznīcā, kur luterāņu un katoļu mācītāji kopēji izlūdzās Dieva svētību latvju dziesmas un Latvijas himnas simtgades svinībām. Dievlūdzēju pilnā baznīca pirmajos Ziemsvētkos bija uzmudinājums prāvestam P. Bečam un mācītājam J. Krauklim un P. Laiviņam vēl ar lielāku dedzību lūgt visuvareno tiešām kopā ar tautu. Māc. P. Laiviņš savā svētrunā norādīja uz šajos svētkos izrādāmo lugu — J. Raiņa Zelta zirgs — un aicināja visus apkalt savas nacionālās vēlmes ar zelta pakaviem, lai varētu uzmodināt un atbrīvot mūsu Saulcerīti Latviju.

Nākošais Kultūras dienu sarīkojums bija jaunatnes pēcpusdiena 26. decembrī Latviešu namā. Pirmajā daļā dzirdējām latviešu tautasdziesmu meldijas un latviešu kompozicijas kokļu ansambļu atskaņojumā. Piedalījās Adelaides, Melburnas un Sidnejas kokļu ansambļi. Tas bija viens no skaistākajiem un nacionāli izteiktākiem jaunatnes sarīkojumiem.

Otrā daļā dzirdējām O. Grāvīša, J. Graubiņa un Jēk. Mediņa kompozicijas čella (J. Svilāns) atskaņojumā un klavieŗu pavadījumā, A. Žilinska prelūdi klavierēm (J. Vanags), Jāņa Mediņa Āriju vijolei un čello (P. un A. Ezergaiļi), M. Zariņa kompoziciju klavierēm — Dziesmu svētki (A. Pētersone) un nobeigumā Judītes Šmītes O. Rozīša stāsta Tā un ne citādi lasījumu.

Divās pirmajās daļās bija nopietna mūzika, bet pēdējā — kuplejas, skeči u. c. Šoreiz arī pēdējā daļā bija jūtams labs humors, kas iederējās jaunatnes Kultūras dienu sarīkojumā, kas ne vienmēr bijis iepriekšējos jaunatnes sarīkojumos.

Ar jaunatnes pēcpusdienu bija palaistas vaļā slūžas visai lielajai Kultūras dienu sarīkojumu straumei. Jauniešiem vajadzēja savu sarīkojumu pat nobeigt paātrinātā tempā, lai tā apmeklētāji varētu ierasties laikus Sidnejas pilsētas namā uz tēlotājas un lietiskās mākslas izstādes atklāšanu, ko izdarīja Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē vicepriekšsēdis Kvīnslandē un trīs ieprieksējo Kultūras dienu vadītājs J. Kūkums, citējot tautasdziesmu Caur sidraba birzi gāju, tad teica: „Latvietis labprāt iziet caur sidraba birzi ne zariņa nenolaužot, labi apzinādamies, ka to darot, viņš staigātu sidrabots. Bet ko līdzētu materiālais labums, ja līdz ar to būtu sabojāts birzs skaistums?"

Kultūras dienu koncerts iesākās ar A. Valles Latvju zeme Sidnejas apvienotā koŗa atskaņojumā, diriģenta V. Ruļļa vadībā, klavieŗu un ērģeļu pavadījumā. Sekoja 23. Kultūras dienu vadītāja V. Koškina uzruna un Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē prezidija priekšsēža G. Brača atklāšanas runa.

Pēc Dievs, svētī Latviju nodziedāšanas bija nevajadzīgs starpbrīdis, kam sekoja vēl mazāk vajadzīga 40 minūšu gaŗa koncerta galvenā daļa — Longina Apkalna komponētās Ziemciešu dziesmas baritona A. Ruņģa izpildījumā, pie klavierēm Meja Hovleta. Tās neglāba pat Andreja Eglīša teksts. Neesmu mūzikas kritiķis, tādēļ vairāk nekā par šīs mūzikas un izpildījuma māksliniecisko vērtību nevaru teikt, izņemot to, ka šim koncertam recenzentu neizdevās sameklēt — visi atteicās rakstīt. Klausītāji, kas sēdējuši zāles otrā galā, pāri pusei, tāpat balkonos, nekā nav dzirdējuši . . .

Pēc nākošā starpbrīža sekoja Zanes Volkovas-Riteres klavieŗu priekšnesumi — Jāņa Mediņa Velnu rija un Dainas Nr. 3, 2 un 6. Manuprāt, ar to vajadzēja pietikt un viss būtu bijis kārtībā, bet pianiste klausītājus „iepriecināja" ar T. Ķeniņa Sonātu 4 daļās. Kaut techniski labi atskaņota, tā tomēr gaŗlaikoja — un ne mani vien, to teica gandrīz visi, ar kuriem aprunājos . . .

Nobeigumā H. Pavasara Sasauc dziesma, dziedāta kā Ķelnē, tā arī Klīvlandē. Sidnejā to izpildīja Sidnejas apvienotais jauktais koris diriģenta H. Rutupa vadībā, soprāna solo dziedot Magdai Veidei un ērģeles spēlējot austrālietim G. Tīpingam.

Lai cik nepatīkami tas būtu, vispārējais atzinums — arī Kultūras dienu „apkūlībās" A. Zariņa mājā 1. janvārī — bija, ka šis atzīstams par „vājāko sarīkojumu visā simtgades nobeigumā Sidnejā". „Apkūlībās" A. Zariņa mājā un E. Rodes-Ķīseles vadībā „kūla" tuvu pie 100 cilvēku, to vidū daudzi aktīvie Kultūras dienu dalībnieki, pašu priekšsēdi V. Koškinu ieskaitot.

Nākošā dienā, 27. decembrī, notika divas J. Raiņa Zelta zirga izrādes. Pirms tam viena izrāde bija tieši pirms Kultūras dienām.

Galvenais sarīkojums bija tautas dejas Sidnejas pilsētas

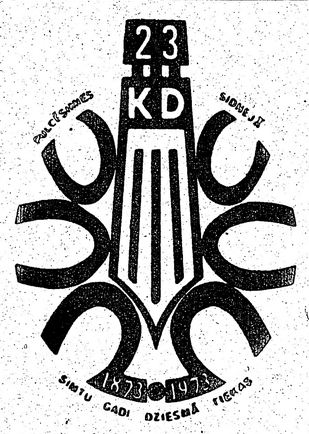

23. AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENAS

namā. Tas bija krāšņs, jaunības spara pilns.

Galvenais simtgades sarīkojums bija kopkoŗu koncerts Sidnejas jaunajā operas namā, bet pirms tam, tanī pašā dienā, bija bērnu rīts Benkstaunas pilsētas nama koncertzālē. Šo sarīkojumu varbūt vislabāk raksturo Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē skolu nozares vadītāja E. Silkalna teiktais, ka tas bijis viscerīgākais sarīkojums, tāpat vairāku citu atzinums, ka mums nākotnē netrūks labu aktieŗu, dziedātāju un tautas deju dejotāju. Sarīkojuma vadība bija skolotāju rokās, ludziņas režisors K. Gulbergs. Apmeklētāji bija patīkami pārsteigti un priecājās par mūsu visjaunākās paaudzes sniegumu. Sarīkojuma vadītāja Ina Rone pierādīja, ka viņa ir ne tikai laba zobārste, bet arī laba skolotāja, audzinātāja un organizātore. Nebaidos teikt paldies visu apmeklētāju vārdā.

Par kopkoŗu koncertu, kuŗa uzdevums bija noslēgt mūsu dziesmas simtgadi un ievadīt to jaunā simtgadā, 2700 lielais apmeklētāju pulks, šķiet, palika dalītās domās, tāpat kā turpat 100 cilvēku izlases sastāvs, kas bija ieradies A. Zariņa rīkotās Kultūras dienu „apkūlībās". Dzirdētie spriedumi nekādā ziņā nav vienprātīgi, bet vispārējais atzinums laikam būs, ka „mēs sagaidījām vairāk". Koncerts daudz zaudēja ar to, ka A. Jurjāna kantātes Tēvijai soliste Ināra Rulle-Rīda nebija īstā persona, kas šo lomu spēja veikt. Esmu dzirdējis arī daudz pārmetumu diriģentiem, kaut visi tie jau ar diezgan lielu praksi diriģēšanas mākslā. Visumā iespaids bija varens, kaut vai pārpildītās zāles un 400 balsu koŗa dēļ.

Sarīkojumu nobeigumā, ja neskaita piecas jaungada sagaidīšanas balles un desmitiem privāto ballīšu, bija raibais vakars, dziedātājas Veltas Skujiņas vadībā, kas uzskatāms par izdevušos. Pieteicēji — Juris Zemītis un Ilga Untiņa-Bērziņa labi veica savu uzdevumu. Priekšnesumos mainījās nopietnais ar jautro, pēdējam dominējot. Ļoti maz bija tādu, kas aizgāja mājās neapmierināti, varbūt tie, kas ir noteikti pretinieki okupētajā Latvijā komponētās mūzikas atskaņošanai mūsu kultūras dienās un dziesmu svētkos, kaut arī Raibajos un jautrajos vakaros, kāds bija minētais. Manā uztverē, ar dažiem izņēmumiem, piemēram, noslēguma aranžējumā, tas bija izdevies sarīkojums ar smiekliem un jautru noskaņu.

Bez galvenajiem sarīkojumiem katru dienu notika vairākas sanāksmes, sapulces, konferences un kongresi. Lai minam kaut vai Daugavas vanagu un vanadžu salidojumus, skolotāju un vecāku konferenci, Latviešu apvienības informātīvo sanāksmi, teātŗa ļaužu, mākslinieku, tautas deju vadītāju u. c. sanāksmes. Ļoti iespaidīgs bija kultūras darbinieku kongress ar ASV viesa Dr. V. Muižnieka piedalīšanos.

Ja lasītājam pēc šī raksta izlasīšanas radīsies iespaids, ka Simtgades nobeigums Austrālijā varēja būt labāks, tad tas tā ir tādēļ, ka rakstītājs šoreiz skatījies ar vairāk kritisku nekā jūsmojošu aci un klausījies ar „kritiskāko ausi". Izlūdzos piedošanu no tiem, kam redze un dzirde citāda nekā man.

Ed. Šmugajs

Indra Gubiņa

VĒSTULE

Atnāk pastnieks. Skats jau meklē:
nav, trūkst vienas vēstules.
Klusums ieilgst, klusums smacē,
klusums asi, smagi sit.

Aiziet pastnieks. Atkal gaidu,
atkal saku: citurīt.
Vai tu jūti — klusums smagāk,
asāk nekā vārdi sit?

Atzinība latviešu preses fotografam

The Whitby Free Press 3. janvāŗa izdevumā bija ievietots plašāks apraksts ar foto attēlu par Toronto dzīvojošo preses fotografu Aleksandru Kalniņu, kuŗa uzņēmumi bieži parādījušies arī mūsu laikrakstā. The Canadian Press foto redaktors Kīts Komsteivs, komentējot A. Kalniņa 15 foto uzņēmumus, ko CP pārraidījusi novembrī un decembrī, izteicies par viņa darbu ļoti atzinīgi. Viņš piebildis, ka divas trešdaļas no Kalniņa foto uzņēmumiem pārsūtīti 117 dienas laikrakstiem visā Kanadā; tie bijuši „augstas kvalitātes" un piemēroti kandidēt uz „Canadian Press Picture of the Month" apbalvojumu.

Komsteivs vēl uzsvēris, ka 80 proc. A. Kalniņa uzņēmumu atzinīgi novērtējami un kvalificējami par momentuzņēmiem notikumu vietā, cita vidū minot arī kādas autoklizmas attēlu, kas sava drāmatiskā rakstura dēļ piedāvāts Associated Press (AP) Ņujorkā, kas to izplatījusi visās Savienotajās Valstīs. The Whitby Free Press piebilst, ka A. Kalniņa darbi parādījušies The New York Times, The Miami Herald, The Toronto Star un citos laikrakstos, kā arī United Press International (UPI) preses materiālos, apliecinot sevi arī par sekmīgu reportieri un nozīmīgu aprakstu autoru.

A. Kalniņš saņēmis šinīs dienās izvēlīgā National Enquirer illustrāciju redaktora Boba Jonga atzinības rakstu, mudinot plašāk izmantot savu talantu. „Fotografēšana kļuvusi par manu dzīves veidu, pavadot preses darbā jau desmit gadu," viņš izteicies intervētājai Kētijai Melvinai. —ls—

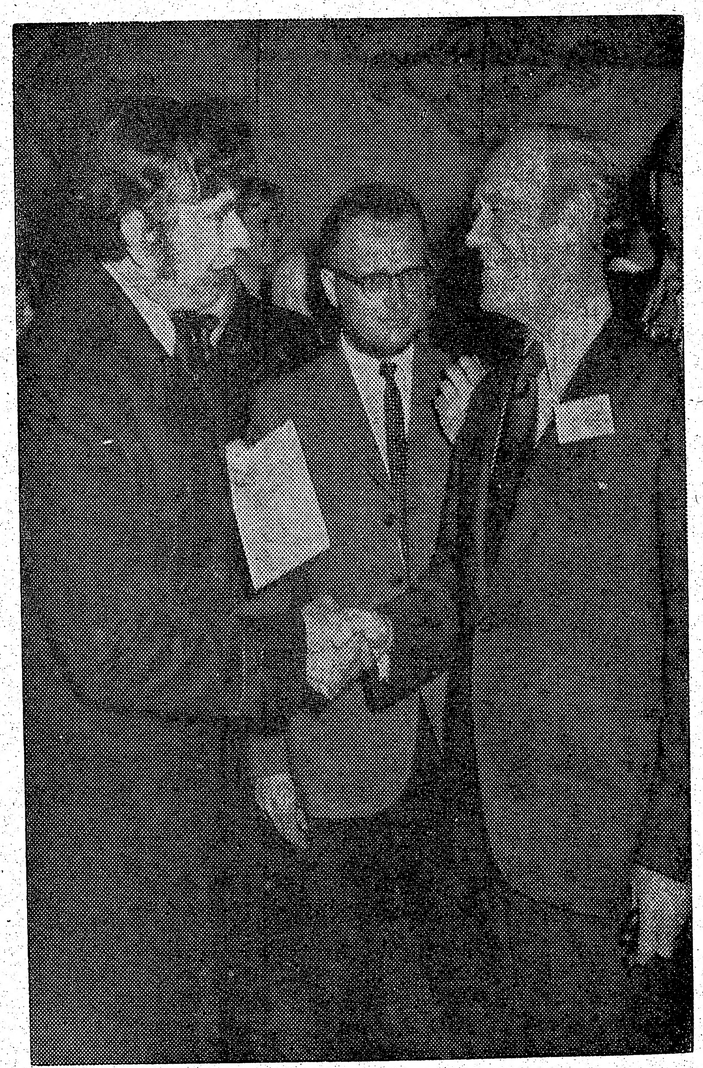

Aleksandrs Kalniņš (pa kreisi) sasveicinās ar Kanadas ārlietu ministru Mičelu Šārpu.

DV Kanadā 3. vietā pasaulē

VISLIELĀKĀ — DV TORONTO NODAĻA

Kā DV Kanadas valdes sēdē 13. janvārī ziņoja biedrzinis Dz. Melnbārdis, DV organizācija Kanadā ar saviem 1400 biedriem ierindojas 3. vietā brīvajā pasaulē, bet no nodaļām lielākā visā pasaulē ir DV Toronto nodaļa.

Valdes sēdi atklāja priekšsēdis E. Krūka. Ar klusuma brīdi piemiņēja pagājušā gada decembrī Sadberijā mirušo DV biedru Andreju Segliņu, kas ir bij. Latvijas armijas virsnieks un pēdējā laikā DV Sadberijas nodaļas valdes loceklis.

Savā ziņojumā par DV CV darbību E. Krūka minēja, ka plkv. V. Januma fonds ir nodibināts ar 1000 dol. balvu latviskās izglītības veicināšanai. DV CV prezidija sēde paredzēta 29. jūnijā Almelijā, Anglijā; delegāti varētu piedalīties arī Jāņu svinēšanā.

Centrālā valde paredzējusi izdot brošūru jaunatnes informācijai un Rokas grāmatu DV jaunatnei. Redakcijas kollēģijā B. Šmita-Kalēja, Ize Rūķe un Sigurds Lindiņš.

Saimniecības daļas vadītājs A. Šterns ziņoja, ka Ziemsvētku tirdziņš Toronto devis rekorda 2633,54 dol atlikumu. Tas sadalīts līdzīgās daļās DV Toronto nodaļai un Latvijai Amerikā. Tirdziņā labas sekmes guvušas arī vanadzes, DV grāmatnīca un DV klubs, kā arī privātie uzņēmēji. DV KV vārdā E. Krūka izteica atzinību A. Šternam par paveikto darbu.

Alises Oses-Stundas grāmata Dzejnieks un nepazīstamā nocenota par 6.50 dol un pērkama DV grāmatnīcā. Grāmatai kultūrvēsturiska nozīme.

Ūdens upē, tāpat kā dienas un gadi cilvēka dzīve, aizrit nebūtībā, uz neatgriešanos, tāpēc mēs bieži uzvedamies kā neapmierināti un izlutināti viesi, kam viesošanās laiks īss, nenoteikts un ierobežots. Tonijas Krūkas romānā Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež autore stāsta par kādu latviešu jaunekli, kuŗu šāds dzīves veids novedis aiz šīsdienas cietuma kameras durvīm. Grāmatas cena 6 dol. Pasūtināma DV grāmatnīcā, Toronto vai pie autores: Mrs. T. Kruka, 411 St. Clements Ave., Toronto, Ontario M5N 1M2, Canada.

Jaunatnes ziemas izbraukumā 5. un 6. janvārī uz Cedar Glen (pie Boltonas) piedalījušies 35 jaunieši. Pēc priekšsēža E. Krūkas domās izbraukums izdevies labi, iespējama 300 dol. piemaksa.

DV KV aicina visus biedrus, kas pārsnieguši 60 g., iestāties Latvicšu pensionāru apvienībā. Tuvāka informācija pie aprūpes daļas vad. E. Pulciņa.

Tuvojoties DV Kanadas delegātu gada sapulcei 30. martā, valde ievēlēja nominācijas komiteju ar J. Gailīti un M. Jonāni, kas pieaicinās trešo locekli. (Jāievēl valdes priekšsēdis un 4 valdes locekļi.)

Priekšsēža vietnieks J. Gailītis izstrādās plānu DV delegātu sapulcei, kā rīkot DV 25 gadu darbības atceri Kanadā.

Par DV KV pārstāvjiem Ambera un Latvija Amerikā gada sapulcēs izraudzīja R. Britālu un A. Šternu.

Teātŗa dienu ietvaros ar DV medaļu sudrabā apbalvots Valdis Vare. DV Kanadas valdes atzinības raksti piešķirti Stanim Butkēvicam, Maijai Gaiķei, Valdim Martinsonam, Ziedonim Upītei un Vijai Varei. Piešķīra arī trīs DV medaļas zeltā kultūras laukā. Apbalvoto vārdus publicēs vēlāk.

Filma Mēs... izrādīta Londonā, Toronto, Kičenerā, Hamiltonā, Sadberijā un Otavā; to rādīs arī Niagarā, iespējams, ka vēlreiz arī Toronto.

Filmu My Latvia 18. novembrī izrādīja Arģentīnā. Turienes DV lūguši filmu savā īpašumā. DV KV filmu dāvina un arī akceptē 150 dol. izdevumus.

Hamiltonas latviešu skolai piešķīra Latvija Amerikā brīveksemplāru.

Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne ziņoja, ka vanadžu salidojums notiks vienā laikā ar DV delegātu sapulci — 30. martā. LA abonementu vākšanā labi panākumi visā Ziemeļamerikā. 19. janvārī būs sarīkojums Romas pagrabiņā DV namā Toronto. 30. marta vakarā Toronto nodaļas sieviešu ansamblis Zīle rīko jautru vakaru ar DV vīru koŗa Kanadā piedalīšanos.

Valdes priekšsēdis E. Krūka lūdz nokārtot rēķinus par J. Norviļa grāmatu Senā gadskārta latvju dainās.

Valde pieņēma kasieŗa R. Britāla izstrādāto budžeta projektu.

Sekretārs E. Treilons nolasīja I. Pulciņas pateicību par piešķirtajiem 100 dol., tāpat arī Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā apsveikumu jaunajā gadā.

Sekretārs lūdz visas nodaļas darbības pārskatus iesūtīt līdz 15. februārim, lai varētu laikus sagatavot kopējo pārskatu. Arī daļu vadītājus lūdz iesniegt pārskatus. Nodaļām visi ierosinājumi DV delegātu pilnsapulcei jāiesniedz rakstveidā līdz 1. martam DV Kanadas valdes sekretāram.

Būvuzņēmēja L. Sīpoliņa īpašuma izmantošanā jaunieši izrādījuši interesi. Jauniešu organizācijas izraudzīs pārstāvjus, kas pēc pārrunām dos galīgo atbildi.

LNAK skolu fondam iemaksāja 200 dol.

25. aprīlī aprit 100 g. no bij. Latvijas valsts ministra Miķeļa Valtera, bet 9. martā — no latviešu dzejnieka Viļa Plūdona dzimšanas dienas. 28. aprīlī DV Toronto nodaļa rīkos M. Valtera atceri. Marta otrās nedēļas nogalē vanadzes rīkos dzejnieka V. Plūdona 100 g. dzimšanas atceri.

Bij valdes loc. A. Kvēpa advokāts paziņojis, ka sūdzība atsaukta. DV KV uzskata lietu par izbeigtu.

DV KV lūdz nodaļas iesūtīt savas iemaksas šī gada tālākās nodaļas (Vinipegas) delegāta ceļa naudas segšanai.

Sēdes beigās valdes priekšsēdis E. Krūka ziņoja, ka apsveicis DV organizācijas goda biedru archibīskapu A. Lūsi viņa 65 g. dzimšanas dienās on pasniedzis jaunākos izdevumus — grāmatas.

E. T.

Sv. Katrīnu sestdienas skolas sarīkojumā izrādīja Austras Balkas bērnu lugu Debess atslēga. Augšējā attēlā — meža aina, no kreisās: M. Pētersons, M. Bērziņš un I. Timšāna; apakšējā — lauku istabā, no kreisās: D. Dālberga, I. Timšāna, M. Pētersons un G. Šteinbergs.

Foto: B. Savickis

. IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1973. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!!

(Income Tax)

„Income Tax Act sec 146". atļauj jums, IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTAJIEM, noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un ATVILKT šos noguldījumus no jūsu taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (INCOME TAX) IETAUPĪJUMU!

Piezvanat man vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (INCOME TAX) rēķina!

Birojā: 364-8153 Mājās: 757-8669

Mārtiņš Grimba

MONY LIFE

2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

Dzimšanas gads ..... Telefons .....

Paskaidrojums par Ziemsvētku kartītēm

Daudzi Latvija Amerikā abonenti izsacījuši gan kritikas, gan arī labas piebildes par latviskajām Ziemsvētku kartītēm, kuŗas tiem piesūtītas izmantošanai svētku sveicieniem. Daži kartīšu saņēmēji jautājuši, kāpēc kartītes nav piesūtītas, piemēram, jau oktobrī, lai vajadzības gadījumā varētu pasūtināt vēl jaunus komplektus.

Apjautājoties pie kartīšu izdevējiem DV Kanadā, noskaidrojās, ka kartīšu techniskais krāsu iespiedums neapmierina, bet tā kā tās bija jau laikus jāizsūta, tad iebildumus necēla. Tikai sākot izsūtīšanu atklājās, ka kartītes iekšpusē sasmērētas un tās nevar sūtīt. Tad kartītes tika iespiestas par jaunu. Diemžēl, arī šoreiz krāsas neuzlabojās, bet vismaz varēja izsūtīt. Tā arī izskaidrojama novēlcšanās. Ja kāds ir varējis iegādāties kartītes par 20 centiem, tad tās ir grāmatnīcas sūtītās un no pagājušā gada pārpalikuma — ne komplektos.

Izdevēji cer, ka nākošāja gadā viss būs nokārtots, visas kartītes apgriestas vajadzīgā lieluma u.t.t., kas arī izsūtītājiem nebija zināms. Jādomā, ka 1974. gada kartītes iespiedīs cita sabiedrība. Ir gādāts, lai kartītes nepiesūtītu tiem, kas tās dažādu iemeslu dēļ nevēlas.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTTITES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Ieņēmumu lauvas tiesa Maskavai

PAD. SAVIENIBAS 1974. GADA BUDŽETS SASNIEDZ 200 MILJARDU RUBĻU

Visas pad. savienības augstākā padome pag. gada decembŗa vidū Kremlī pieņēma komūnistu partijas iepriekš izstrādāto un pieņemto budžetu 1974. gadam. Budžetu pieņēma 194 miljardu rubļu apmērā.

Rīgas laikrakstos publicētie budžeta skaitļi daudz ko neatklāj, jo atsevišķi uzdoti tikai paredzētie izdevumi valsts aizsardzībai, kas sasniegs 17.650 miljardus rubļu, un valsts varas iestāžu, valsts pārvaldes, tiesas un prokurātūras iestāžu uzturēšanai, kam paredzēti 1.863. 702.000 rubļi. Izglītībai paredzētās summas ietelpinātas vispārējās summās, tāpat arī veselības aizsardzībai.

Reizē ar vispārējo budžetu pieņēma arī atsevišķo „republiku" jeb koloniju budžetus, kur mums var interesēt tikai okupēto Baltijas valstu budžeti. Lietuva ar savu budžetu ieņem astoto vietu, Latvija desmito, bet Igaunija pašu pēdējo vietu. Lietuvai budžets pieņemts 1.765.248 miljons rubļu apmērā, Latvijai — 1.198.669 miljons rubļu un Igaunijai 756.98.000 rubļu apmērā.

***Augstākās padomes* sēdē nobalsoja arī par nodokļu un ienākumu sadalījumu, pie kam, kā izsludinātā budžeta likuma 10. pantā redzams, tad okupētā Latvija no tā saucamajiem vissavienības nodokļiem un ieņēmumiem var paturēt tikai 41,5 proc. Vēl mazāk drīkst paturēt tikai Ukraina — 37,1 proc. un Krievija — 39,5 proc. Daudz vairāk drīkst paturēt**

(Turpinājums 14. lp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak.
Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

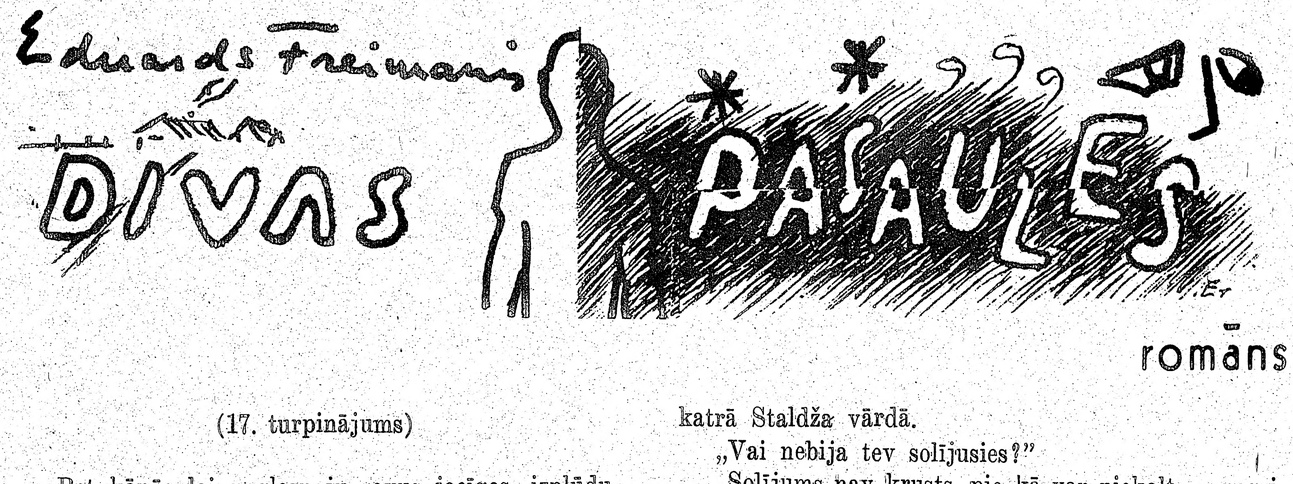

romāns

(17. turpinājums)

Bet kāpēc lai negleznoju savus jocīgos, izplūdušos salīdzinājumus? Tāda ir mana pasaule; to man neviens nav pratis atņemt — varu vēl bradāt pa saviem cārdu džungļiem. Schizofreniķis esmu: šīs ir schizofreniķa piezīmes! Neurasteniķa murgi? Dzīves ārienieka pasaule piekrauta ar nolaķotām papīra puķēm? Lai ir! Neviens šīs nodaļas nelasīs — nevienam kritiķim nebūs jāvaimanā par literāro vērtību apsmiešanu, par rakstnieka murgošanu.

Nieki! Neesmu nemaz tāds ārienieks! Parasts trakais trakā pasaulē. Ielas pielietas ar nervozitātes dzīvsudrabu; cilvēki ir lapsenes, apstulbušas neona gaismās. Skrien riņķos un sīc; kad ar skriešanu nepietiek, tad dzeļ; kad sīkšana par klusu, tad dūc. Neesmu vienīgais, kas sevī samudžinājies — tikai retais vairs izlīdzināts. Draud un ālējas melnā vara, baltā vara, sarkanā un dzeltenā vara; despoti kā čūskas mūs maļ miltos; garmatainie perina dumpjus; izmisušie izvirtuļi cits citu pazemo, izsūc, paved. Histerijas laikmets! Civilizācija aizskrējusi pa aplamu ceļu, bet neapjēdz kļūdu un cer sasniegt pilnību. Varbūt sasniegs — īsi pirms galīgās eksplozijas — pastardienas. Tāpēc izmisums kā malarijas odu spiets lido ap namiem, lien istabās un mūs sadzeļ.

Varbūt šī laikmeta romānam vajadzētu būt sakārtam kopā no tādām lapām kā manējās — vajadzētu būt neurastenisku nejēdzību kollažai. Tādai civilizācijai tādi raksti.

Ap manu spalvu neviz ne joki, ne atjautības. Man kūmās nav stāvējis ne Šekspīrs, ne Anšlavs Eglītis — tie vīri prot pūlim pamest pa sukreņu saujai. Es tikai maļu un pārmaļu, sijāju un jaucu, raudzēju un nokorķēju savas sūrās domas. Bez gala. bez pārtraukuma, bez atelpas. Kad esmu kādas liknes galā, pieliecu to sākumam un varu turpināt. Pēc nokorķēšanas nedodu sev atelpas: plēšu vasku vaļā, iemetu traukā kādu piparu, pieleju lāsi vērmeļu sulas. Atkal maisu, kāšu, raudzēju un nokorķēju — līdz rītdienai — līdz atkal atsāku līkni.

Baidos, Iris: tu arī nespētu izlasīt šo garo gabalu. Līdz pirmās nodaļas vidum tu tiktu — tad aizmestu mani un meklētu Eglīti, Belu, Klīdzēju vai vienalga ko citu. Lai kā tevi dievinu, Iris, tagad esmu tikai Kvazimodo — tagad tev vienaldzīgs pielūdzējs.

Bet ko te pieminu rakstniekus, it kā gribētu salīdzināties! Kur tāds domu krauklēns man ielaidies galvā un sācis ķērkt! Tas pierāda, ka ārstiem taisnība. Ak Dievs, cik vēl ilgi man būs jāgaida Tavs miers? Vai šī rakstīšana ir schizofrenijas manifestācija? Vēstule būs bezgala gara — līdz nāvei; nē, vēl iestiepsies nākamajā dzīvē. Vai jebkad vairs atvērsies apkaltās durvis?

8.

Raudādama tu atskrēji pie manis — nebēdādama, ka kāds tevi novērotu un smīnētu.

„Ķoniņu Staldzis nošāvies —" tikko jaudāji pasacīt, pirms atslīgi pret manu plecu.

Krēsla līda no mežiem kā rudens plūdi — katrs vilnis piebriedis ar dievaiņu domu smaguma. Domas nogūlās ap mums, jo bijām apklusuši bērni, kas baidās apciemot radus kapenēs.

Tā stāvējām ilgi, jo Staldzis atnāca ciemos. No tevis manī plūda miers; tāpēc varēju klausīties, ko runāja neredzamais draugs:

„Jāaiziet bija — kas pelnos sabirst, tas neder nekam — labāk tad laikus aiziet."

„Kāpēc pārpelnošanās tevi baidīja?" vaicāju klusi.

Pieliecos, pacēlu nomirušu lapu un košļāju tās kātu. Bijām apstājušies pilsētas dārza nomalē pie kraujas, zem kuŗas miglā elsoja Ranta.

„Gruzdēju Ainas dēļ — visu vasaru — zemdegas grūtāk nodzēst nekā vēja uzpūstu liesmu. Vakar viņa sadērinājās ar kādu virsnieku." Veļa vaļsirdība bija katrā Staldža vārdā.

„Vai nebija tev solījusies?"

„Solījums nav krusts, pie kā var piekalt — negribēju piekalt — ar piekalšanu laimi nevar izkalt, gadījās viņai labāks. Pati lepna, bagūtu pūru, skolotāja, izskatīga. Kāds no manis labums? Pasta darbinieks — iesācējs, paklausīgs, priekšnieku aizlīmēts un apzīmogots kā vēstule."

„Bet tu spēlēji klavieres — vijoli. Tavi dzejoļi pērn — ģimnazijas mēnešrakstos."

„Visus dzejoļus dāvināju viņai," Staldzis čukstēja, „bet tikai viens pantiņš viņai patika:

Tu atnāksi no tāluma
kā atnāk saules stars:
pa mazo logu istabā,
kad laukos pavasar's."

„Aina neprata būt laimīga," tu spriedi, Iris, klausīdamās klusumā, it kā kāda apslēpta zinteniece tev čukstētu ausīs gudrības. Neredzamie ciemiņi ātri briedina dzīvo domas — šai brīdī mums zemes pasaule bija apvienojusies ar dvēseļu pasauli — to bezgalīgo, mūžīgo, dievišķīgo.

„Reti kāds protam," es vērtēju sevi. „Eam pielipuši zemei, ikdienai; mūsu patība mums spārnus apgriež, bet laimi var noķert tikai lidojot."

„Vecāka, gudrāka viņa bija," atkal dzirdējām Staldzi. „Lietišķīga, bet es tikai tagad to varu apjaust."

„Bet saules meita viņa bija, dienu karaliene, nakšu lauma," dziedāja kāda balss kļavu lapotnēs, kas bija aizdegušās rudens sārtā.

„Staldzi, tu biji dziesmu nerrs, tavas domas aiznesa ziedu elpa, taureņi, atbalsis, tev palika tikai jūtas, tu biji aizpasaules pāžs, zemes dzīvē biji tikai iemaldījies, nekad tai īsti nepiederēji, tādi pāži var mūžu vienā vasarā izsapņot, tad tiem gribas atgriezties īstajās mājās."

„Staldzi, Staldzi!" tu gandrīz gavilēji. „Visu aizmūža bezgalību nu varēsi sapņot! Aizpasaulē tev mīlestības nepietrūks — bezgala daudz tur mīļu dvēseļu!"

„Vai tu nāksi, Iris — kā saules stars?" pēkšņi iesaucos. Mana mute bija izslāpusi vālodze, bet balss ietrīcējās un aprāvās. Nokaunējies pagriezos sāņus.

„Nākšu, Gunti, nāksu!" tu atsaucies, pienāci gluži tuvu un rokām bužināji man matus.

Piemirsām Staldzi. Brīdi vēlāk, kad draugu atcerējāmies, nemanījām vairs ne viņa, ne citu ciemiņu.

Lūkojos pāri Rantai, bet redzēju tikai miglas jaukšanos ar krēslu. Dunēja zvans — jeb dunēšāna bija tikai deniņos? Krēsla izdzēsa jūsmu; palaidu vaļā tavus pirkstus:

„Par daudz mums laimes — kā plūdos esam — noslīksim, pēkšņi būsim pazuduši viens otram, varbūt uzdrīkstamies par daudz, nesātīgi esam, tveram arī to laimes bagātību, kas pienācās Staldzim."

„Tā mūsu daļa vien! Nebēdā, nebēdā, Gunti! Neskaties tumsā — tur tavs drūmums blenž pretī. Paskaties," tu rādīji, „cik violetas debesis, un pirmā zvaigzne smaida ķircinādama." Tu uzmini man uz kājas; tā sāka trīsēt. Trīsas kāpa pa muguru uz augšu, strāvoja cauri krūtīm un apstājās pakausī.

„Jūtos kā grēcinieks — patmīlis, mantrausis.'

„Raus vien, to tev Dievs piedos!"

„Mīlestība ir nelaimes vēstnese, pēc laimes tikai nelaime var nākt."

„Ikdiena var nākt!"

„Tā būtu vienaldzība, ledus siena starp mums, izšķirtība, aiziešana. Tāda ikdiena būtu nelaime."

„Grēks tā zūdīties! Slavē Dievu, pateicies."

„Darīšu to, Iris," es solījos, turēdamies pretī jaunam sadrūmuma vilnim. Pats neticēju sev, jo kā lai slavēju neredzamu Dievu, kad diendienā līdz ceļiem brienu pa īstenību, kad cilvēki, daba un paša miesa piepilda visu dzīvošanu. Bet tu skatījies manī droši — cauri krēslai redzēju tavu ticību.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● Saietā ticības mācības skolotājiem un draudžu darbiniekiem 13. janvārī Svētā Jāņa draudzes telpās piedalījās 46 reģistrējušies darbinieki: no Sv. Andreja draudzes — svētdienas skolas vadītāja A. Cēbere un B. Kūla, no latviešu baptistu draudzes 4 skolotāji, vienā no klasēm L. Tilukam mācot paraugstundu, no TLB sestdienas skolas skolotāji — I. Ķeniņa, L. Jēkabsone un M. Miezīte. Saietu no rīta ar svētbrīdi ievadīja archibīskaps A. Lūsis, pēc tam skolotāji mācīja paraugstundas 8 bērnu vec. grupās, ko noklausījās vecāki. Sevišķi daudz vecāku viesojās 6. grupā, ko mācīja Vilma Kinstlere. Pēc azaida ar siltām pusdienām, par ko rūpējās svētdienas skolas bērnu mātes, sekoja referāti. Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas vadītāja A. Kurse referēja, kā sekmīgi sagatavot mācības vielu. Turpmākās pārrunās vecāki lūdza skolas vadītāju mācīt 20. janvārī to pašu paraugstundu 6. grupā, ko vadītāja arī apsolīja. Sv. Andreja draudzes mācītājs J. Cālītis referēja par svētdienas skolu skolotāju darba garīgiem motīviem un metodikas principiem svēto rakstu lasīšanā un mācīšanā. Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide savā priekšlasījumā Kristīgā paidagoģija minēja, ka skolotājiem jābūt par paraugu un bernu draugu. Referātu nobeigumā vecāki un skolotāji domu izmaiņā atzina, ka skolotāji ievirza bērnus dzīves plāksnē. Vecāki un skolotāji bija apmierināti ar saieta labo norisi un ierosināja nākošo saietu pirms Lieldienām rīkot Sv. Andreja draudzes telpās ar Lieldienu mācību vēsti.

● Mākslinieku vienības Latvis tēlotājas mākslas izstādi latviešu kultūras dienu ietvaros no 26. janvāŗa līdz 3. februārim Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē 26. janvārī pl. 4 pēcp. atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstāde būs atvērta darbdienās no pl. 6—9 vak., bet sestdienās un svētdienās no pl. 2—9 vak. Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras nozares un Benjamiņa filmu laboratorijas naudas balvas piešķirs diviem izstādes labākajiem darbiem, bet Crest Florists īpašnieces E. Gulbes ziedoto naudas balvu — darbam jaunbiedru katēgorijā. Vairākus darbus kopas biedri ziedojuši izlozei. Izstādes laikā varēs iegādāties lozes, bet izloze notiks izstādes pēdējās dienas vakarā 3. februārī, kad pl. 4 pēcp. rakstniece Ingrida Vīksna stāstīs par latviešu māksliniekiem; pēc referāta pārrunas un diskusijas par notikušo izstādi un vispārējiem tēlotājas mākslas jautājumiem.

● Apvienotie latviešu vīru koŗi — Junda no Montrealas, Kalamazū vīru koris un Viesturs (diriģenti D. Vītols, R. Zuika un J. Barušs) rīko kopēju koncertu 9. februārī pl. 7 vak. Lietuviešu zālē (1573 Bloor St. W.), piedaloties 90 dziedātājiem un solistam Pēterim Zuikam (tenors). Programmā uzņemtas 15 latviešu komponistu dziesmas vīru koŗiem, no tām komp. Viktora Baštika pirmatskaņojums Debess ābele, bet koncerta otrā daļa veltīta Emīla Melngaiļa dziesmām komponista simtgades dzimšanas atcerei šogad. Koŗu mēģinājumi notiek, diriģentiem ierodoties koŗu atrašanās vietās. 19. janvārī D. Vītols diriģēs Toronto, tanī pašā laikā J. Barušam atrodoties Montrealā, 26. janvārī R. Zuika diriģēs Toronto, bet J. Barušs — Kalamazū. Šis būs viens no lielākiem koncertiem ārpus dziesmu svētkiem, koncertējot 48 Viestura vīru koŗa dziedātājiem, Jundas — 22 dziedātājiem un Kalamazū vīru koŗa — 20 dziedātājiem. Viestura vīru korī, kas dibināts 1954. gadā, sākuma gados bija 102 dziedātāji, ieskaitot arī Hamiltonas un Sv. Katrīnu grupu. Koncerta administrātīvo lietu kārtotājs ir vīru koŗa Viesturs priekšnieks Žanis Šmits. Pēc koncerta saviesīga dzīve; deju mūziku spēlēs deju kapella Runči trimdā. Kopkoŗa koncertu ar to pašu programmu atkārtos Montrealā 23. februāri un 16. martā Kalamazū.

● Toronto latviešu biedrības vakars biedriem un viesiem sestdien, 19. janvārī, pl. 7,30 vak. Latviešu namā par tematu „Priede, kāpas, jūra" ar mūzikāliem un vokāliem priekšnesumiem, piedaloties izpildītājiem A. Vītolam (baritons), L. Vasariņai, A. Vasariņam, A. Benconei, M. Kuzei, M. Gaiķei un A. Hiršai. Par azaidu rūpēsies biedrības dāmu komiteja. Ieejas maksa 2,50 dol.

● Sava dēla gleznotāja Otto Grebžes mājā Ričmondhilā pēc 13. novembrī pārciestas smadzeņu triekas sekām 7. janvārī 90 g. vecumā mirusi Emīlija Grebže, dzim. Smirtāne. E. Grebže bija rosīga un aktivi piedalījās sava dēla gleznotāja rīkotajās izstādēs viņu mājās Ričmondhillā, vienmēr bagātīgi pacienājot izstādes apmeklētājus. Pēc nelaimīgiem kritieniem viens pēc otra sekoja gūžaskaulu lūzumi, tā ievērojami pasliktinot viņas veselības stāvokli. Māc. Ā. Čops 12. janvārī no Rosara bēŗu nama izvadīja aizgājēju uz Mount Pleasant kapsētas krematoriju, kur nelaikā pārpelnoja. E. Grebžes vīrs miris Latvijā 1940. gad.ā. Nelaikei paliek dēls Otto Grebže Toronto un meita Irma un znots Eriks Reicholcs Montrealā. Meita uzturējās Toronto un palīdzēja kopt māti slimības laikā.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē 10. janvārī ap 100 biedru noklausījās inž. Ojāra Sila referātu par Latvijas apciemojumu, illustrētu ar krāsu diapozitīviem. Pēc tam bija grupu nodarbības un dažādas spēles. Dziesmu kamols mēģināja jaunas dziesmas, un visi pakavējās kopdziesmās pie kafijas un sviestmaizēm. 17. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā dipl. grāmatveža Ž. Grundmaņa referāts par ienākumu un citu nodokļu aplēsumiem, kā arī atbildes uz jautājumiem.

● Bramptonā 9. janvārī ar sirds trieku miris 69. g. vecais Jānis Alfreds Kukņa, dzimis Rubeņu pag. Zemgalē. Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja māc. A. Briedis 12. janvārī uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Zofiju Kukņu Toronto un māsu Amdžāni ar ģimeni Vindzorā, Ontario.

● Māc. J. Cālītis 7. janvārī izvadīja Vašingtonā 3. janvārī no smadzeņu triekas sekām mirušo Valdi Bumberu, dzim. 1891. gada 23. decembrī Sesavas pag., Kurzemē. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Ellu Vašingtonā un divas meitas — māc. J. Cālīša dzīvesbiedri Rutu Cālīti un 2 bazbērnus Toronto un otru meitu Valdu un znotu Andreju Lindbergu ar 2 mazbērniem Vašingtonā.

● Mednieku un makšķernieku kluba makšķerēšanas sacensībās J. Birznieka vadībā 13. janvārī, Westlake ezerā piedalījās 14 dalībnieki. Par veiksmīgākajiem atzina M. Holcmani, kas izvilka 2 pikreles (8 mārc un 12 unces), A. Užuli (1 pikrele — 5 mārc. 2 unces) un H. Leiti 1 pikrele — 4 mārc. 8 unces).

● DV Toronto nodaļas šacha kluba meistarsacīkšu spēles 1973—74. gadam iesākās 13. janvārī DV namā, pulcinot 11 spēlētājus V. Brasliņa vadībā. Tiek organizētas arī jauniešu spēles šacha meistara titula izcīņai.

● Sv. Jāņa draudzes telpās 20. janvārī pēc dievkalpojuma daiļamatniece O. Mežule stāstīs par tautas tērpu gatavošanu, illustrējot ar krāsu diapozitīviem. Visi ieinteresētie aicināti; ieeja brīva.

● Toronto mednieku un makšķernieku „Zaķu balle" 19. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā ar deju. Izlozēs aļņa, briežu, zaķu un citus medījumus.

Demonstranti ar plakātiem protestē Toronto pret Čīles un pārējo Latīnamerikas zemju kreiso aktīvistu ielaišanu Kanadā. Uzraksti plakātos asi vērsti pret šāda veida iecelotājiem, prasot viņu izraidīšanu un jautā: „Bēgļi vai revolūcionāri?" Šis attēls bija ievietots arī laikrakstā The Toronto Sun.

Aleksandra Kalniņa uzņēmums

Vai Kanada kļūs par naida zemi?

DEMONSTRĀCIJAS PRET LATĪŅAMERIKAS REVOLŪCIONARIEM TORONTO

Pēc 12 stundu lidojuma Kanadas bruņoto spēku lidmašīnā ap 170 Čīles bēgļu — vīrieši, sievietes un bērni — 13. janvārī ieradās Kanadā. Daudzi no viņiem bija meklējuši patvērumu Kanadas sūtniecībā Santjago kopš pagājušā gada septembŗa, kad militārā apvērsumā gāza marksistu valdību, bet pārējie bēgļi nāk no citām zemēm. Bēgļus Toronto novietoja iekšpilsētas Walker House viesnīcā, kur tie uzturēsies vairākas dienas. Federālā valdība segs visus izdevumus, kamēr bēgļi atradīs sev darbu un mājvietu.

Demonstrantu grupa, kas protestēja pret čiliešu ierašanos Kanadā, bija aktīva visu pēcpusdienu, nesot apkārt plakātus un apsūdzot atbraucējus, ka vairums no viņiem ir militārā apvērsumā mirušā Čīles marksistu prezidenta Ajendes piekritēji un ka visi bēgļi nav čilieši, bet kreisi noskaņotie dumpinieki no citām Latīņamerikas valstīm.

Konservātīvā kanadiešu žurnāla Countdown redaktors-izdevējs Pauls Froms izteicās, ka marksistiskajiem Ajendes sekotājiem nav vietas Kanadas dzīvē, bet tiem bija jābrauc uz komūnistisko Kubu, ne Kanadu.

Vairums Čīles bēgļu paliks Toronto, bet pārējie izklīdīs pa visu valsti. Tos ar autobusiem aizveda uz iekšpilsētas imigrantu centru, kur saņēma siltas drēbes un 650 dol. naudā. Federālā valdība sniegs viņiem palīdzību, līdz kamēr atradīs darbu.

Pēc Kanadas ārlietu ministra Šārpa paskaidrojuma, ka „Kanada ir labvēlīga un vēlas sadarboties bēgļu izvietošanā, lai mazinātu ciešanas Čīlē," Kanada saņēma simtiem iecelošanas lūgumu. Immigrācijas ministrs Andras apgalvoja, ka Kanada neielaidīs pazīstamus terroristus, kas izbēguši no savām zemēm un meklējuši patvērumu Čīlē. Šajā lēmumā bija iejaukta arī tieslietu ministrija un Kanadas karaliskā jātnieku policija, kas atbildīga

(Turpinājums 13. lp.)

● Mākslinieku vienības Latvis biedri un jaunbiedri ar piederīgajiem un viesiem, kopā ap 40 personu, pulcējās eglītes vakarā 12. janvārī kopas biedra gleznotāja Kārļa Langenfelda mājā.

● Gaidu un skautu filmas izrāde Pasaules tālēs, kuŗu 13. janvārī DV namā rīkoja Skautu un gaidu draugu komiteja, bija pulcinājusi ap 50 skatītāju. Filma uzņemta lielajā skautu un gaidu jubilejas nometnē Rīga dimd Saulainē, to gatavojuši T. Broks un U. Gustavs.

● Toronto latviešu filatelistu kluba valdes priekšsēdis M. Zichmanis paskaidro, ka LA iepriekšējā numurā ievietotais aizrādījums it kā 17. un 18. martā Lietuviešu centrā notiks „4. Baltepex" izstāde, parādījusies laikrakstā aiz pārpratuma, ziņotājam iesūtot vecu, pavairotu ziņojuma novilkumu par jau agrāk notikušo izstādi.

● 19. janvārī pl. 8 vak. DV namā vanadzes un DV jaunatne rīko sarīkojumu Romas pagrabiņā. Priekšnesumos soliste Mirjama Bērziņa un Edijs un Fredijs. Spēlēs Runči trimdā

LPB Kanadas kopai jauns priekšsēdis

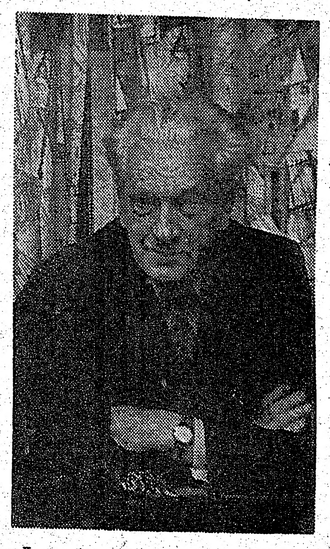

Jaunais LPB Kanadas kopas priekšsēdis Osvalds Liepa

Sakarā ar līdzšinējā Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēža Modŗa Lorberga atteikšanos no amata, jo „atteikšanos uzskatu par vienīgo atrisinājumu nekavēt kopas rosmes attīstību", 13. janvārī kopējā sēdē sanāca kopas valdes un revīzijas komisijas locekļi un šo amatu kandidāti, piedaloties arī kopas valdes goda priekšsēdei Birutai Senkēvičai. Kopsēde, kuŗu vadīja Osvalds Liepa, pieņēma M. Lorberga atteikšanos, izsakot viņam pateicību par līdzšinējo darbību un uzaicināja O. Liepu pārņemt kopas vadību, vienprātīgi izraugot par valdes priekšsēdi. Valdē uzaicināja nākošo kandidāti Gunu Ikonu. Priekšsēža biedrs būs Rūdolfs Norītis, sekretāre līdzšinējā Inta Purva, kas rakstīja arī kopsēdes protokolu.

Līdzšinējais priekšsēdis M. Lorbergs ziņoja, ka piedalījies Dziesmu svētku biedrības Kanadā rīcības komitejas darba sēdē, kur pārrunāta rakstnieku cēliena rīkošana dziesmu svētku laikā 1976. gada vasarā Toronto. Dziesmu svētku rīcības komiteja aicinājusi LPB Kanadas kopu izraudzīt īpašu komisiju viena vai divu rakstnieku cēlienu noorganizēšanai. Minētās komisijas priekšsēdis iekļautos arī dziesmu svētku rīcības komitejas sastāvā. Rakstnieku cēlienam resp. cēlieniem izraugāmi rakstnieki ar nacionālu stāju, neatkarīgi no piederības kādai organizācijai. Autoru sarakstu apstiprinās dziesmu svētku rīcības komiteja.

Līdzšinējais Kanadas kopas valdes priekšsēdis M. Lorbergs bija apsolījis izkārtot Kultūras dienu ietvaros ar vietējiem spēkiem rakstnieku pēcpusdienu, kas bija iecerēta 24. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā. Šo sarīkojumu uzņēmās noorganizēt kopas jaunā valdes locekle Guna Ikona, uz-

LPB Kanada kopas aizejošais priekšsēdis Modris Lorbergs

aicinot autorus, kā arī galīgi noskaidrot telpu jautājumu Latviešu namā.

Pēc iepriekšējā parauga Sidrabenē arī šovasar, 13 un 14. jūlijā, paredzēts lielsarīkojums, kuŗā būtu arī rakstnieku cēliens, kam autorus apņēmās sarunāt Biruta Senkēviča, aicinot dalībniekus arī no ASV.

—ls—

Starpbrīdī laiks sniega vīra celšanai par īsu, bet kā lido sniega pika — var izmēģināt. Jānis Ezergailis (pa kreisi) un Andris Bāders vienā no jauniešu saietiem Toronto Sv. Jāņa draudzē, stundu starpbrīdī. Foto: J. Liģers

ASV KVIEŠU KRĀJUMI STRAUJI SADILST

ASV zemkopības ministrija ieteikusi amerikāņu kviešu eksportfirmām, cik vien iespējams, atlikt kviešu sūtīšanu uz ārvalstīm, lai pasargātu dilstošos maizes labības krājumus līdz jaunajai ražai. Ministrijas pārstāvis ārlietu un patēriņpreču programmas nozarē Ričards Bells izteicies, ka kviešu krājumi tomēr pietiekami, kaut samazinājušies. Zemkopības ministrija nesen konstatēja, ka kviešu rezerves uz 1. jūliju, kad sāksies jaunās ražas tirgus, būs tikai 210 milj. bušeļu, mazāk nekā puse no krājuma, kāds bija pagājušo gadu un mazākās kviešu rezerves kopš 1948. gada. Līdzīga problēma ir Kanadai, kur kviešu rezerves šā gada sākumā novērtētas 169 milj. bušeļu. Ričards Bells neoficiālās apspriedēs norādījis kviešu eksportieriem, ka viņi var palīdzēt atvieglināt krājuma situāciju ar kviešu piegādes novilcināšanu ārzemēm.

Zemkopības ministrija 1973./74. gada kviešu eksportu oficiāli novērtējusi uz 1,17 bilj. bušeļu, bet eksportieru saraksts liecina, ka pārdots vēl vairāk — ap 1,3 bilj bušeļu. Amerikāņu maiznieku apvienība aicinājusi kontrolēt kviešu eksportu līdz 1974. gada ražas ievākšanai. Skaitļi rāda, ka līdz 1. jūlijam ASV būs 2,1 milj. bušeļu kviešu iztrūkums projektētā kviešu eksportrekorda dēļ. Maiznieku apvien. priekšsēdis Viljams Mīds izteicies: „Mēs jau atrodamies krizes apstākļos."

ASV maiznieki pareģo, ka kviešu trūkums paaugstinās maizes cenu 1 dol. par pusotras mārc. klaipu pavasarī, ja ASV nākamos sešos mēnešos neierobežos kviešu eksportu līdz valsts jaunajai ražai, ko paredz ap 2 bilj. bušeļu. Zemkopības ministrija šo apgalvojumu nosauc par „smieklīgu", bet kviešu audzētāju pārstāvis apsūdzēja maiznieku apvienības priekšsēdi Mīdu mēģinājumā pacelt maizes cenas ar „iebiedēšanas taktiku".

Viljams Mīds izteicies, ka līdzšinējais kviešu eksports 20 milj. bušeļu nedēļā samazināms uz pusi, pretējā gadījumā ASV kviešu rezerves būs pilnīgi iztukšotas 30. jūnijā, kad beigsies sezona.

Kurzemes kaujas atceroties

Ziemsvētku kauju atceres pieminas brīdī 12. janvārī pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē pulcējās ap 50 svētbrīža dalībnieku. Svētbrīdi vadīja māc. Ed. Ķerģis no Hamiltonas, raksturojot latviešu leģionāru drosmi un izturību. Karavīri Kurzemes cietoksnī cīnījās pret lielu ienaidnieka pārspēku, apgaroti mīlestībā pret savu tēvzemi un tautu. Viņi ticēja savai taisnībai, saklausot sirdīs Dieva balsi. Atceroties lielās cīņas, mācītājs aicināja būt stipriem apņēmībā reiz aizvest mūsu brīvības karogu uz atgūto Latviju, lai tas atkal brīvi plīvotu mūsu daudz cietušās tautas vidū.

Sniega māte bija rotājusi pieminekli ar balto sniega segu, apsnigušajā eglītē spoži mirdzēja svecītes, bet uz altāra dega svētā uguns, goda sardzē baltajos apvalkos stāvot bijušo cīņu vīriem Irvaldam Krūziņam un Ernestam Reinim no Hamiltonas. Lielo jundu dziedāja baritons A. Vītols. Pie Kritušo karavīru pieminekļa ziedus nolika Ziemsvētku kauju līdzgaitnieks S. Leimanis.

Svētbrīdis radīja dziļu pārdzīvojumu, kā to apliecināja tālākā viešņa no Anglijas, turienes preses kopas priekšniece Austra Liepiņa, kas pašlaik Toronto ciemojas sava dēla LNAK valdes locekļa Valža Liepiņa ģimenē. „Neesmu ilgi līdzīgu piedzīvojusi, ko izjutu šai vakarā," teica tālā viešņa.

Pēc svētbrīža Saulaines sabiedriskās telpās risinājās sadraudzības vakars, kuŗā Arnis Ķeksis runāja par karavīru siržu brālību un atcerējās pirms 30 gadiem notikušās kaujas Nēveles frontē. Kritušos cīnītājus godināja ar klusuma brīdi. A. Ķeksis lasīja arī savus dzejoļus, veltītus cīnītājiem, tāpat Modris Lorbergs. Miervaldis Pavasars ģitaras pavadījumā divatā ar Valdi Gulbi dziedāja kuplejas, bet baritons Alberts Vītols iepriecināja ar solo dziesmām. Dziesmu skandēšanu vadīja Ojārs Ieviņš, bet S. Leimanis rūpējās par programmas norisi.

O. Kļavenieks veltīja pateicības vārdus bij. cīnītāju dzīves biedrēm, kas bija rūpējušās par gaumīgi klātiem galdiem, kā arī izteica bij. Kurzemes cietokšņa kaujas pulka komandiera maj. E. Stīpnieka, kas tagad dzīvo Adelaidē, Austrālijā, vēlējumus bij. cīnītājiem.

Sakarā ar dzejnieka Viļa Plūdona 100 gadu nāves dienas atceri 9. martā, M. Lorbergs pieminēja mūžībā aizsaukto dzejnieku, klātesot arī nelaiķa dēlam, DV Toronto nodaļas priekšsēdim Varimantam Plūdonam.

Darbojās arī loterija, kuŗā simbolisko laimestu — Alfrēda Dziļuma grāmatu Kurzemes sirds vēl dzīva laimēja Herta Jurševska. Sorīkojumu organizēja bij. Kurzemes cīnītāju V. Tikiņa un V. Krugera vadībā.

O. K.

LIELĀKAIS BIEDRU SKAITS DV TORONTO NODAĻAI

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 10. janvārī DV namā priekšsēža V. Plūdona vadībā galvenokārt pārrunāja nodaļas biedru gada sapulces darba kārtas jautājumus. Kopsapulce notiks 24. februārī pl. 12.30 pēcp. DV namā un būs tiesīga pl. 1 pēcp. pie katra ieradušos biedru skaita. Sakarā ar agrākās sapulces lēmumu izrauga amatpersonu nominācijas komisiju. Par šīs komisijas vadītāju izraudzīja bijušo nodaļas priekšsēdi I. Zamlovski, kas komisijā pieaicinās vēl 2 locekļus.

Sekretārs V. Brasliņš informēja par biedru jubilāru godināšanu. Valde atzina, ka apsveicami arī 65 un 75 gadu jubilāri, kā arī 50, 60 un 70 gadnieki, bet pēc 80 gadu sasniegšanas apsveicami katru gadu.

Vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone ziņoja, ka DV nama telpās iegādāti jauni logu aizkari. Ziemsvētku tirdziņš vanadžu kopai devis 1313 dol. atlikuma. Kasiere Aina Selga ziņoja par Ziemsvētku ziedojumu akcijas veikumu. Līdz šim ienākuši 1380 dol. Tautieši aicināti pasteigties ar ziedojumu iemaksu, jo akcija tuvojas nobeigumam.

Nama komitejas priekšsēdis un biedrzinis I. Magons informēja par biedru skaitu nodaļā. Uz 1. janvāri nodaļā ir 446 biedri, no tiem 102 vanadzes, tādā kārtā nodaļa kļuvusi par lielāko DV nodaļu brīvajā pasaulē.

Sporta daļas vad. J. Treijs informēja par sporta daļas amatpersonām šinī gadā. Vadītājs arī turpmāk būs J. Treijs, vietnieks un pistoļu šaušanas vadītājs O. Zvirgzdgrauds. Vadītāja palīgs un šauteņu grupas vadītājs A. Rūdolfs, vadītāja palīgs un munīcijas mērķu sagādes daļas vadītājs A. Vjakse. Šaušanas žurnāla informātors P. Grauds. Makšķernieku sekcijas vadītājs J. Treijs, vietnieks O. Zvirgzdgrauds. Sekcijas vadītāja palīgi I. Ivans un A. Kalve. Šaušanas treniņi notiks svētdienās armijas šautuvē.

Makšķernieku sekcijas sacensības notiks 10. februārī pl. 7.30 rītā Simko ezerā pie Keffers Marine uz Lake Drive ceļa.

Nodaļas rīkotajā Zviedrijas izdoto leģionāru piemiņas sarīkojumā 26. janvārī pl. 7.30 vak. DV namā runās leģionāru liktenbiedrs vltn. V. Krūmiņš, kam laimējās palikt neizdotam. Būs arī priekšnesumi un kafijas galds. Nodaļas masku balle 2. februārī pl. 8 vakarā DV namā, un tās moto „Div' dūjiņas gaisā skrēja". Dekorācijas gatavo gleznotājs A. Brūveris. Ieejas maksa kungiem ar dāmu 7 dol. Vienai personai 4, bet maskām 2 dol. Četras labākās maskas godalgos. Deju mūziku spēlēs Runči trimdā no Hamiltonas A. Grīnberga vadībā.

Plkv. O. Kalpaka atceres sarīkojums 9. martā DV namā.

Sēdē arī nolēma piešķirt 50 dol. Latviešu sporta apvienībai Sidrabenes basketbola laukuma izbūvei.

O. K.

Vēlos

mēbelētu istabu

latviešu mājā.

Zvanīt

Osvaldam Kļaveniekam

Tālr. 466-0432, darbā 259-7851

DV TORONTO NOD. MASKU BALLE

Divdūjiņas gaisā skrēja

2. febr. pl. 8 vakarā DV namā,

125 Broadview Ave.

Gleznotāja Alfreda Brūveŗa dekorācijas

Spēlēs deju kapella — RUNČI TRIMDĀ

4 labākās maskas godalgos — BUFETE

Ieejas maksa $4.-, kungam ar dāmu $7.-, maskā $2.-.

ZVIEDRIJAS IZDOTO LATVIEŠU LEĢIONĀRU ATCERE

26. janvārī pl. 7.30 vakarā

DV namā, 125 Broadview Ave.

Par izdoto leģionāru traģēdiju runās notikumu līdzgaitnieks vltn. V. Krūmiņš.

Priekšnesumi — Kafijas galds

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem

Aicina DV Toronto nod. valde

Annas Brigaderes lugas Maija un Paija tēlotājas Minsteres latviešu ģimnazijā.
Foto: T. Spoģis

Maija un Paija Minsterē

Minsteres latviešu ģimnazijas saime kā parasti rīkoja eglītes vakaru kopā ar pārējiem tautiešiem skolas aulā. Uzvedums agrākās latviešu valodas skolotājas O. Trauciņas un pašreizējās T. Sinkas režijā izveidojās par labu jauniešu sniegumu.

Ziemsvētku vakaram visa Brigaderes luga Maija un Paija ir par gaņu. Tāpēc šoreiz bija iestudēta tikai 1. un 4. aina. Tā bija laba izvēle, jo tās parāda lugas smagumpunktus — Paijas ciešanas un algu svētlaimē. Izrādē varēja darboties līdz daudz jauniešu. Čaklo un sīrsnīgo Maiju labi tēloja 13. kl. skolniece Rūta Indriksone. Slinko un izlutināto Paiju lieliski parādīja Ilze Sīle, dzīvē gan tāda nebūdama. Cienīgā un valdonīgā Pate, 10. kl. skolniece Andra Lasmane, bija laba stājā un valodā. Pats (Svilis), kuŗa lomu zem sievas tupeles tēloja 12. kl. skolnieks Ārvaldis Picka, savās izrīcībās bija piemērots. Slinkais Varis īsti netika pie savas lomas parādīšanas. Labas bija arī meitas: Plaska — Diāna Retiga, Vālodze — Dace Kārkliņa un Virpa — Ilze Sprūdža. Laimes māti visā nopietnībā tēloja Dace Cerbule un viņas laimneses: Spulgu — Laine Lasmane, Rotu — Silvija Kancāne, Kvēlu — Inga Broša, Zaigu — Agnese Kancāne, Staru — Biruta Berklāva un Rietu — Dace Kārkliņa.

Nezinātājiem tekstu iečukstēja Inta Abakuka. Tērpus darinājusi skolotāja A. Aluža-na. Dekorācijas gatavojis skolotājs P. Purmalis ar labākajiem zīmētājiem, bet apgaismošanu veica skolot. V. Valdmanis ar palīgiem.

Pēc izrādes skolēni un viesi pakavējās pie tējas galda skolas internātā.

—xy—

Skats no A. Brigaderes lugas Maija un Paija pirmās ainas.
Foto: T. Spoģis

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Londonas pilsētas tautību padomes rīkotā Ziemsvētku festivālā otru gadu pēc kārtas latviešus reprezentēja DV Londonas nodaļas vanadžu kopa priekšnieces I. Bērziņas vadībā, ar gaumīgi un labi pārskatāmu Latvijas novietni un svētku cepumu galdu. Festivālā piedalījās 25 tautību grupas un to apmeklēja pāri par 2000 personu. Vislabāk iekārtotās novietnes bija latviešiem un igauņiem, bet lietuviešu novietnē publikas uzmanību saistīja īpatnējie no salmiem veidotie Ziemsvētku eglītes rotājumi. Padomes prezidente jau ilgāku laiku ir Dr. Valdene, pēc izcelsmes francūziete. Padomes kasieris ir R. Epneris, bet viens no padomes direktoriem ir nodaļas priekšnieks G. Brikmanis. Ar otru latviešu cepumu galdu šogad festivālā piedalījās Londonas ev. lut. draudzes dāmu komiteja priekšnieces V. Senkevičas vadībā.

● DV nodaļas rīkotā Alises un Voldemāra Skultes gleznu izstāde decembrī bija pulcinājusi ievērojamu skaitu mākslas cienītāju. Londonā jaunus īpašniekus ieguva 11 gleznas, bet rīkotāji nelielu atlikumu naudā un vienu gleznu 108 dol. vērtībā. Izstādes atbildīgais vadītājs bija G. Brikmanis.

● DV nodaļas invalidu un aprūpējamo iepriecināšanai nodaļas valde un vanadžu kopa Ziemsvētku veltēm piešķīra 125, bet DV Kanadā Ziemsvētku tirdziņa atbalstam — 20 dol. Vanadzei Irēnei Rudzītei DV KV piešķīrusi 100 dol. stipendiju studiju turpināšanai Rietumontario universitātē.

MONTREALA

● Montrealas latviešu biedrības Kultūras dienu pēcpusdiena sestdien, 26. janvārī, St. Ansgar (dāņu) baznīcā, 4020 Grand bulvārī. Plkst 2 pēcp. lietiskās mākslas un gleznu skates atklāšana. Plkst. 7.30 vak. Ņujorkas viesa Alfrēda Bērziņa referāts Kārlis Ulmanis un Draudzīgais aicinājums; Toronto jauniešu uzvedums Trimdas apskaidrošana. Ieeja skatē pret labprātīgiem ziedojumiem, bet sarīkojumā 4 dol., pensionāriem un studentiem 2 dol.

KANADAI JAUNS ĢENERĀLGUBERNĀTORS

Jaunais Kanadas 21. ģenerālgubernātors, 60 g. vecais J. Ležērs (Jules Leger) 14. janvāŗa svinīgā ceremonijā parlamentā zvērēja padevību karalienei Elizabetei II, par kuŗas pārstāvi Kanadā viņš iecelts aizejošā Rolanda Mičenera vietā. Ministru prezidents Trudo apzīmēja Ležēru par Kanadas vienības simbolu. Viņš pavadījis diplomātiskā dienestā 30 gadu, un pēdējā laikā bijis vēstnieks Beļģijā un Luksemburgā; diplomātisko dienestu pildījis arī Dienvidamerikā, Čīlē, Anglijā, Francijā, Meksikā un Italijā. Pēc izglītības iegūšanas Kanadā un Francijā, kur viņš Parīzes universitātē 1938. gadā ieguva doktora gradu literātūrā, Ležērs diplomāta karjēru sācis 1940. gadā. Viņš ir otrs franču izcelsmes kanadietis, kam piešķirts ģenerālgubernātora tituls; pirmais 1959. gadā bija Žoržs Venjē, miris 1967. gadā, kad posteni pārņēma Rolands Mičeners, kas ar 73 gadiem aizies atpūtā un dzīvos Toronto.

Pēc 15 gadiem — pensionāru vairākums

KO LIECINA DV LONDONAS NODAĻAS ARCHIVA SKAITĻI

DV Londonas nodaļas valdes pārziņā jau kopš 1969. gada regulāri iznāk DV Londonas Nodaļas Ziņas, kas domātas biedru informēšanai par DV CV, DV KV un nodaļas valdes darbu un nākotnes iecerēm. Apkārtrakstu saņem arī DV CV, DV KV, Latviešu trimdas archīvs, tuvākās DV nodaļas Kanadā un 2 DV apvienības ASV. Metiens — 125, rotātora technikā reizi mēnesī, izņemot 2 vasaras mēnešus. Nodaļas ziņas vienlaicīgi ar Londonas latviešu organizāciju kopējo biļetenu nodaļas biedriem izsūta nodaļa. Par ziņu sakārtošanu un izdošanu ir atbildīgs G. Brikmanis.

Kopš 1969. gada pie nodaļas ir radīts nodaļas archīvs, kuŗam tiek vākti un attiecīgi sakārtoti visi materiāli, kas saistās ar nodaļas dzīvi kopš tās dibināšanas 1950. gadā. Lai rastu ieskatu arī nākotnes darbam, tikpat liela vērība tiek veltīta statistiska rakstura pētījumiem par nodaļas biedru sastāvu, sastāva maiņām un vecuma grupām nākošos 15 gados. No šīs statistikas izriet, bazējot to uz 1974. gada datiem un biedru skaitu nodaļā, ka 1979. gadā vecuma grupa no 15—65 gadiem sastādīs 68,5% no nodaļas biedru skaita, 1984. gadā 54,3%, bet 1989. gadā vairs tikai 36,2% no biedru skaita. Tas nozīmē, ka 1989. gadā nodaļas biedru sastāvā būs 63,8% pensionāru, iepretim 19% 1974. gadā, kas visumā norāda uz aptuvena rakstura nodaļas darbības eksistenci un iespējām nākošo 15 gadu laikā.

Nodaļas Mednieku un makšķernieku sekcijas gadskārtējais sarīkojums — Zaķu balle — šogad notiks 9. martā, Aeolian zālē (pie Dundas un Rectory). Pēdējos gados šis īpatnējais saviesīgais vakars ir guvis tik plašu atsaucību, ka rīkotājiem problēmas rada pienācīgi lielu telpu atrašana. Spēlēs DV Kanadā deju mūzikas kapella Runči trimdā.

Pabeidzot lielmedījumu sezonu no sekcijas mednieku grupas (V. Miķelsons, A. Vickops un O. Zers), kas piedalījās medībās, 2 aļņi krituši Ojāram Zeram.

Nodaļas iniciātīvā uzsāktā latviešu nama iegādes fondam Londonā vēl līdzekļus pieteikuši: 1000 dol. — R. un E. Brikmaņi, Anna Gladkikh un R. un B. Miniāti; 500 dol. — J. un M. Egliši Grantonā; 200 dol. — J. un M. Laugaļi; 100 dol. — M. Miniate un A. Sviķis. Eventuālā akcionāru un akciju sabiedrības dibināšanas sapulce paredzēta 3. februārī, bet nodaļas biedru gada sapulce 17. februārī. Kopā pieteikti 38.230,28 dol.

Nodaļas izkārtojumā Londonas FPL-FM 96 atskaņoja latviešu vieglās mūzikas pusstundas raidījumu 13. janvārī. Nākošais raidījums paredzams februārī, veltīts latviešu karavīru dziesmām.

Vanadžu kopas gada sapulcē 13. janvārī ar aklamāciju valdi ievēlēja līdzšinējā sastāvā. Arī turpmāk par priekšnieci darbosies I. Bērziņa, vietn. Dz. Stirāja, sekretāre E. Lestiņa, kasiere/mantzine A. Sarmane un saimniecības daļas vadītāja J. Eirode.

gb

IMANTAS
kabatas kalendāru 1974. gadam
ar visu latviešu organizāciju adresēm, alfabētisku vārda dienu sarakstu un svarīgākiem datiem mūsu valsts un tautas likteņa gaitās varat saņemt nekavējoties pa gaisa pastu, ja to pasūtināt tieši apgādā, pievienojot čeku vai pasta pārvedumu: $2.75, A$1.75, £1.10, DM.6.50, Zkr.10.90, vai Dkr.15.00.
MOSEKAERET 6, 2880 BAGSVAERD, DENMARK

„JEAN MAYNERICK" BASKETBOLA LIGĀ TORONTO

DV arī šogad gūst labus panākumus spēcīgajā svētdienas basketbola līgā un atrodas pirmajā vietā, bez zaudējuma. Latv. YMCA pagaidām guvusi 1 uzvaru, uzvarot lietuviešu Aušra vienību ar 64:62 (25:31). Pēc smagā zaudējuma pret DV vienību YMCA spēlēja jau daudz labāk pret Andy's vienību, kas ar vienu zaudējumu atrodas otrā vietā. Pirmā puslaikā YMCA „nobaidīja" pretinieku, jo bija visu laiku vadībā, kaut puslaika beigās veda vairs tikai ar 38:36. Otrā puslaika sākumā Andy's īsā laika sprīdī ieguva veselu virkni neatbildētu grozu. YMCA nespēja zaudēto atgūt un zaudēja ar 62:80. Ja igauņi pirmajā spēlē ar YMCA uzvarēja ar 93:75 (51:35), tad otrā spēlē (igauņi bija labākā sastāvā) YMCA zaudēja tikai pēdējās spēles minūtēs, nespējot mainīt spēlētājus(jo svētku brīvlaikā trūka vairāku labāko spēlētāju. YMCA reizēm veda ar 16 punktiem. Rezultāts igauņu labā 107:93 (42:48). Ja vien labi veicas, YMCA var iekļūt spēļu finālos. Līgas vadībai šogad ir grūtības ar jaunatnes grupu, kuŗā pagājušā sezonā uzvarēja YMCA. Šajā grupā spēles vēl nav sākušās. Tuvākā laikā sāksies latviešu meistarsacīkšu spēles jaunatnei un pieaugušiem, iespējams, ka spēlēs arī rezerves līgas vienības.

Z. Z.

Torontō Sv. Andreja latviešu ev. lut. draudze 3. februārī atskatīsies uz 25 darba gadiem, svinīgajā dievkalpojumā ievedot amatā arī jauno draudzes mācītāju Juri Cālīti. Augšējā attēlā draudzes padome un revīzijas komisija, pirmā rindā no kreisās: A. Rāviņš, A. Krastiņš, M. Vāgners, draudzes priekšnieks R. Roze, māc. Ā. Čops, māc. J. Cālītis, J. Pētersons, J. Liberis un A. Leja; 2. rindā: A. Augulis, B. Upāns, A. Sproģis, K. Zariņš, L. Ozols, R. Strazds, U. Kiesners un A. Briedis; aizmugurē: A. Zelmenis, K. Ciemgalis, L. Lukss, J. Zalcmanis, U. Lūsis, V. Vāgners, E. Koks un G. Grīnbergs.
Foto: J. Liģers

K. Zariņa

Disciplīna cilvēka dzīvē

Lieka, viena no vissvarīgākām rakstura īpašībām, kas jaunietim būtu jāpaņem līdzi, atstājot skolu ir — disciplīna. Disciplīnas izjūta ir pirmais nepieciešamais nosacījums, lai kāda persona sekmīgi rēgulētu savas attiecības ar otru cilvēku. Jaunietis, pabeidzot savas izglītības gaitas, iegūst vietu sabiedrībā līdz ar pienākumiem un tiesībām. Mēs zinām ,ka daudzkas dzīvē ir aizliegts, tāpat kā daudzkas tiek slavēts un ieteikts. Lai izvēlētos labo un atmestu slikto, disciplīna ir pirmais noteikums kā likumu pasaulē, tā arī morālā dzīvē. Cilvēku attieksmes sabiedrībā rēgulē likumi, lai ierobežotu, sargātu un definētu personas rīcības brīvību zināmā apjomā. Daudzo interešu un attieksmju krustojumos cilvēku brīvā darbība nav iedomājama, ja viņi paši sev neuzliek zināmas disciplīnas normas.

Jauno laiku problēma ir tā, ka šīs normas sāk dilt un parādīties kā nepiemērotas lielo technikas attīstību gaismā, kamēr jauns nekas nav nācis vietā. Šādā sakarībā varam izskaidrot paaudžu konfliktus un nesaskaņas.

DISCIPLĪNA DABĀ

Katrs cilvēks, kas mācījies matēmatiku, fiziku un ķīmiju, pazīst sistēmas un disciplīnas dabā. Tām ir pakļauta koka lapa, ūdens pilīte, kristallu veidojumi, laika vienība u.t.t. kā mazas daļiņas no lielā kosmosa, rādot, ka pati daba iemieso sevī stingru disciplīnu. (Konfūcijs esot teicis, ka kārtība debesīs ir vienīgais likums.) Viss, ko mēs pazīstam kā kārtību un daili dabā, ir stingri rēgulētas attīstības produkts. Tomēr nepareizi būtu uzskatīt disciplīnu par nejūtīgu, nedzīvu un sastingušu formu kopojumu. Praktiskā dzīvē tā veido ritmiskas, viļņveidīgas modulācijas, svārstoties starp tumsu un gaismu, kalnu un ieleju, pareizu un nepareizu. Un ja mēs tuvāk aplūkojam katru no šām modulācijām, tās nekad nav vienādas un nekad neatkārto mazos sīkumus kā pamatu kopējam lielumam. Daba nav reģimentēta tā, lai noslāpētu brīvas gribas spēli pozitīvu nosacījumu robežās par labu visumam. Visums prasa pakļaušanos galvenām normām, lai izbēgtu no chaosa.

SOCIĀLĀ DISCIPLĪNA

Tāpat kā dabā, arī sabiedrībā jābūt disciplīnai vai, labāk sakot, standartizētu normu kodeksam, un ar to saskaņā norit cilvēku aktīvitāte. Disciplīna sabiedrībā būtu jāuzskata par normu, kas raksturo un nosaka cilvēka garīgā brieduma pakāpi. Sabiedrība sagaida no katra locekļa tikai tādu aktīvitāti, kas harmonizē, veicina un attīsta. Katram individam savukārt ir jāierindo sevi savām spējām un interesēm atbilstošā vietā. Personas brieduma pakāpi nosaka tā apziņa, ka sabiedriskās normas nav šķēršlis viņa ceļā uz mērķi, bet gan palīdzīga roka, kas rāda paša iespējas un otra tiesības.

DISCIPLĪNA ĢIMENĒ

Cilvēces vēsture liecina, ka sabiedrības stiprākais balsts ir stipras ģimenes. Visas izjūtas un paražas kādas bērnā ir attīstījusi ģimene, tam paliek visu mūžu. Arī pozitīvi radošās personības, kuŗas cilvēce apbrīno vēl šodien, ir veidojušās stipru ģimeņu apjomā. Vecāki, kas audzinājuši bērnus, zina, ka mazuļu dabiskā tendence ir darīt to, kas patīk, un izvairīties no tā, kas nepatīk. Pirmais bērnu audzināšanas noteikums ir iemācīt tiem apziņu, kas liktu darīt vajadzīgo, derīgo un labo, vai tas patīk vai nepatīk, un izvairīties no nederīgā, nevajadzīgā un sliktā, lai cik tas šķietami liktos patīkams. Ar šāda veida rīcību vecāki bērnā liek pirmos paškisciplīnas pamatus. Šāda veida dienišķā rutīna pamazām rada ieražas, kas pasarga veselību, dod drošību un mieru, izskaužot rīvēšanos, strīdus un nemieru. Ģimenes nozīme bērna audzināšanā ir vienreizēja, to nevar aizstāt ne skola, ne baznīca, ne sabiedrība. Tām pieder citas funkcijas, kuŗas var būt sekmīgas tikai tad, ja ģimenes ieražas tām nerunā pretī. Vecāku rīcībai bērna priekšā jānorit saskaņā ar normām, no kuŗām tie paši nekad nenovirzās. Tikai tad, kad vecāki būs droši un stingri paši savos principos, viņu drošību un stingrību mantos arī bērni. Modernās technikas strauja attīstība ir iznīcinājusi daudzas gadu simteņiem veidotas sabiedriskas vērtības, nedodot neko pieņemamu vietā. Daudzi vecāki paši ir zaudējusi lielu daļu no pagātnes pozitīvā mantojuma un jūtas apjukuši daudzkultūru vidē.

DISCIPLĪNA SKOLĀ

Skolas disciplīna koncentrējas galvenokārt uz to, lai veidotu un paturētu veselīgas attieksmes technisko zināšanu pārdēstīšanas procesā no vienas paaudzes uz otru. Skolotāji nevar palaidnīgos bērnus padarīt par labiem, tāpat kā tie nevar uzturēt stingrāku disciplīnu nekā ģimene atbalsta. Disciplīna skolā ir nepieciešama, lai uzturētu kārtību klasēs un lai veidotu zinātniska darba metodes vēlākā mūža daļai. Daudzi skolotāji pārcenšas draudzīgu attieksmju veidošanā ar bērniem, aizmirstot, ka bērni meklē draugus paši sava vecuma un attīstības līmenī. Skolotājā viņi grib redzēt vadību, autoritāti un gudrību. Vadībai, autoritātei un gudrībai jābūt pozitīvai, pārliecinošai, simpatiskai un saprotošai, bez agresīvitātes un diktātorisma piegaršas. Skolas disciplīnas augstākais mērķis ir radīt sistēmatisku gara dzīves augšanu un prieku par sasniegumiem.

DISCIPLĪNAS VIENVEIDĪBA

Kā ģimenē, tā arī skolā vienveidīga un nepārtraukta disciplīna ir būtiski svarīga. Normām jābūt skaidrām, saprotamām un labi pamatotām. Disciplīnai nav materiālas vērtības, bet gan garīgas aktīvitātes vērtība, kas palīdz izšķirties sapratīgi, pareizi un mērķtiecīgi.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

19. janv. pl. 7.30 — TLB rīko Latviešu namā saviesīgu vakaru „Jūŗa un priedes".

19. janvārī pl. 7.30 vakarā studenšu korporāciju kopas slēgtā tējas vakars Tartu kolledžā, 310 Bloor St. W. (Ieeja no Madison Ave.)

19. janv. Romas pagrabiņš DV namā.

19. janv. pl. 7 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle, medījumu un zivju izloze.

20. janvārī pl. 5 pēcp. Sv. Andreja draudzes koris rīko prof. T. Ķeniņa un A. Purva kopēju referātu „Ceļojums pa skanošu vasaru" ar slīdīšu ilustrācijām baznīcas augšējā zālē.

No 20. janv. līdz 3. febr. mākslinieku vienības Latvis izstāde Sv. Jāņa baznīcas telpās. Atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 2 — 9 vak., pārējās dienās no pl. 6 — 9 vak.

26. janvārī pl. 7.30 vak. DV namā Zviedrijā izdoto latviešu leģionāru piemiņas vakars.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi ar M. Zīverta „Cilvēks grib dzīvot" izrādi.

31. janv. pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteina pārdomu vakars par tematu: 21. gadsimta cilvēks jau redzēts mūsu pasaulē. Dziedās Laimons Tiluks.

2. februārī — DV Toronto nod. Masku balle, pl. 8 vak.

9. febr. pl. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību gada svētki.

9. februārī — apvienoto vīru **koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums.**

16. febr. p. 7.30 — TLB rīko Latviešu namā kostīmu balli.

17. febr. pl. 4.30 pēcp. DV namā filmas „Mēs, trimdas latvieši 1972. g." izrāde.

23. febr. pl. 7.00 vakarā tradicionālā Pankūku balle Latviešu namā pie labas deju mūzikas. Ieeja brīva. Latv. nama dāmu komitejas sarīkojums.

23. februārī pl. 7.30 vak. — Saimniecisko darbinieku apvienības 20. gada svētki Latviešu namā.

24. febr., pl. 4.00 pēcp. Latv. namā rakstnieku cēliens.

23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.

30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums.

12. — 14. jūl. 1974. g. Lielsarīkojums Sidrabenē.

Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja, pirmā rindā otrā no labās dāmu komitejas priekšniece I. Vaivara. Aizmugurē draudzes mācītāji (J. Cālītis un Ā. Čops) un draudzes priekšnieks R. Roze.
Foto: J. Liģers

Kāpināma latviešu valodas prasme

Jau daudzus gadus Toronto latviešu ģimnazijai kļuvusi par tradiciju kādā janvāŗa svētdienas pēcpusdienā vecākiem ar skolotājiem pie kopēja galda izdiskutēt dažādas audzināšanas problēmas. 13. janvāŗa pēcpusdienā Latviešu namā uz šādu vakaru bija pulcējušies ap 40 interesentu.

Sanāksmi atklāja direktrise V. Slaviešа, pieminot, ka šinī sēdē gribētu dzirdēt vecāku domas, tāpēc no katras klases lūgts kāds vecāku pārstāvis izteikt vecāku vēlēšanos. Skolas pad. priekšsēdis Nāgelis piemin ēja, ka skolotāji un vecāki uzskatāmi par vienu ģimeni, tāpēc arī kopēji būtu risināmas skolas problēmas. 4. un 2. kl. vecāku pārstāve K. Zariņa ļoti interesantā referātā apskatīja disciplīnas jautājumu.

Vēl plašāk izteicās vecāku pārstāvji — 4. kl. un 1. kl. pārstāvis J. Briedis slavēja skol. L. Vīka literātūras grāmatas, kas bērnus pamatīgi iepazīstina ar latviešu literātūru. Par gramatikas mācību grāmatu viņš vēlējās redzēt L. Baltiņas-Bērziņas, jo pašreizējā M. Gaides grāmata esot pārāk konspektīva. Pēc J. Brieža domām ģimnazistiem būtu vairāk nostiprināmas arī geografijas zināšanas. 4. kl. pārstāvja J. Jaunkalna izteiktās domas kļuva par vienu no galvenajiem diskusiju tematiem — ieteicot atsākt skolā tautas deju mācību stundas, kā arī mācīt modernās dejas.

Iepriekšējos gados skolai bija 4 mācības stundas, bet 5. dažādu interešu stunda. Ar šo mācības gadu ir 5 mācību stundas, galveno vērību veltījot latviešu valodai, atmetot tautas tradicijas, dzīves mācības un mūzikas vēstures stundas.

Pašreizējo skolas plānu aizstāvēja insp. L. Vīks, atzīstot, ka latviešu skola nav normāla skola. Kanadas skolā notiek dažādi eksperimenti metodiskā ziņā, un kāds kanadiešu laikraksta raksta autors to nosaucis par lēcienu tumsā. Mēs, latvieši, nevaram atļauties tādu lēcienu tumsā, visi mūsu spēki jākoncentrē vienam mērķim — latviešu valodas prasmes kāpināšanai. Skolai jādara viss iespējamais, tāpat arī vecākiem, lai bērni latviešu valodas prasmi nezaudētu. Pašreizējo ģimnazistu valodas prasme ir zemāka nekā Latvijas laikā pamatskolu beigušo. Mēs nedrīkstam padoties tam liktenim, kas pārņēmis citas tautas, piem., zviedrus, jau 3 līdz 4 paaudžu laikā tie asimilējušies. Iekām runājam par blakus lietām, mums jāapzinās, ka jāglābj pašiem sevi kā tautai. Pāriet uz neefektīvo pulciņu sistēmu ir veltīga laika šķiešana.

Vecāki vēlējās, lai skolotāji tos informētu par bērnu skolas kavējumiem un disciplīnas pārkāpumiem. Daži vēlējās kādu no latviešu valodas stundām veltīt referātiem un diskusijām, kas jau tiek īstenots.

Visu kopējs atzinums bija, ka šādi pārrunu vakari ir produktīvi ne tikai skolas un mājas ciešāka kontakta nodibināšanai, bet skolai noskaidro arī vecāku vēlmes. Pie vecāku jauki sakārtotā kafijas galda ritēja raitas pārrunas.

E. E.

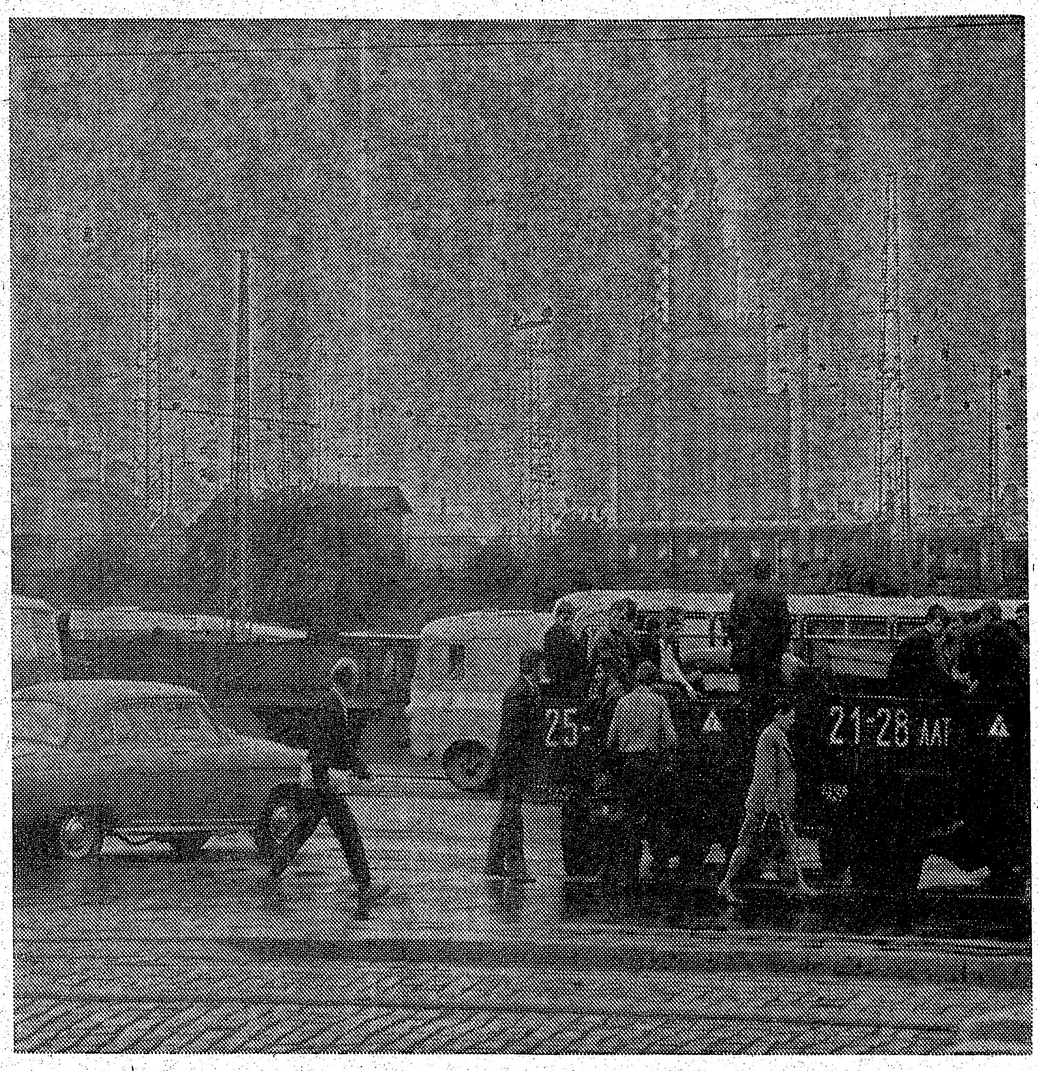

Maskavas ainava? Nē — mūsu pašu Rīga, kuŗā ne tikai visur dzirdama krievu valoda, bet okupācijas gados mainās arī tās ārējais izskats. LNF archīvs

Maskavas varasvīru apmeklējums Baltijas valstīs

Pagājušā gada beigās visās trijās Baltijas valstīs gandrīz vienlaicīgi ieradās augsti Maskavas funkcionāri. Tieši Ziemsvētku priekšvakarā Rīgā ieradās Maskavas uzraugs — partijas centrālkomitejas politbiroja loceklis un augstākās padomes priekšsēdis Podgornijs. Igaunijā uzturējās partijas politbiroja loceklis un valsts drošības komitejas priekšsēdis Andropovs, bet Lietuvā — padomju komūnistu partijas ideoloģiskais vadītājs Suslovs.

Podgornijs 26. decembrī ieradies īpašā augstākās padomes, partijas centrālkomitejas, dažādu organizāciju, pilsētu un lauku pārstāvju, kā arī armijas vadības kopējā sēdē, kur pasniedzis okupētajai Latvijai atvesto „tautu draudzības", bet Rīgai — Ļeņina ordeni. Savā runā Podgornijs pieminējis Staļina laikā nošautos vecos latviešu komūnistus Jāni Rudzutaku, Jāni Bērziņu, Jukumu Vācieti, pieminot arī latviešu rakstniekus Jāni Raini un Andreju Upīti. Pārmetot vairāku rūpniecības nozaŗu atpalicību ražošanā, Podgornijs aicināja „gaišāk iedegt sociālistiskās sacensības ugunis" un strādāt nevis „kaut kā", bet pēc labākās cirdsapziņas, tajā pašā laikā pasvītrādams, ka savstarpējā atkarība visas Pad. savienības saimniecības ietvaros turpmāk vēl vairāk paplašināsies.

Pēc gaŗas runas Podgornijs nolasīja dekrētus par „tautu sadraudzības" un Ļeņina ordeņa piešķiršanu. Podgornijam pateicās A. Voss, E. Auškāps, J. Trifonova, J. Endzels, V. Kozarevs, V. Kalnbērzs un K. Kalnciems. Maskavas viesis vēl apmeklēja dažas Rīgas rūpnīcas, kādu sovchozu Rīgas tuvumā, dažas iestādes, Salaspili, bet pēc direktīvu nodošanas partijas centrālkomitejai un valdībai un ziedu nolikšanas pie Ļeņina pieminekļa, devās atpakaļ uz Maskavu.

Padomju komūnistu partijas ideoloģiskais vadītājs Suslovs Lietuvā apmeklēja abas lielākās pilsētas — Kaunu un Viļņu. Uz Lietuvu Suslovs laikam bija sūtīts, lai tur radītu jaunu impulsu partijas ideoloģijas nostiprināšanai, jo no visām trim Baltijas valstīm Lietuvā tā visvairāk „klibo". Šajā katoliskajā zemē pretestība ir vislielākā, ko liecināja arī pagājušā gada maijā notikušie divu dienu studentu nemieri Kaunā, kuŗu apslāpēšanai vajadzēja izsaukt pat izpletņu lēcēju vienības. Tādēļ īpaša Suslova runa bija veltīta politechniskā institūta studentiem un skolotājiem Kaunā. Padomju ideologa klātiene, kas ir viens no politbiroja četriem visvarenākajiem vīriem, liecina par pūlēm apslāpēt nacionālismu Lietuvā.

Nafta un diplomātija

ASV prezidents Niksons, lai apvienotu rietumu rūpniecības valstis, uzaicināja sešas Rietumeiropas valstis — Angliju, Franciju, Rietumvāciju, Italiju, Holandi un Norvēģiju, kā arī Japānu un Kanadu, uz apspriedi 11. februārī Vašingtonā. Niksons izsūtījis naftas ražotāju valstu galvām arī personisku ziņojumu, aicinot pievienoties vēlākajai naftas ražotāju un patērētāju konferencei, jo ar arabu naftas ierobežojumiem pasaules saimniecība nopietni apdraudēta.

Ženēvas konferencē 12 lielākās naftas ražotājas valstis nolēma „iesaldēt" naftas cenas uz trim mēnešiem, kamēr saimniecības eksperti izstrādās ilgtermiņa naftas cenu sistēmu. Naftas eksportvalstu delegāti mudināja rūpniecības valstis samazināt naftas nodokli. Irānas finanču ministrs Amouzegars, konferences priekšsēdis, sacīja, ka naftas ražotājas valstis cenu paaugstināšanā nav vainojamas, bet gan sabiedrības, kas pērk arabu naftu par 7 dol. mucā un pārdod par 15 dol. Arabi domā, ka naftas sabiedrībām 50 proc. peļņa par mucu būtu pietiekama.

Arabu līgas pārstāvis Vašingtonā Maksauds izteicies, ka naftas ierobežojumi ir tikai pagaidām, un tiem jābalsta arabu diplomātija. Ierobežojumus atcels, ja parādīsies ticams diplomātisks spiediens uz Izraēlu, lai tā ievērotu Apvienoto Nāciju drošības padomes aicinājumu atvilkties no arabu territorijās, ko tā okupēja 1967. g. sešu dienu karā.

Kuvaita savus naftas laukus mīnējusi un uzspridzinājusi varas lietošanas gadījumā, kā nesen minējis ASV aizsardzības ministrs Šlesingers. Saudiarabija un Alžīra jau agrāk brīdinājusi, ka iznīcinās naftas laukus, ja varu mēģinās pārņemt lielās valstis.

Sakarā ar ierobežojumiem Zviedrijā tūkstošiem cilvēku atstāj savus spēkratus mājās un izmanto publiskos satiksmes līdzekļu.

Venecuela aicinājusi visas naftas sabiedrības pārdot valdībai 100.000 mucu naftas, lai apgādātu pārējās Latīņamerikas valstis, ko skārusi enerģijas krize. Rūpniecības eksperti brīdināja, ka tas ietekmēs Venecuelas naftas noņēmējus, galvenokārt Kanadu un ASV.

Rekordi arī izplatījumā

Mūsu modernais cilvēks ātri pierod pie visa un nebrīnas ne par ko. Staigāšana pa mēness virsmu jau pieder pagātnei, un par to, kas notiek izplatījumā, interesējas tikai retais. Tā arī daudziem paliktu nezināms, ka amerikāņu izplatījuma laboratorija Skailab 3 pārspējusi Skailab 2 59 dienu 11 stundu un 9 min. sasniegto rekordu izplatījumā. Viņi apriņķojuši zemes lodi 858 reizes un nolidojuši 24,5 milj. jūdžu. Kopš izšaušanas pagājušā gada 16. nov. astronauti paredzējuši izplatījumā uzturēties 84 dienas.

Skailab 3 rekordisti ir plkv. ltn. Džeralds Kars (Carr), plkv. ltn. Viljams Poge (Pogue) un Dr. Edvards Gibsons.

Izīrējamas

2 istabas un virtuve ar vai bez mēbelēm.

Zvanīt 463-4944, Toronto.

Mrs. Barbarella

NOSAKA NĀKOTNI

PĒC KĀRTIM UN ROKAS LINIJĀM

Viņa jums var palīdzēt mīlestības lietās, veselības un komerciālos jautājumos.

Pietiek ar vienu vizīti.

2864A Danforth Ave., Toronto, iepriekš pieteicoties pa tālr. 691-9418

Agronoma 85 gadi

Agronoms Voldemārs Mežvēvērs šajās dienās Konektikatā (Rocky Hill) atskatījās uz aizvadītiem 85 mūža gadiem, dzimis 1888. gada 22. decembrī Pļaviņu pagastā. Studējis lauksaimniecību Rīgas politehniskā institūtā un Maskavas lauksaimniecības akadēmijā līdz iesaukšanai armijā. 1916. gadā Maskavā beidzis virsnieku skolu, pēc kam bijis artilerijas virsnieks cara armijā. Latvijā atgriezies 1918. gadā, piedaloties brīvības cīņās. 1924. gadā beidzis Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultāti ar agronoma gradu. Bijis Liepājas apriņķa vecākais agronoms, Lauksaimniecības centrālbiedrības zemkopības nodaļas vadītājs, vēlāk Latvijas lauksaimniecības kameras zemkopības daļas vadītājs. Pēc bēgļu gaitām Vācijā iecelojis ASV 1951. gadā. Apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni. Rakstījis par lauksaimniecības jautājumiem periodikā, apceres par Centrālbiedrību un tās darbiniekiem agronomu biedrības žurnālā Zeme un Tauta u. c. Darbojies Mančestras latviešu ev. lut. draudzes revīzijas komisijā, bijis tās priekšsēdis, arī patlaban komisijas loceklis, Konektikatas latviešu biedrības un Konektikatas latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedrs, vēl joprojām būdams uzticīgs makšķerēšanas sportam. Kopj arī savu bišu dravu.

P. S.

Toronto Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas audzēkņi un skolotājas. Trešā rindā vidū skolas vadītāja A. Cēbere. Draudzes 25 g. darbības atceres svētki 3. februārī.

Foto: J. Liģers

Lietuvas jaunieši lūdz palīdzību

Lietuviešu žurnālistu apvienības Toronto nodaļa ziņo, ka no okupētās Lietuvas saņemta lietuviešu jaunieša vēstule, kurā aprakstīti veidi, kā jaunie lietuvieši Ziemeļamerikā varētu palīdzēt jauniešiem Lietuvā pretoties krievu spaidiem, kas ar katru dienu kļūst neciešamāki. Rakstītājs apstiprina, ka tagadējās jaunās lietuviešu paaudzes vecāki bēg no savas zemes, lai izvairītos no turienes režīma žņaugiem. Lietuviešu jaunieši piedzīvo savā dzimtenē garīgu verdzību un morālu pazemojumu.

Rakstītājs savā vēstulē apelē pie ikviena ārzemēs dzīvojošā lietuvieša morāla atbalsta. Tas var ietekmīgi izpausties ar organizētu informācijas izplatīšanu par lietuviešu apspiešanu Lietuvā un turienes eksistējošo faktu pārraidīšanu Voice of America raidījumos. Pēdējais ir vienīgais ticamais ziņu avots, kur dzimtenē dzīvojošie var iegūt patiesas ziņas par Rietumiem un visu pasauli. Rakstītājs apstiprina, ka krievi pastāvīgi iejaucas ģimeņu, latviešu un lietuviešu programmas raidījumos, traucējot tos ar svilpieniem, kliedzieniem un krievu dziesmu atskaņojumiem. Esot vēl arī citas metodes, kā noslāpēt Voice of America radiovilni, lai programma būtu grūti sadzirdama.

Vēstules rakstītājs piemin arī lietuviešu jaunieša Kalantas sadedzināšanos 1972. gada maijā, saucot: „Brīvību Lietuvai!" Pēc šīs traģēdijas krievi sākuši vajāšanas, apcietinot aizdomās turētos šīs vecuma grupas jauniešus. Vairāk nekā 200 lietuviešu studentu sodīti ar 1—2 gadiem ieslodzījumā. Režīms ieskatījis, ka Kaunas iedzīvotājiem ir nacionāla stāja, un iesūtījis pilsētā 20.000 krievu strādnieku ar viņu ģimenes locekļiem un radiem. Katrs trešais iedzīvotājs tagad esot krievs.

„Palīdziet mums un apciemojiet mūs biežāk ar saviem raidījumiem," sacīts vēstules beigās.

Nikolaju Lideku atceroties

Nikolaja Lideka šķiršanās no šīs pasaules 10. decembrī Toronto bija skumjš pārdzīvojums daudziem viņa draugiem. Viņu respektēja katrs, kam interesēja vēsture, politika vai arī vienkārša domu izmaiņa draudzīgā garā. Nelaika labā atmiņa, daudzas lasītās grāmatas un loģiskais prāts darīja sarunas interesantas un pamācošas.

N. Lideks bija dzimis 1900. gada 26. decembrī Meirānu pagastā, kur arī sākās viņa izglītības gaitas. Jau Lubānas pilsētas skolā parādījās jaunekļa lielās gara dāvanas. Pateicoties spējām un stalta jam augumam viņam izdevās iekļūt cariskās Krievijas kadetu korpusā, ar dienesta vietu Kazaņā. Šeit arī sākās N. Lideka cīņa pret komūnistiem, kas turpinājās visu mūžu.

Pēc atgriešanās Latvijā boļševiki viņu apcietināja un ieslodzīja Vecgulbenes cietuma nāvinieku kamerā. Nelaika izglābšanās no sarkano varmāku rokām jau pats par sevi ir interesants stāsts. Pēc slepenas Vecgulbenes atstāšanas N. Lideks ieradās Rīgā un brīvprātīgi pieteicās Latvijas armijā. Nelaikis piedalījās Latgales atbrīvošanā 1. Liepājas kājnieku pulka sastāvā un bija Latvijas kara skolas pirmā izlaiduma virsnieks. Pēc kaujās gūto ievainojumu izārstēšanas atkal atgriezās aktīvo tēvijas sargu rindās, dienot gan robežapsardzībā, gan policijā kā kriminālizraugs.

Nikolajs Lideks †

Viņa darba vieta gandrīz nepārtraukti palika plašais Ludzas apriņķis Pad. sav. pierobežā.

Pēc krievu iebrukuma 1940. gada 17. jūnijā un sākoties apcietināšanām N. Lideks uzsāka bēgļa gaitas, slēpjoties gan Rēzeknē, gan uz laukiem. Nodibinoties latviešu leģionam, viņš atkal stājās aktīvo cīnītāju rindās 32. pulka sastāvā, komandējot 5. rotu. Pēc cīņās gūto ievainojumu izdziedēšanas cīnījās Pomerānijas kaujās Vācijā. 1945. gada 25. februārī krita viņa 18 g. vecais dēls Reinholds, kas bija smags pārdzīvojums, ko nelaikis, liekas, izjuta visu mūžu.

N. Lideks daudz rakstījis arī presē. Pēc viņa sēro dzīvesbiedre Alma un meita Lidija Lideka, kuŗas vārds mūsu periodikas lasītājiem jau pazīstams no viņas izjustajiem dzejoļiem.

Nelaiķi mīļā piemiņā paturēs viņa kara draugi, pret kuŗiem tas vienmēr bijis sirsnīgs, atsaucīgs, atklāts un taisnīgs.

T. P.

Vai Kanada kļūs...

(Turpinājums no 8. lp.)

par valsts drošību.

Kanadas luterāņu bīskaps Helmūts Frens, kas ir bēgļu palīdzības komitejas priekšnieks, un AN misijas priekšsēdis Ernsts Šlaters pārmetuši Kanadai, ka tā noraidījusi lielu vairumu Čīles bēgļu, tā nesekojot saviem humānitārajiem pienākumiem, jo visa izmeklēšana esot bazēta uz politiskās drošības apsvērumiem.

Kanada līdz šim jau saņēmusi 2700 Čīles bēgļu un 382 citu valstu bēgļu ieceļošanas lūgumus. Līdz šim iebraukšanas vīzas piešķirtas 353 čīliešiem un 35 citu valstu bēgļiem.

Laikraksts The Toronto Sun savā redakcijas daļā 15. janvārī komentē, ka Čīles bēgļi sākuši Kanadā neveiksmīgu startu. Tie paskaidrojuši, ka „izveidos solidāritātes komiteju, lai turpinātu cīņu pret apspiešanu Čīlē". Laikraksts The Toronto Sun nepiekrīt šādai nostājai, rakstot, ka Čīles bēgļu pienākums uzsākt jaunu dzīvi, kļūt par apzinīgiem Kanadas iedzīvotājiem un pielāgoties kanadiešu dzīves veidam. Par priekšrocību dzīvot Kanadā viņiem jākļūst par vērtīgiem cilvēkiem. „Kanada nav arēna, kur turpināt savu naidu. Tādā gadījumā viņi varēja braukt uz Meksiku vai Kubu", saka laikraksts.

Savienotajās valstīs

MANČESTRA

● Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komitejas eglītes sarīkojumu atklāja komitejas priekšniece Dr. L. Mitrēvice. Svētrunu teica māc. K. Freimanis, dziesmas uz klavierēm pavadot L. Freimanei. J. Deglis no Vilimantikas stāstīja par Ziemsvētku notikumiem. Izrādīja filmu „Kristus ir dzimis". Draudzes priekšnieks A. Ozols pasniedza draudzes dāvanu bij. draudzes priekšniekam Jānim Binderam, kas amatā nokalpojis vairāk nekā 20 gadu. Prof. Dr. Egils Grīslis rādīja diapozitīvus no draudzes dzīves un citus uzņēmumus.

● Svētku dievkalpojumi Mančestrā bija labi apmeklēti. Eglītes vakara liturģisko dievkalpojumu kuplināja svētdienas skolas bērnu koris un koklētājs Pēteris Aldiņš. Ziemsvētku dievkalpojumu vadīja māc. K. Freimanis, spredikoja māc. Dr. E. Grīslis. Dziedāja Rotas koris V. Aldiņa vadībā. Ērģeles spēlēja ērģelniece E. Brigmane.

● Konektikatas mednieku un makšķernieku kluba Jaungada sagaidīšanā bija pulcējušies 130 apmeklētāju. Uzjautrināja J. J. Degļa stāstījumi. Vīru kvartets ar solisti Džeriju Upenieci dziedāja „Es tik lādē un tik šauj", akordeona pavadījumu spēlējot J. Bērziņam. Upeniece dziedāja arī citas dziesmas, pašai spēlējot ģitaras pavadījumu. Kluba vadība pasniedza biedriem balvas par sekmēm pagājušā gadā: Tālivaldim Paupam (par lāča nomedīšanu), Artūram Grāvlejam (par sekmēm putnu medībās), Vilim Paupam (sekmīgākam makšķerniekam kluba organizētās sacīkstēs) un Jānim Čemeram, kas bijis sekmīgāks individuālā makšķerēšanā. Ar sporta kausu apbalvoja vecāko makšķernieku agr. Voldemāru Mežvēveri viņa 85 gadu aprisē. Deju mūziku spēlēja kluba priekšnieka Jāņa Bērziņa orķestris.

● Sakarā ar sliktiem laika apstākļiem un apledoto elektrības vadu sapostīšanu, draudzes svētdienas skola Ziemsvētku eglīti varēja dedzināt tikai 6. janvārī. Svētbrīdi vadīja māc. K. Freimanis, korāļus uz klavierēm pavadot L. Freimanei. Audzēkņi skolotāja O. Grabaža vadībā izrādīja Sapnis Ziemsvētku naktī. Audzēknes Sarmīte Grase un Ingrīda Krūmiņa rādīja savu veiksmi klavieru spēlē. Dziesmas dziedāja diriģenta V. Aldiņa vadībā, piedaloties Pēterim Kviesim un Guntim Strazdam ar klarneti un trompeti. Rutas Kvieses vadībā audzēkņi J. Bērziņa akordeona pavadījumā tautas tērpos raiti dejoja tautas dejas. Ieradās Ziemsvētku vecītis (A. Kleinhofs) ar dāvanām. Eglītes vakaru apmeklēja arī tāli ciemiņi no Jaunzēlandes, Velingtonas latviešu biedrības priekšnieks Rolands Splīte ar ģimeni. Viņš pastāstīja, ka Jaunzēlandē dzīvo ap 500 latviešu. P. S.

KANADAS ZIŅAS

VINIPEGA

● Pēc desmit nokalpotiem gadiem Vinipegas Svētā Krusta draudzē mācītājs L. Grendze pārceļas uz Klīvlandi, kur ievēlēts par turienes Apvienotās draudzes mācītāju. Šo draudzi līdz šim aprūpēja mācītājs I. Gaide, kas tagad apkopj Sv. Jāņa draudzi Toronto. Vinipegas korporāciju kopas seniors J. Svenne rīkoja savā mājā mācītājam L. Grendzem atvadu vakaru. J. Svenne aizejošam mācītājam novēlēja panākumus jaunajā darba vietā un korporāciju kopas vārdā pasniedza sudraba kausu. Turpmāk Svētā Krusta draudzi pagaidām aprūpēs mācītājs K. Kuškēvics, kas apkalpo arī vācu un angļu draudzi. V. Z.

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas biedru un viņu piederīgo Ziemsvētku eglītes vakarā 5. janvārī Hamiltonas latviešu biedrības telpās svētbrīdi vadīja māc. E. Pavasars, klavieru pavadījumu spēlējot Indrai Pulciņai. Sarīkojumā dzirdējām Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņus — Indru Pulciņu, Valdu Škrindu un Gunti Dāboliņu, kuŗi skolas brīvlaiku pavadīja Hamiltonā. Viņi interesantā stāstījumā iepazīstināja vakara viesus ar latviešu skolu Minsterē, mudinot ikvienu jaunieti to apmeklēt. Viesus uzjautrināja Edija un Fredija (E. Pulciņa un A. Grīnberga) dziedātās kuplejas. Ieradās arī aizkavējies Ziemsvētku vecītis (Edg. Remkins), atnesot visiem dāvanas. Skaistu pārsteigumu sagādāja desmit Sv. Katrīnu vanadzes ar priekšnieci M. Vītolu, atvedot ciema kukulim vakaram piemērotu priekšnesumu. Kopas vanadzes priekšnieces Elzas Šteinas un saimnieces Gaidas Ieviņas vadībā bija sarūpējušas svētku azaidu.

● Hamiltonas Ventas gaidu un Aiviekstes skautu vienību vecāku padome rīko 20. janvārī pl. 5 pēcp. Latviešu ev. lut. Kristus draudzes baznīcas lejas telpās pēcpusdienu ar nosaukumu: „Degsim gaišu ugunskuru". Programmā dziesmas un deja. Tēja, kafija un cepumi. Spēlēs Runči trimdā.

J. G.

Steidzīgi vajadzīgs

PĀRVALDNIEKS

Latviešu namam,

491 College Street Toronto.

Vēlams precēts pāris.

Brīvs dzīvoklis, atalgojums pēc vienošanās.

Zvanīt 922-2931, vakaros 465-4803

(14. turpinājums)

Pusdienas laikā pēc slaukšanas lopkopji pabaroja govis un tad gāja pusdienās. No pulksten vieniem līdz trim atkal bija mācības. Šodien, pirmdienā, ir lauksaimniecības rēķini. Tos māca zvērināts grāmatvedis un tautsaimnieks Nimcēvičs. Pārraugiem lauksaimniecības rēķini ļoti svarīgi. Jāprot ne vien pareizi aprēķināt dažādas lietas, bet arī rēķināt pietiekami ātri, lai pārraugs nenonāktu laika trūkumā.

Nimcēvičs ievadā aizrāda, ka Latvijā lauksaimnieku vienīgās grāmatas esot bībele, dziesmu grāmata un kalendārs. Kalendāra lapās tiekot ierakstīta visa grāmatvedība. Ja tā pazūdot, tad arī visa grāmatvedība pagalam. Lauksaimnieks tagad naudu glabājot kabatā vai gultas maisā. Ja kalpone bez saimnieka ziņas mainot salmus gultas maisā, tad arī banka aizejot mēslainē. Viņš uzsveŗ, ka pārrauga uzdevums esot ne vien aprēķināt lopu ražību, bet iemācīt lauksaimnieku aprēķināt saimniecības progresu un patiesos ienākumus. Pēc šīs stundas skolēni dodas uz kūti. Atkal govju tīrīšana un slaukšana.

Lopkopju klasē no skolniecēm piedalās Elza Cukura, Marta Priedīte, Emma Ragaine, Elza Roga, Elza Ukrija, Austra Dreika, Millija Baltputniņa un Milda Vijuma. Visas skolnieces ir vidzemnieces, izņemot Elzu Ukriju, kas ir no Skaistkalnes Zemgalē, bet Milda Vijuma no Glūdas Zemgalē. Kurzemnieki un latgalieši vairs nesūta savus bērnus uz Smilteni, jo ar 1927. gadu tiek atvērtas lopkopības skolas Jaunpilī, Laidzē un Vidzmuižā netālu no Viļāniem.

Pirmā dienā par kūts pārzini tiek norīkots Rūsis, par cūkkūts pārzini Ķimelis un par visu kūts pārzini ieliek Martu Priedīti. Praktiskos darbus kūtī, cūkkūtī un vistu kūtī vada techniķis Jānis Pikurs.

No lauksaimniekiem kūtī par palīgiem sūta Pēteri Ņurci, cūkkūtī Annu Pētersoni un vistu kūtī Elzu Minci.

Jāpiezīmē, ka skolai ir divas kūtis. Seklā kūts, tā sauktā jaunā kūts, ir ar Latvijas brūnajām. Tur ir vairāk nekā trīsdesmit galvu. Vecā kūts ir dziļā kūts. Tur ir trīsdesmit Frīzijas melnraibās. Priekš dažiem gadiem raibās atvestas no Rītprūsijas. Te viņas sauc par rītprūsietēm. Tanī pašā kūtī ir vēl desmit nenoteiktas sugas govis, ar kuŗām skola praktizējas krustošanas mācībā.

Kā melnraibās, tā Latvijas brūnās visas ir tīrasiņu. Vecajā kūtī ir vēl viens Dānijas brūnais bullis un frīziešu melnraibais bullis. Veco kūti vada techniķis Asofreijs. Viņš ir igaunis. Kādu rītu sasveicinotie Asofrejs saka:

„Laporit, kuitas rītos. Ko tu tarrīs. Liet nelīt šoden."

Kad viņš noskaities, pirmais vārds ir vienmēr „Kurrat".

Skolas mācību praktizēšanai ir vienīgi seklā kūts. Dziļo kūti izlieto zinātniskiem nolūkiem Latvijas universitātes un lauksaimniecības fakultātes lopkopības institūts. Kūtī strādā muižas kalpi. No darba pētīšanas viedokļa šī kūts ir padota Zemkopības ministrijas darba pētīšanas institūtam, tāpēc skolu bieži apmeklē Zemkopības ministrijas ierēdņi un lauksaimniecības fakultātes mācības spēki un studenti, kas speciālizējas lopkopības laukā. Asofrejs kādreiz, ieraudzīdams Rīgas kungus, saka:

„Tos pois no tarba ministrīs atkal ierod."

Lai arī Asofrejs neprot labi latviski, bet viņu visi labi ieredz. Viņš savu darbu izdara labi un ir labs lopkopības darbinieks. Kāds no Zemkopības ministrijas ierēdņiem Asofrejam aizrādījis, kāpēc viņš necenšas iemācīties pareizu latviešu valodu. Uz to Asofrejs nobēris:

„To tarb tara rok, ne liel mut."

Ar to lieta izbeigta. Vēlāk izrādījās, ka visi atzinuši, ka Asofrejs pieder pie Smiltenes muižas. Bez viņa kaut kā trūktu. Varbūt viņa valoda, ko visi bija iemīļojuši.

***

Piensaimniekiem mācības sākas desmitos no rīta. Pirmā stunda ir ķīmija, ko māca direktors Jūlijs Vīgants. Ķīmijas kursā ir organiskās un neorganiskās ķīmijas kondensēts saturs. Tas piemērots tieši piensaimniecības vajadzībām. Apskata neitrālizāciju, skābju un bažu rašanos. Tāpat dažādu gāžu rašanos rūgšanas procesos. Protams, visam pamatā ir pamatzinības par elementiem un to sakarība ķīmijā.

Vīgants, kā jau ķīmijas speciālists, savu priekšmetu māca ļoti labi. Ir prieks klausīties viņa stāstījumā. Ja arī Vīgants nav sevišķi izcils runātājs, tomēr skolotājs viņš ir vienreizējs.

Tiem, kas gājuši ģimnazijā vai tās beiguši, šis kurss ir sīkums, turpretim tikai pamatskolu beigušiem ir cītīgi jāmācās. Ir ieradušies vēl divi jauni skolēni, Heinrichs Glāzītis no Rēzeknes un Leonids Pelde no Rīgas. Heinrichs beidzis divas klases Rēzeknes vidusskolā. Leonids Pelde beidzis divas klases Valsts techniķumā. Pēc ķīmijas stundas ar viņiem sasveicinās Alks. Viņš apsolās abus jaunos skolēnus aizvest uz internātu virs pienotavas.

Piensaimniecības klasē tikai četras meitenes: Marta Kalniņa no Ropažiem, Elza Dzilna no Ilūkstes un Marija Sproģe no Daugavpils un Herta Krēsliņa no Jelgavas.

Skolniecēm internāts ir otrā stāvā pilī. Rīta gala atrodas lopkopes, vidū piensaimnieces un vakaros lauksaimnieces. Internāta pārzine meitenēm ir Brunalda jaunkundze.

Visos internātos ir īpatnēja smaka. Mums pirts augšā ir kūts smaka. To var saost, jau kāpjot pa trepēm. Piensaimnieku internātā virs pienotavas ir sajūtama sasmakuša piena smaka. Meiteņu internātā abas šīs smakas jaucas kopā. Skolā ievēro ļoti lielu tīrību. Koka tupeles, ar kuŗām strādā kūtī, katru dienu pēc darba tiek nomazgātas. Ķiteļus un pārvalkus mazgā speciālā skolas mazgātavā. Tos vēl var dot Dancigera ķīmiskā tīrītavā, kas atvēris nodaļu Smiltenē. Galvenā Dancigera tīrītava atrodas Rīgā, bet Smiltenē vienīgi aģentūra. Kā vasarā, tā ziemā trīs reizes nedēļā tiek kurināta pirts. Pirtī var mazgāties otrdienās, piektdienās un sestdienas vakaros. Mazgāšanās skolā ir sadalīta pa stundām; zināmās stundās lauksaimniecības un lopkopības nodaļu vīriešiem, tad piensaimniekiem, bet meitenēm visām kopā. Sestdienas vakarā pēc pulksten deviņiem vakarā pirtī iet muižas strādnieki. Otrdienās pirts paredzēta muižas pārvaldei un skolotājiem. Kaut arī tiek ievērota liela tīrība, no īpatnējām pienotavu un kūts smakām nevar tikt vaļā. Skolas direktors gan izmēģina visādus līdzekļus gaisa atsārņošanai, reizi nedēļā pat smidzina telpas ar lizola šķīdumu, tāpat reizi mēnesī ar terpentīnu.

Kādai ķīmiskai fabrikai ir parādījies ķīmiskais līdzeklis „Ozatols", kas paredzēts gaisa atsārņošanai, tomēr simtprocentīgi atsārņot gaisu neizdodas. Meitenēm skolā smaržas aizliegts lietot. Tās var lietot vienīgi vieglā veidā, ejot uz pilsētu, teātri vai kino, bet ne ejot uz praktiskiem darbiem. Izrādās, ka kuiļi, teķi un buļļi necieš smaržvielas. Skolēni smējas, ka dzīvnieki esot alerģiski pret Tomberga smaržām.

Otrā lauksaimniecības kursā mācības sākas pulksten desmitos no rīta. Mācības iekārtotas dažādos laikos, pielāgojoties praktiskiem darbiem un skolotājiem. Bez lekcijām klasē skolotāji ir arī nodarbināti skolas lauksaimniecībā, kūtīs, izmēģinājuma laukos un visur, kur vien kāds padoms vajadzīgs.

Pirmā stunda ir vispārējā augkopība. Skolēnus iepazīstina ar visādām augu sugām, ko audzē Latvijā un ko vēl varētu audzēt.

Vispārējo augkopību māca agronoms Vilnītis. Viņa stāstījums ir ļoti tekošs. Jau pirmā stundā skolēni dabū iepazīties, cik viņš nodarbināts. Divas reizes stundā viņu izsauc pie telefona.

(Turpmāk vēl)

Ieņēmumu lauvas . . .

(Turpinājums no 7. lp.)

mūsu abi kaimiņi: Lietuva pat 90,4 proc. un Igaunija — 56,3 proc. Vispār Igaunija nodokļu saņemšanas ziņā palikusi piektajā vietā, tikai Moldāvija vēl priekšā ar 55,6 proc.

Šie skaitļi liecina, ka pašā Krievijā un četrās kolonijās: Ukrainā, Latvijā, Moldāvijā un Igaunijā ir visvairāk izvērsta rūpniecība un tām arī galvenokārt jāuztur imperijas pūķis, tā saucamā Vissavienība.

No tā saucamā iekšējā aizņēmuma gan visas kolonijas var paturēt 50 proc. Bet arī no šī vienkāršo pilsoņu piespiestā aizņēmuma puse aiziet koloniālās varas uzturēšanai.

Iedzīvotāju ienākuma nodokli visu drīkst paturēt vienīgi Uzbekija, Kazachija, Lietuva, Tadžikija un Armēnija, bet Turkmēnijā vēl paredzēts iepludināt 58.783.000 rubļus no tā saucamā vissavienības budžeta.

Augstākās padomes sēdē Maskavā runāja arī Latvijas ministru prezidents J. Rubenis. Tāpat kā visi citi runātāji, viņš vispirms izteica glaimus Brežņevam, kas nozīmē, ka varenais partijas sekretārs savu stāvokli pilnīgi nodrošinājis un pakalpiņi sāk izveidot viņa personības kultu, un apliecināja Latvijas darba ļaužu padevību partijai un padomju varai un solījumu strādāt un ražot vēl vairāk, bet netaupīja arī kritiku, sevišķi par lauksaimniecības mašīnu un mākslīgo mēslu nepietiekamo piegādi. Viņš lūdza paredzēt valsts plānā līdzekļus šķidro kombinēto mēslojumu rūpnīcas celšanai Ventspilī.

No Rubeņa runas atreferējuma Cīņas 1973. gada 15. decembŗa numurā redzams, ka vienīgi šīs prasības bija konkrētas, pārējā runa — padevības izteikumi un solījumi, kā jau šādās sēdēs Maskavā parasts.

Jaunu rūpnīcu celšana Latvijā nozīmē jaunu cittautiešu pieplūdumu un latviešu skaita samazināšanos.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Jaunieši, kas iemīlējuši Latviju

PIEKTAIS DV JAUNIEŠU SALIDOJUMS BOLTONĀ

Ar divu gadu atstarpi jaunieši janvāŗa sākumā atkal sasaucās savā iemīļotajā sanāksmju vietā „Cedar Glen" pie Boltonas, DV organizācijas atbalstīti. Kopskaits pāri piecdesmit, šoreiz gandrīz visi no Toronto, jo „Cedar Glen" jaunā vadība salidojuma datumus vairākkārt bija pārlikusi, iepriekš nepaziņojot, tāpēc arī nebija iespējams salidojumu laikus izziņot.

Šī raksta autorei un salidojuma vadītājai talkā nāca jauniešu komiteja: Ilze Andžāne, Viktors un Roberts Jaunkalni, Rita Langenfelde un Ēriks Magons, kas ne tikai apzināja dalībniekus, bet arī vadīja diskusiju grupas.

Saulainais 5. janvāŗa rīts un sniega klātie lauki, meži un pakalni vilināja doties veselīgā pastaigā un nodoties ziemas sportam.

Pēcpusdienā bija paredzētas nodarbības un pārrunas par dažādiem aktuāliem tematiem: Kā jaunatne varētu palīdzēt vietējās latviešu sabiedriskās dzīves notikumu dokumentēšanā, tagadnes un pagātnes kultūrvēsturisku materiālu vākšanā un uzkrāšanā etnisko grupu archīvam Otavā; latviešu jaunatnes ieskati par Kanadas daudzkultūru sabiedrību; vai jauniešiem iespējams ar valdības materiālu atbalstu apceļot Kanadu u. c., kā arī pārrunas par Latvijas apciemojumiem, aculiecinieku-jauniešu apraksti. Tāpat pārrunās bija ietverta jaunatnes brīvdabas centra radīšana Kanadā būvuzņēmēja L. Sīpoliņa īpašumā pie Simtgades ezera.

Pārrunas risinājās grupās un visiem kopīgi.

Ziemeļamerikas latviešu laikrakstos bija minēts par nodomiem etnisko grupu archīvā Otavā ierīkot latviešu nodaļu. Saņemot Kanadas valdības archivāra personisku uzaicinājumu iesaistīt arī latviešu jaunatni šai darbā, šī raksta autore saziņā ar LNAK kultūras nozares vadītāju Intu Purvu nolēma par to pārrunāt ar jauniešiem un dzirdēt viņu domas. Visi vienprātīgi atzina, ka darbs ir ļoti nozīmīgs, un tanī būtu jāiesaistās veciem un jauniem, lai mūsu kultūrvēsturiskās vērtības, kas glabājas pie privātpersonām, neaizietu bojā, bet būtu pieejamas arī nākamajām paaudzēm.

Noklausoties īsumā par Otavā notikušo etnisko grupu konferenci, kā arī tajā iesniegto rezolūciju par kopēja etnisko jauniešu žurnāla izdošanu, Egīls Matīss apšaubīja šādu iespēju, aizrādot uz atsevišķo tautību kultūras īpatnībām, kam pievienojās arī pārējie dalībnieki. Linda Lazda un Daina Brumele norādīja, ka runa varētu būt vienīgi par baltiešu jaunatnes žurnālu, kā arī par citu kultūrāli radniecīgo etnisko grupu jauniešu izdevumiem, kam pievienojās arī pārējie. Kopsavilkumā atbildes vietā radās jautājums: „Vai ir vērts lauzīt galvu par jautājumu, kam nav reāla seguma?"

Te piebilstams, ka etnisko grupu konferencē jaunatnes sanāksmes dalībnieki līdzīgu aizrādījumu no vecākās paaudzes pilnīgi ignorēja.

Tika pārrunātas iespējas jauniešiem ar valdības materiālu atbalstu apceļot Kanadu. DV KV priekšsēdis E. Krūka minēja konkrētu piemēru par valdības samaksāto ekskursiju uz Otavu, ar noteikumu, ka tur uzturas piecas dienas. Saņemot valdības pabalstu DV dienām Kanadā 1973. gada maijā, viens no galvenajiem izdevumiem bija ceļa naudas piešķiršana jauniešiem no citām pilsētām un provincēm (kā Britu Kolumbijas, Kvebekas u. c.). T. Krūka norādīja, ka ceļošanai jābūt organizētai un mērķtiecīgai, kādas organizācijas vai vienības izplānotai.

Pārrunās par jauniešu Latvijas apciemojumiem salidojuma dalībnieki dzirdēja aculiecinieku domas un iespaidus. Rādot uzņēmumus slīdītēs, viņi pārējos jauniešus iepazīstināja ar Latvijas dabas un dzīves īpatnībām. Kāda jauniete par savu pirmo braucienu izteicās: „Kad agrāk runāja par Latviju, man viss bija vienaldzīgs, bet kad es pati savām acīm to redzēju, es dziļi iemīlēju."

Dziesmu svētku tautas deju lieluzvedums Rīgā atstājis dīvainu iespaidu, ko atzina arī paši jaunieši — aculiecinieki: „Stilizētie un pārveidotie tautas tērpi (brunči līdz ceļiem), kā arī līdz nepazīšanai pārveidotās tautas dejas, kur vienīgais atribūts, kas norādīja uz zināmu deju, bija mūzika, radīja svešādu iespaidu."

„Deju svētkos, kā bija nosaukts tautu deju lieluzvedums, uzstājās dejotāji no visas Padomju savienības (krievi, poļi, ukraiņi, gruzīņi lietuvieši u. c.), kur latvieši ar saviem — jaunradītajiem — tērpiem nemaz neatšķīrās no pārējiem," piebilda cits.

Jaunieši galvenokārt jautāja par dzīves praktisko pusi Latvijā un turienes jaunatnes interesi par moderno mūziku, dejām, ģērbšanos (ļoti patīkot „džīnas", bet tās maksājot 100 rubļu!). Latvijas jaunieši runā tikai latviski un ir patīkami pārsteigti, ka viņu brālēni un māsīcas no Amerikas kontinenta arī prot dzimto valodu.

Starplaikos neoficiālās sarunās DV KV priekšsēdis E. Krūka un jaunatnes nozares referente T. Krūka vienam otram jaunietim ieminējās par būvuzņēmēja L. Sīpoliņa zemes piedāvājumu Daugavas Vanagu organizācijai, lai izbūvētu jaunatnes centru. Jaunieši bija ieinteresēti par pasākumu uzzināt vairāk un, pirms došanās kamanu braucienā, E. Krūka tos informēja par eventuālo kopējo pasākumu.

Māris Treiguts ierosināja sasaukt jaunatnes organizāciju pārstāvjus, kas savukārt varētu šo jautājumu pārrunāt savās sanāksmēs.

E. Krūkas informācija bija ļoti lietišķīga un labi saprotama. Meitenes bija nobažījušās, vai vecāki ielaidīšoties „tādā darījumā", ļaujot jauniešiem vieniem braukt. Uz to E. Krūka atbildēja, ka centra izbūves darbiem īstenojoties, tos vadītu atbildīgi un atalgoti darbinieki (viens no vecākā gada gājuma), kas tur paliktu visu vasaru.

Izbraukumā zirgu vilktajās kamanās mēnesnīcā sals vienam otram gan knieba vaigos un kāju pirkstos, tomēr jaunie brauca pa mežu dziedādami. Laika kavēklim bija paņemtas līdz dažas filmas, gan no iepriekšējiem salidojumiem, DV dienām 1973. gada maijā, kā arī ceļojuma filma pa Kanadu un citas. Dejas un dziesmas ieilga krietni pāri pusnaktij, un otrā dienā dodoties mājup izskanēja tā pati vēlēšanās — kā vienmēr — salidojumam turpmāk paredzēt vairākas dienas.

Tonija Krūka

Latviešu katoļu vienības eglītes vakarā Latviešu namā Toronto. Augšējā attēlā Betlemes skats, kuŗā piedalījās arī mazākie bērni. Foto: JAK

Melburnas latviešu operešu ansamblis
Austrālijā izdevis skaņu plati ar Fr. Lehāra operetēm
Jautrā atraitne;
galvenajā lomā brīvmākslinieces Veltā Liepiņa-Bērziņa.
Cena 8 dol. Plates katrā vairumā pasūtināmas, rakstot:
Mr. J. E. Mūrnieks,
22 Carbeena P-de,
West Heidelberg, Vic.
3081, Australia.

ASTRAS apgādam iznākusi grāmata
Bīskaps Jāzeps Rancāns-dzīve un darbs
Prof. H. Tichovska redakcijā.
Ed Dzeņa zīmējumi, glītā apdarē, 280 lp., cena $7.50
Saturā: B. Albāts, A. Augustāns, Alfr. Bērziņš, V. Bastjānis, K. Boriss, P. Daugavietis, A. Dīnbergs, Ad. Klīve, J. Klīdzējs, B. Kokins, Rob. Liepiņš, A. Spekke, H. Tichovskis, Ed. Upenieks, Z. Zadvinskis, Fr. Zeps, K. Znotiņš raksta par bīskapa J. Rancāna dzīvi un darbu Latvijas valsts, baznīcas un tautas labā.
Krājumā vēl: P. Jēger-Freimanes, J. Klīdzēja, Dz. Freimaņa, H. Tichovska, K. Raudives, Z. Mauriņas u.c. autoru
ASTRAS IZDEVUMI.
Grāmatas dabūjamas latv. grāmatnīcās vai apgādā
c/o Mrs. Anna Tichovskis
P. O. Box 21024
Greensboro, N. C. 27420, USA.

LIETUVIEŠU ŽURNĀLISTI UZTUR SAKARUS AR KANADAS PRESI

Līdzīgi latviešu preses biedrībai, arī lietuviešu žurnālistiem pastāv sava organizēta apvienība ar nodaļām lietuviešu centros. Toronto nodaļas valdes priekšsēdis ir Jonas Karka, sekretāre Laima Svegzda un kasieris Juozas Vaičeliunas. Toronto nodaļas valde šajās dienās griezusies ar rakstu pie laikraksta The Toronto Sun, piedāvājot savus pakalpojumus ar informācijas piesūtīšanu par lietuviešu kultūras un citām aktīvitātēm.

Rakstā norādīts, ka Toronto dzīvo pāri par 10.000 lietuviešu, kas labprāt lasa The Toronto Sun. To vidū ir vairāk nekā 500 akadēmiski izglītotu lietuviešu, kā arī daudz mākslinieku dažādās mākslas nozarēs, kas darbojas organizēti. No augstāk izglītotām profesijām minēti vairāk nekā 40 ārstu un zobārstu, 5 advokāti, 100 inženieŗu, 6 architekti, 50 mācītu žēlsirdīgo māsu, 80 skolotāju, 40 žurnālistu u. c. lietuviešu izcelsmes speciālisti. Piezīmēts, ka šajā uzskaitē nav ietelpināti lietuvieši, kas dažādās profesijās izglītojušies priekš kaŗa Lietuvā un dažādu apstākļu dēļ nav varējuši turpināt savu profesiju Kanadā.

Pēdējos 25 gados Kanadas universitātēs graduēti vairāk nekā 300 lietuviešu, neieskaitot vairākus simtus technisko institūtu graduētos, skolotājus un citu Kanadas mācības iestāžu beigušo, kas darbojas savā speciālitātē.

Vēl norādīts, ka lietuviešiem Toronto ir trīs draudzes, sestdienas un svētdienas skola ar vairāk nekā 500 skolēniem, divas kreditsabiedrības ar kapitālu pāri 15 milj. dol., divi sabiedriski centri, kuŗos katrā var pulcēties savām kultūrālām aktīvitātēm ap 1000 cilvēku. Statistika liecina, ka lietuvieši šeit dzīvo virs caurmēra dzīves standarta un daudziem no tiem ir savi veikalnieciski pasākumi. —ls—

Ukraiņi prasa saudzēt viņu baznīcas

Rietumukraiņu ortodoksālās baznīcas piederīgie nosūtījuši lūgumu Kremļa valdniekiem saudzēt viņu vēsturiskās koka baznīcas, kuŗas vietējie varasvīri slēguši un nolēmuši nojaukt. „Modernai jaunatnei ir kino, teātŗi un deju vakari, kur izklaidēties un pavadīt brīvo laiku," rakstīts iesniegumā, ko parakstījuši 30 Žitomiras pilsētas, rietumos no Ķijevas, baznīcas locekļi, „bet mums, vecākiem ļaudīm, ir tikai šī viena saiešanas vieta."

Vēstule adresēta komūnistu partijas vadītājam Brežņevam, premjēram Kosīginam un krievu ortodoksālās baznīcas patriarcham Pimenam. Vēstules noraksts nokļuvis rietumnieku žurnālistu rokās Maskavā.

Pēc Žitomiras baznīcas slēgšanas paredzēts slēgt vēl otru baznīcu Černigojā. Rietumukrainā ir visvairāk koncentrētas aktīvās baznīcas Pad. savienībā. Baznīcu nojaukšanas iemesls, ka tās atrodas pārāk tuvu skolām . . .

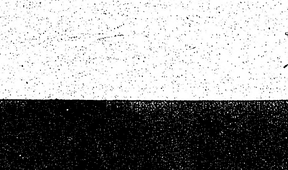
PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

Kā es sadzīvoju ar pektorālo anginu

Cilvēki, seviški vecākos gados, bieži slimo ar „krūšu kaiti"—krūšu angīnu (angina pectoris), sagādājot viņiem smagas ciešanas un pat nāvi. Šīs slimības jautājums ir tik aktuāls, ka tam pievērsusies arī Ziemeļkalifornijas latviešu draudze, ievietojot sava mēnešraksta Zelta Vārtu Vēstis decembŗa izdevumā Dr. Klāva Mētras rakstu par šo slimību. Raksts var interesēt arī mūsu laikraksta lasītājus, kuŗiem sniedzam to saīsinātu.

☆

Pektorālā angīna nav reta slimība, un katram ārstam būs gadījies ar to sadurties un tuvāk iepazīties. Tāpēc pieminēšu īsumā tikai tās raksturīgākās pazīmes, sīkāk pakavējoties pie savas personiskās pieredzes, ar šo kaiti slimojot, un cenšoties pašam sev palīdzēt.

Pektorālās angīnas raksturīgākā pazīme ir sāpes krūtīs, visbiežāk sirds vai aizkrūšu kaula apvidū. Tās bieži izstaro uz rokām (biežāk kreiso), kaklu un pleciem. Šīs sāpes rada sirds darbības pastiprināšanos vai asins pieplūduma samazināšanos; sirds muskuļa asins un skābekļa trūkumu. Tiešs cēlonis tam var būt fiziska piepūle: kāpšana pa trepēm vai kalnā, smagu priekšmetu nešana u. c.; jūtu uzliesmojums: bailes, uztraukums, dusmas; arī aukstums, vējš, smaga maltīte.

Krūšu angīnas galvenais sākšanās faktors ir sirds vainaga asinsvadu skleroze (90% gadījumos), ar šo asinsvadu sašaurināšanos vai daļēju aizsprostojumu. Tā galvenokārt ir vīriešu slimība; sievietes ar to slimo 5 reizes retāk. Tā var pāriet no paaudzes uz paaudzi, lielāko tiesu vīriešu līnijā; jādomā, ka tas notiek iedzimtības ceļā, iedzimtu zemas kvalitātes asinsvadu dēļ. Līdzīgi kuņģa un zarnu čūlām, tā ir arī psihosomatiska slimība.

Diagnozes noteikšana var būt pagrūta, jo slimnieki angīnas sāpes apraksta ļoti dažādi: gan kā urbjošas, žņaudzošas sāpes, gan arī kā spiediena, smaguma, pilnuma sajūtu ar elpas trūkumu. Jāievēro, ka sāpes ir īslaicīgas un, ar retiem izņēmumiem, pāriet no nitroglicerīna vai amilnitrīta 1—3 minūšu laikā. Nekomplicētos (pektorālās) angīnas gadījumos elektrokardiogramma dod maz pieturas punktu. Bieži pektorālo angīnu sajauc ar krūšu diafragmas trūkumu, barības vada čūlu, krūšu kurvja sienas emfizēmu, pleurītu u. c. Reti maldīsies tas, kas rūpīgi uzklausīs slimnieka sūdzības: kad un kādos apstākļos sāpes izceļas, kad un no kā tās pāriet.

Klīniskā gaita var būt dažāda. Lēkme var sākties lēni vai arī pēkšņi ar stiprām sāpēm. Sāpju lēkmes var būt samērā retas vai arī apgrūtināt slimnieku bieži niecīgu iemeslu dēļ. Angīnu var ārstēt ar lielākām vai mazākām sekmēm, bet izārstēt to nevar. Daudzi sirds slimnieki cieš no pastāvīgām rūpēm un bailēm par savu dzīvību un ne bez pamata, jo pēkšņa, katastrofāla stāvokļa pasliktināšanās ar neparedzamu gala iznākumu pastāvīgi apdraud slimnieku kā Dāmokla šķēps. Pektorālās angīnas prognoze tomēr nav pārāk slikta, un mazāk komplicētos, vieglākos gadījumos slimnieks nodzīvo 10 un pat 18 gadus puslīdz normālu dzīvi.

Manas ģimenes vīriešu līnijā pektorālā angīna prasījusi daudz upuŗu. Mans vectēvs nomira 55 gadu vecumā, skriedams izdzīt govis no labības lauka. Mans tēvs pēc dažu gadu slimošanas ar pektorālo angīnu nomira 64 gadu vecumā. Mana tēva jaunākais brālis nomira līdzīgā kārtā 63 gadu vecumā, viens no maniem brālēniem — nepilnu 60 gadu vecumā. Mans jaunākais brālis slimo ar pektorālo angīnu.

1959. gada vasarā es biju 61 gadu vecs, jutos vesels un tepat ik dienas noņēmos pēc darba ar volejbola spēli kopā ar mūsmāju jauniešiem. Laiks bija karsts, un bieži iznāca varena svīšana. Tādās reizēs šad un tad sāku sajust vieglu elpas trūkumu. Asins spiediens man bija normāls, arī ar aptaukošanos neslimoju, bet tendenci uz sirds slimībām ģimenē nevarēju grozīt. Smēķēšanu noteikti atmetu, ieturēju līdzsvarotu diētu, pēc iespējas ar maz dzīvnieku taukvielu, sāku rēgulāri vingrot katru dienu un izvairījos no smagiem jūtu pārdzīvojumiem.

Autopsijas rāda, ka koronāro asinsvadu trombozes (pektorālā angīna, infarkts) gadījumos sašaurinātos vai aizaizsprostotos asinsvadus ar laiku aizstāj sīki kollaterāli asinsvadi. Šis process ir ārkārtīgi lēns un prasa gadus. Jo ilgāk kāds individs pēc saslimšanas nodzīvo, jo bagātāks ir kollaterālo asinsvadu tīkls.

Jāpieņem, ka šo kollaterālo asinsvadu veidošanos un attīstību varētu veicināt īsta vajadzība pēc tiem, resp., ja no sirds tiktu prasīts arvien drusku vairāk nekā tās pašreizējā kapacitāte to atļauj. Atzīdams šo principu par bioloģiski pareizu, es, gan ārkārtīgi lēnām, sāku palielināt savu fizisko piepūli, vienmēr vērodams pazīmes, kas liecinātu par sāpju tuvošanos, lai tūdaļ pārtrauktu katru aktīvitāti.

Pieredze rādīja, ka šis princips bija pareizs, mana sirds darbība uzlabojās un pastiprinājās. To varēja novērot ne jau pēc mēnešiem, bet gan pēc gadiem. Visu slimības laiku, visus šos daudzos gadus, gandrīz nepārtraukti esmu lietojis arī dažādus medikamentus, koronāro asinsvadu paplašinātājus, lai novērstu sirds muskuļa ischēmiju, anoksiju un līdz ar to sāpes. Šos medikamentus iedala 2 grupās, atkarā no iedarbības ātruma. Ātri iedarbojas nitroglicerīns (1—3 min. laikā) un arī aisordils u. c. Lēni, bet ilgstoši iedarbojas peritrāts (6—8 stundās), arī persantīns u. c. Es no visiem šiem medikamentiem izvēlējos nitroglicerīnu ātrai sāpju novēršanai (0,5 mg zem mēles), un bez tam peritrātu ilgstošai iedarbībai (SA 80 mg divi reizes dienā) un eventuālai sāpju atkārtošanās novēršanai.

Lai novērstu angīnas sāpes un līdz ar to sirds muskuļu bojājumu uz garīgu un emocionālu pārdzīvojumu pamata (dusmas, rūpes, nemiers, uztraukumi, depresija u. t. t.) es rēgulāri lietoju kādu nomierinošu līdzekli. Izšķīros par t. s. trankvilizētājiem. Pamēģināju vairākus, bet beigās paliku pie Vistarila. To lietoju rēgulāri kopā ar nitroglicerīnu un peritrātu gadiem ilgi un tikai šad tad to lietošanu pārtraucu uz pāris mēnešiem. Nitroglicerīnu lietoju arī profilaktiski, lai izsargātos no sāpēm.

Turēdamies pie minētā režīma, esmu nodzīvojis 13 gadus visādā veidā normālu dzīvi un strādādams pilnu darba laiku. Salīdzinot ar slimības sākuma posmu, pasliktināšanās vietā manas sirds darbība ir ievērojami labojusies. Tikai pēdējā gadā parādījušās dažas pasliktināšanās pazīmes: viegla asins spiediena paaugstināšanās (144/96), sirds darbības paātrināšanās u. c.

Šīs pasliktināšanās pamatā, šķiet, ir mans vecums (74 gadi) un arteriosklezore. Vēl pagājušo vasaru gandrīz katru dienu peldējos tuvējā ezerā, pārnēsāju cementa bluķus, raku dobeņ sakņu dārzā, pļāvu zālāju ap māju un atkārtoti braucu ar vāģi uz Floridu vai Čikagu, veicot vairāk nekā 400 jūdžu dienā. Lai arī mana pektorālā angīna nav izārstēta, tomēr tās sāpju slieksnis ir nesalīdzināmi augstāks resp. sirds muskulis spējīgs veikt daudz smagāku darbu nekā agrāk, pateicoties jaunveidotiem kollaterāliem asinsvadiem.

Fiziskas aktīvitātes princips zināmos sirds slimību gadījumos nav sevišķi jauns. Šodien tas atkal un atkal tiek uzsvērts visos Amerikas medicīnas žurnālos. Vajadzības spiests, es to uztvēru un lietoju, un manā gadījumā tas ir izrādījies par pareizu un gaužām derīgu. Reiz jau tas mani novedīs arī galā, bet es tomēr esmu vismaz dzīvojis un neesmu nīkuļojis.

Dr. Klāvs Mētra

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS
rīko 1974. g. uz

Eiropu —
8 dažādus grupu lidojumus no 16 līdz 23 dienām. Izlidošana katru sestdienu — jūnijā. jūlijā, augustā un septembrī.

Meksiku —
no 22. jūnija līdz 13. jūlijam. Guadalajara — Acapulco — Mexico city — Merida, Yucatan un atpūta Cozumel salā, Caraibu jūrā.

Dienvidameriku —
no 6. līdz 28. jūlijam. Peru, Lima — Machu — Picchu — Chile, Santiago — Argentina, Buenos Aires — Paraguay, Asuncion — Iguassu Falls — Brazil, Rio De Janeiro.

Afriku —
3 lidojumi — 23 dienām — 29. jūn., 6. un 13. jūlijā. Kenya — Tanzania — Mt. Kilimanjaro — Tsavo park — London — Paris.

Austrāliju —
CHARTER lidojums — uz skautu un gaidu lielo nometni „RADU CILTS" un kultūras dienām. 29 dienas — 14. dec. līdz 11. janv., 1975. g. Toronto — Chicago — Los Angeles — Sydney. Pieteikšanās līdz š. g. 1. martam.

Visi lidojumi tieši vai ar pieslēgumu no jūsu dzīves vietas Sav. Valstīs un Kanadā.

LATVIAN VACATION CLUB
12636 S.E. 161. St., Renton, Wa. 98055 U.S.A.
(206) 255-6082

PĀRSTĀVJI:

Mrs. H. BAJARS — 42 Kingsley Rd. Huntington, N.Y. 11743. (516) 423-3772
Mr. A. KANDROVICS — 2106 S. 22nd. Ave. Broadview, Ill. 60153. (312) 681-0963
Mrs. V. VISTUCIS — 2826 Torrington Ave. Parma, Oh. 44134. (216) 351-5349
Mrs. G. KIRSIS — 12040 Lake Ave., Apt. 201. Lakewood, Oh. 44107. (216) 226-5796
Mrs. E. DRULLIS — 9325 Meadow Dr. Omaha, Nb. 68114. (402) 391-2662
Mr. V. OZOLS — 1720 So. 15th, Lincoln, Nb. 68502. (402) 477-1444
Mr. A. LANGMANIS — 339 Broadway St. Alameda, Ca. 94501. (415) 523-6383
Mr. P. RATNIEKS — DV Bookstore, 491 College St., Toronto, Ont. Canada. M6G 1A5. (416) 921-7121

PIEPRASIET BRĪVU KATALOGU

Ja esat nodomājuši iegādāties
jaunu 1974. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6,

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

LATVIŠKI KAPA AKMEŅI

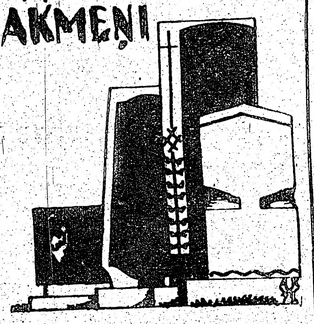

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Latviešu mājā
IZIRĒJAMS
dzīvoklis.
Zvanīt vakaros
481-7927

RELIĢISKĀ DZĪVE

1974. GADĀ

Gadu maiņā es lasīju savu Jauno derību, un es apstājos pie vārdiem, kas rakstīti Marka ev. 10. 32: „Jēzus gāja viņiem (mācekļiem) pa priekšu."

Jaunajā gadā Jēzus ir mums priekšā. Un Viņš nekur un nekad nav atcēlis savu aicinājumu: „Sekojiet man!"

Pieminētajā rakstu vietā ir tā teikts: „Viņi (Jēzus ar mācekļiem) bija ceļā uz Jeruzalemi, un Jēzus gāja viņiem pa priekšu, un tie iztrūcinājās, bet tomēr bailēs Viņam sekoja."

Lūka nāk mums palīgā ar šādiem vārdiem: „Kad laiks bija pienācis, ka Viņam vajadzēja tapt paaugstinātam, tad Jēzus grieza savu vaigu, lai ietu uz Jeruzalemi."

Jēzus zināja, kas Viņu sagaida: konflikti, nodevība, aizliegšana, apcietināšana, krusts...

Ceļš uz Jeruzalemi ir sāpīgs paklausības ceļš, bet Jēzus arī zina, ka Viņš savu darbu nekur citur nevar pabeigt, ka vienīgi Jeruzalemē, tādēļ Jēzus iet pirmais, vai kāds Viņam seko vai neseko, nav svarīgi.

Kas Dieva prātu ir sapratis un to atzinis, tam tas jāpilda, vienalga, ko tie citi dara.

„Seko Man!" — ir aicinājums brīvprātīgajiem, jo Jēzum var sekot tikai brīvprātīgi. Jēzus neizdala dāvanas, lai mantotu sekotājus. Jēzus pasaka, ko Viņam sekošana maksā: „Kas grib man sekot, lai aizliedz sevi, lai uzņemas savu krustu un lai tad nāk man pakaļ." — Vai es esmu gatavs sevi aizliegt? Vai es esmu gatavs nest krustu? — „Jēzus gāja viņiem pa priekšu." — Vai es esmu gatavs Viņam sekot?

„Jēzus lika saviem mācekļiem kāpt laivā un pārcelties uz Betsaīdu... un kad vakars metās... laiva bija jūras vidū, bet Jēzus bija malā." Marka ev. 6. 45—51. Turpat tālāk: „Redzēdams, ka mācekļi bija grūtībās, jo vējš tiem bija pretī. Viņš nakti gaiļos pie tiem nāca, pa jūru staigādams, un gribēja tiem iet garām." —

Tumša nakts, pretvējš, augsti viļņi, ļaudis atlaisti, pēc tam kad 5000 bija paēdināti, mācekļi vieni paši uz bangainiem ūdeņiem. Viņi redz priekšā sev it kā spoku, dabiski, bailes bija iznākums.

Mūsu dzīvē ir tādas dienas, kad ap mums viss grīļojas un kustas un sirdīs iezogas nedrošības sajūta. Tādus noskaņojumus pazīstam mēs visi.

Ko tad darīt? Ko darīt? Nekā cita kā irties uz priekšu! Tās pats, kas mācekļiem izlikās par spoku, sāka runāt: „Turiet drošu prātu, Es tas esmu, nebīstaities!" Un iekāpa laivā, un vējš nostājās...

Nedrošības brīžos, baiļu momentos, Viņš visu redz un zina, un mūsu sirdīs baiļu vietā ienāk Viņa miers.

„Turiet drošu prātu, Es tas esmu!"

Kāda cita aina: Mēs esam kopā ar Mariju Magdalēnu un Mariju, Jēkaba māti un Salomi pie tukšā kapa Lieldienu rīta agrumā un tur mēs dzirdam:

„Nebīstaities... noeita un sakait Pēterim un citiem mācekļiem, ka Viņš ies jums pa priekšu uz Galileju..." — Marka ev. 16. 7.

Kas ir Galileja?

Galileja pārstāv visu, kas ir ikdienišķīgs. Galileja ir vieta, kuŗu mācekļi atstāja ar lielu cerību sirdīs un aizgāja sekot Jēzum. No sekošanas nekas neiznāca, tikai vilšanās, jo viņu Aicinātāju piesita krustā, un nu jāiet atpakaļ uz to pašu vietu, no kurienes viņi bija izgājuši, un tur palicēji par viņiem smiesies.

Galileja ir bankrots. Bet „jauneklis" kapā viņiem apsolīja, ka taisni tur būšot Jēzus, viņiem priekšā. Jēzus ir mūsu ikdienišķība. Jēzur ir tur, kur ir vilšanās un pat izmisums par piedzīvoto neveiksmi. Jēzus ar mums satikās tur, kur mēs bijām iestiguši grēkos un pārkāpumos. Jēzus ir ar mums tur, kur mēs mokāmies bēdās un šaubās un nezināšanā. Jēzus ir mūsu ikdienas Galileja. Tur mēs sastapāmies ar Jēzu un tur mēs dzirdējām Viņa aicinājumu: „Seko Man!"

Un Jēzus ir ar mums Galilejā, ja mēs nespēkā esam tur atgriezušies, jo Jeruzaleme mums bija par daudz, un sevi aizliegt un krustu uzņemties nav mums pa spēkam.

Ja kāds no mums ar tādu noskaņojumu būtu sācis staigāt jaunajā gadā, tad te ir vārdi, kas domāti taisni tādiem no mums:

„Viņš ies jums pa priekšu uz Galileju."

Vēl kāda aina: Mēs atrodamies ar diviem Jēzus mācekļiem ceļā uz Emavu. „Bēdu pilnām sirdīm..." stāv rakstīts, viņi staigāja ceļā. Viens viņiem piebiedrojās, kuŗu viņi nepazina. Svešinieks izlikās nekā nezinām par to, kas noticis Jeruzalemē, jo Jeruzaleme ir vieta, kur var visu ko sagaidīt. Kad nu viņi, domas izmainot un valodas risinot, bija sasnieguši Emavu, tad ir rakstīts:

Viņš (Jēzus) likās ejot tālāk. Tālāk, vakarkrēslā, naktī... „Tālāk" nozīmē atstāt mācekļus neziņā, palikt joprojām ar „bēdu pilnām sirdīm". Kur ir bēdas sirdī un nemiers, tur nekas cits nelīdz, ka šo divu mācekļu lūgšana: „Kungs, paliec pie mums, jo vakars jau metas."

Viņš ieiet un paliek, lauž maizi, izdala svētības... Problēmas atrisinājas, jautājumi atbildēti, nezināšana kliedēta, vienatnes vietā sadraudzība.

Jēzus iet mums pa priekšu, ir pie mums uz sadzīves nemierīgās jūras. Jēzus ir mūsu Galileja, pie mums Emavā. Jēzus ir visur, arī pie mums un ar mums 1974. gadā!

Mūsu mīļā māmulīte

Emilija Grebže

dzim. Smirtāns

dzimusi 1883. g. 27. janvārī Jēkabpilī, Latvijā,
aizmigusi mūžīgā mierā 1974. g. 7. janvārī
Richmond Hill, Kanadā

Saplūdīšu es ar ziedu smaržu
Mīlestību līdzi aiznesot,
Nokratīšu zemes pīšļus
Mūžīgajā gaismā ieejot.

Sēro

meita, dēls un znots

Mūsu mīļā radiniece

Emilija Grebže

šķīrās no mums 1974. gada 7. janvārī
Richmond Hill, Ont.

Mīļā piemiņā paturēs

Vilma un Alberts Grebže;
Māra un Ziedonis Veilands

Neapklusināsim savas lūgšanas

Kad lūdzam Dievu, mēs atrodamies dzīvā Dieva priekšā, Viņš ir klāt. No Viņa izplūst spēki mūsu dzīvē un caur mums arī tālāk citu cilvēku dzīvē. Nevis mūsu lūgšanai pašai par sevi piemīt šī spēja, tad tā būtu burvība. Nē, bet lūgšanās mēs tuvojamies visuvarenajam Dievam, kas visu varu debesīs un zemes virsū piešķīris Jēzum Kristum. Viņu mēs lūdzam, lai Viņa spēks arī mūsu dzīvē parādās, un paļaujamies uz to, ka Viņš arī patiešām darīs. — Ir labi, ka mēs Dievu pielūdzam katru dienu noteiktā stundā un neaizmirstam un neizlaižam noteikto laiku. Ir arī labi, ka mājās mums ir kāda vieta — vai kaktiņš — kur mēs netraucēti varam lūgt. Protams, mēs varam arī lūgt citā laikā un ikvienā vietā, garā nākdami pie sava Kunga ar savām vajadzībām. Svētie Raksti pazīst tiklab individuālu lūgšanu, kā lūgšanu pulciņā, brāļu starpā draudzē. Kopīga lūgšana uztur cilvēkus vienā garā un piešķiŗ tiem spēku kopīgi veikt darbus, ko cilvēks viens pats nevarētu. Tā tas ir bijis pirmkristīgā draudzē un tā ir arī vēlāk. Apustuļu darbu 3. nod. sākums, piem., stāsta par Pēteri un Jēzu, kas rīta stundā gājuši uz templi, lai tur kopā lūgtu. Kopā ar viņiem piešķirts spēks dziedināt tizlu vīru, kas tāds bijis no mātes miesām! Jēkaba vēstule mudina kopīgi izsūdzēt grēkus un kopīgi aizlūgtu par draudzes slimajiem: „ticīga lūgšana izglābs slimo!" (5, 15). Ticīga lūgšana panāk, ka šai pasaulē ieplūst Dieva valstības spēki, kas spēj miesu dziedināt un garu atjaunot. Ja tas tā nebūtu, kristīgā baznīca jau sen vairs nepastāvētu. Neskatīsimiem uz remdenību mums apkārt, bet skatīsimies uz ticības paraugiem un kļūsim paši tiem līdzīgi! Bet to var panākt tikai ar lūgšanu no Dieva, ne citādi.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

20. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

27. janv. pl. 11 dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211.

20. janvārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Jauniešu (no 13—16 g.v.) sanāksme pl. 1.30.

27. janvārī plkst. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

27. jānvārī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētīšanas mācību stunda.

BRAMPTONA

20. janvārī plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

20. janvārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums; pl. 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

27. janvārī pl. 4 pēcp. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes pilnsapulce.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Roscdale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

20. janvārī plkst. 2. pēcp. dievkalpojums bērniem un jauniešiem. Stunda jauniešiem pēc dievkalpojuma.

27. janvārī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums. Draudzīgā aicinājuma atceres akts un filma pēc dievkalpojuma.

3. febr. dievkalpojums nenotiks.

10. februārī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 8 — 8.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl 1.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Kāds posms

(Turpinājums no 3. lp.)

te."

„Dievs ir tikai viens," tad viņš saka. Tur mēs abi vienojamies.

Ne sevišķi es gaidu savu „asiņu sūcēju" — strupi runājošu, lietišķīgu meiteni, kuŗa bieži vien mani apmeklē trīs reizes dienā ar savām pudelītēm.

Toties jauka ir viena no „kardiogrammas" meitenēm. Nakts meitene parasti atsteidzas tik miega pilna, ka baidos pat vārda sacīt — tik īgna viņa liekas. Jūtos „vainīga".

Visvairāk iemīlu sīciņu māsas asistenci — ar neatminamu ķiniešu vārdu. Cik ātri, veikli viņa strādā! „Kā atspolīte" — sacītu latviešu vecmāmuļas. Kamēr Kin-Sū (tas tikai pusvārds!) saklāj manu gultu — viņa stāsta par sevi. Par dzīvi Hongkongā, kur „neviens gan nemirst badā uz ielas, kā Indijā", bet — cilvēks gandrīz stāv cilvēkam uz galvas.

„Interesanta pilsēta ar lētu darba spēku, lielu pieticību un greznu pārticību. Briesmīgi asi kontrasti. — Cik mēs ar vīru esam laimīgi, ka Kanada mūs pieņēma. Manām mazajām meitenītēm ir pat pašām sava istaba!" Kin-Sū stāsta ar lepnumu.

„Es nespēju saprast, par ko visas avīzes šeit pilnas ar kurnēšanu. Laikam jau visa te ir par daudz."

Uzzinu, ka Kin-Sū vecāki izbēguši no Ķīnas, atstājot tur visu mantu. Viņa stāsta, ka viņa tic, ka Kristus ir vadījis viņu gaitas.

Līdzās manai istabiņai dienu un nakti balsī vaid kāda veca māmuļa, 92 gadi, prāts brīžiem skaidrs, brīžiem pazūd. Kin-Sū sevišķi rūpējas par šo vecenīti. Dažreiz apstājos pie kaimiņienes durvīm un noklausos, kā Kin-Sū runā ar veco māmuļu.

„Kur tev šodien sāp? Ā — te? Es tūlīt ierīvēšu taisni to vietu. Tagad aiziesim līdz krēslam. Ja tev garlaicīgi, dziedi. Vai tu zini kādu Ziemsvētku dziesmu?" Un viņas abas dzied, kamēr Kin-Sū saklāj gultu.

„Es mīlu vecus cilvēkus," viņa man saka. „Viņi līdzīgi senām stāstu grāmatām — vāki jau noplīsuši, bet saturs tas pats — bagāts."

„Kin-Sū, vai jūs šeit strādājat tikai algas dēļ?"

„O — nē," viņa smejas. „Es šo darbu mīlu. Kur gan citur es spētu parādīt, ko Kristus man ir mācījis — palīdzēt citiem?"

„Un es mīlu tevi, mazā Kin-Sū," tā saku es sev, naktī bez miega valstīdamās, gaidīdama rītu . . .

Kāda paskarba nakts māsa man vienmēr aizrāda: „Jums ir jāguļ. Kādēļ neņēmāt miega zāles?" — Es vairs negribu zāles! Nevienu! Bet tur ir viena cita, kas ieslīd klusi, pārliecas man pāri rūpīga un ar siltu balsi saka: „Mēģināsim vēl gulēt."

Pamazām nelielajā viesistabā iepazīstos ar dažām slimniecēm. Ja nesajustos tik vārga, varētu stundām klausīties šo dāmu — slimnieču sarunās. Tā, košajā rīta kleitā, ir neapmierināta ar visu. Kāds ēdiens! (To es atzinu par sevišķi garšīgu!). No logiem pūš vējš, analizes nepareizi izdarītas, bet — kad viņa sāk stāstīt par braucieniem līdz savam vīram uz Montrealu komandējumos, naktslokālu spožumu, slepeniem kāršu klubiem un citiem dzīves „spožumiem", tad pārējām runātājām mutes ir ciet.

Tā ir „lielā, kārotā dzīve", par ko šī te stāsta. Jaunā sieva no Sadberijas gandrīz apraudas. Viņa tik jauna apprecējusies, divi bērni, pašas un vīramāte vada un noteic viņas dzīvi — nav brīnums, ka sešos gados no 140 mārciņām viņa „pieaugusi" uz 240 . . . Nu ir cukurslimība, diēta.

„Dzīve cauri — un man tikai divdesmit astoņi gadi . . ."

Tur ir kāda cita sieva, no kuŗas izturēšanās, smiekliem un optimisma jāspriež, ka te nu ir viens laimīgs cilvēks —. Vēlāk uzzinu, ka vīrs viņai pirms pāris gadiem miris, bērnu nav, pašai izņemtas gandrīz visas „iekšas".

„Bet — katra diena jāgaida un jādzīvo kā pirmā un pēdējā," viņa saka, gaiši smaidot.

Es viņu klusībā apbrīnoju.

Šad tad pastaigādamās iegriežos kādā klusā, savādā istabā. Arī pati istabas iemītniece ir savāda. Zeltainiem matiem, pastāvīgi ar cigareti mutē — jauna. Vīrs — rezidentsārsts. Kundzei ir kuņģa čūla, asiņošanas, bet — „es nemaz negribu atmest smēķēšanu. Ja es gribētu, tad to tūlīt izdarītu! (?)"

Man dažreiz grūti uzminēt, vai viņa fantazē vai runā īstenību. Esot te jau 4 mēnešus. Viņa izšuj eksotiskus putnus. Esot jau neskaitāmus izšuvusi. Atdāvinot radiem.

„Ienāciet, lūdzu, atkal," gaišmate saka.

„Ja apsolāties nesmēķēt. Esmu alerģiska pret cigarešu dūmiem — apsolait?"

„To es jums nevaru apsolīt. Bez šaubām, ja es īsti gribētu — izbeigtu smēķēt šinī minūtē. Vai tad ir vērts dzīvot, ja no visa jāatsakās?"

„Varbūt ka ir."

Tā mēs runājam, un viņa šuj savus krāšņos putnus. — Duŗ dūrienu pēc dūriena ar savādu niknumu.

Katrs ir savādāks. Katrs šajā pasaulē ar savu nozīmi, ko pats apzinās vai neapzinās — Dieva stādi pasaules telpā. Mēs — visi!

„Vecmāmiņ, drīz būs Ziemsvētki," blakus istabā saka mazā Kin-Sū, „vai mēs padziedāsim?" 92 gadi apklust vaidēt un drebulīgā balsī dzied korāli.

Un viņai līdzi dzied jauna ķiniete no Hongkongas, kuŗu Kristus atvedis uz šo pilnības zemi — Kanadu.

„Es kādreiz uzrakstīšu stāstu par jums," saku jaunajam ārstam, „jums ir labas, vieglas rokas. Tādas ir retiem."

Viņš skatās uz manim: „Vai ir starpība — ar ārstu rokām? Patiesi?"

„Ir! Un paldies! Rītu — mājās."

GRĀMATAS DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DĀVANĀM

A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kaŗa vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rančāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

LITHUANIAN HOUSE

izīrē telpas sarīkojumiem

50 — 750 personām

1573 Bloor St. W. Tel. 533-9030

„Rīga — tu mūsu Roma,
mūsu Mekka,
Uz tevi aizved katra teka . . ."

Romas pagrabiņš

sestdien, 19. janvārī, pl. 8 vakarā

DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto

Programmā:

RĪGA, VĪNE, PARĪZE, ROMA, TORONTO
Soliste: MIRJĀMA BĒRZIŅA
EDIJS UN FREDIJS
Vakara vadītājs rež. E. JURŠEVSKIS

Oriģinālatspirdzinājumi — pagrabiņa speciālitātes
SPĒLĒS DV KAPELLA — R U N Č I

Visus laipni ielūdz
VANADZES UN DV JAUNATNE

Ieeja: $3.00, jauniešiem $1.50

Sieva Emma meklē

Arvīdu Rūdolfu, Mārtiņa dēlu

Rinkuli,

dzimis 1908. g. 17. oktobrī

Viļakas pag., Abrenes raj.,

Mieriņu mājās.

Zvanīt Toronto 463-2844

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

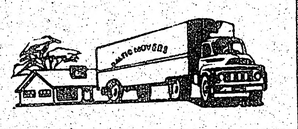

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

ziggys
fantastic foods

Līdzšinējais TIP-TOP MEATS delicatessen

Eiropiešu delikatešu un gaļas veikali

Minētajos veikalos jūs vienmēr atradīsit

„SPECIĀLAS CENAS"

1727 Bloor St. W. (pretim Keele pazemja stacijai) ● Yorkdale Shopping Centre ● Fairview Mall ● Ziggy's at Sherway Gardens ● Scarborough Town Centre ● Bramalea City Centre ● Huron Square Shopping Centre, Cooksville, 2500 Hurontario St. ● Westcliffe Mall, Hamilton, Mohawk Rd. & Upper Paradiese ● un šādos LOBLAWS veikalos: 480 St. Clair Ave. West ● 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) ● Eastgate Square ● Stoney Creek White Oaks Plaza, London ● 596 Montreal Rd., Ottawa ● 2085 Carlingwood, Ottawa ● 2241 Riverside Dr. (Billings Bridge), Ottawa ● 1040 Princess Street, Kingston.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. EINAR nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

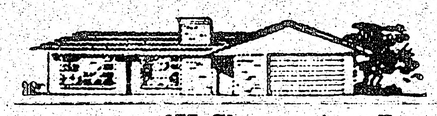

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet pesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

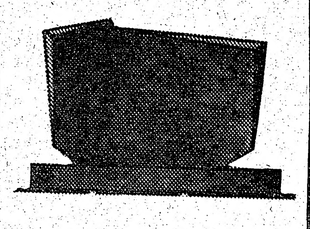

PIEMINEKĻI

Īgaunu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Septītās lielvalsts karagājiens

(Turpinājums no 1. lp.)

un godīguma dēļ. Šis senātors pagātnē nav vairījies kritizēt Balto namu. Ir zīmīgi, ka tagad Goldvoters ir nepārprotami nostājies prezidenta Niksona pusē un izteicis vērtējumu, ka prezidents Niksons varbūt ir šī gadu simteņa lielākais ASV prezidents.

Tautas vietnieku nama radītā komisija prezidenta atstādināšanai no amata diendienā zaudē popularitāti, jo ikvienam amerikānim arvien skaidrāka kļūst patiesība, ka prezidenta atstādināšanai no amata nav pierādīts neviens vērā ņemams iemesls. Jaunas ziņas gan vēstī, ka atradušies speciālisti, kas apgalvo, ka varot pierādīt, ka lentes izdzēšana neesot negadījums, bet tā dzēsta astoņas reizes.

Prezidents no savas puses vairākkārt uzsvēris, ka viņš nedomā atkāpties no amata un ka nav faktoru, kas viņu varētu atbrīvot no tautas uzticētā amata veikšanas.

Prezidenta „krustā sitēju" histeriskam apgalvojumam, ka Niksons novedis ASV bezdibens malā, nav nekāda pamata. Septītās lielvalsts uzbrukumi tomēr turpinās, un politiskais komentātors Krafts pagājušā nedēļā aizgāja pat tik tālu, ka uzdrošinājās nodēvēt Niksonu par noziedznieku, kas izvairās no kriminālas atbildības un paliek prezidenta amatā.

Votergeites lietā pēdējo vārdu teiks ASV juridisko iestādījumu autoritātes. Nekādā gadījumā tā nebūs amerikāņu prese — Septītā lielvalsts — kas torpēdēs Ričardu Niksonu. Nav šaubu, ka pret Niksonu noskaņotā prese prezidentu ēdīs vēl atlikušos trīs prezidentūras gadus. Bet tauta nav mazais bērns, un tā jau tagad apzinās, ka saceltā brēka ir daudz mazāka par vilnu.

Vai Niksons patiesi ir novedis amerikāņus līdz saimnieciskam, politiskam un morālam bezdibenim? Dzīves īstenība to neapstiprina.

Amerikāņu dzīves standarts vēl joprojām ir visaugstākais pasaulē. Kopsummā ASV pilsoņu individuālā vērtība pārsniedz divu triljonu dolaru robežu. Pēdējos desmit gados caurmēra amerikāņu ģimenes izpelņa ir divkāršojusies. Tā patlaban ir apm. 13.000 dol. gadā un vēl vienmēr aug. Nodarbināto skaits patlaban ir vislielākais ASV vēsturē — 80 miljonu. Tautas ietaupījumu konta bilance pārsniedz 800 biljonu dolaru.

Pārtikas cenas ir cēlušās, bet, salīdzinot ar daudzām citām valstīm, tās ir vēl zemas. Ir jāievēro, ka pārtikas produktu trūkums amerikāņiem nav bijis, un nav paredzams, ka tāds varētu rasties tuvākā vai tālākā nākotnē.

Valsts starptautiskās tirdzniecības bilance neatlaidīgi sveras ASV labā.

Nevar nepieminēt, ka tieši pēdējos gados lielas pārmaiņas konstatējamas jaunās paaudzes nostājā. Radikālisma aktīvitātes amerikāņu augstākās mācības iestādēs jau pieder pagātnei. Amerikāņu studentu šāsdienas nostāju var vērtēt par konstruktīvu, kuras mērķis palīdzēt citiem pilsoņiem.

Melnās rases amerikāņi aizvadītajos gados ir īstenojuši vērā ņemamus sasniegumus saimnieciskā un politiskā laukā. Lai pieminam tikai to, ka triju lielu amerikāņu pilsētu galvas ir melnās rases pārstāvji — Losandželosā, Detroitā un Alabamā.

Neiāgās atmiņas par amerikāņu klātieni un upuriem Vietnamā pamazām izgaist. Īsta miera Indoķīnā vēl nav, bet amerikāņi ir abām kājām izkāpuši no šī purva, un tiem vairs nav jānes dzīvā spēka upuri.

Paši savās mājās amerikāņi arvien lielāku vērību sāk pievērst tautas veselības nodrošināšanai. Arī vecie ļaudis saņem lielāku sociālā atbalsta piemaksu.

Karagājiens pret narkotisko vielu lietošanu rāda pirmos panākumus. Skaitļi liecina, ka narkotiķu skaits pamazām samazinās.

Nevar nepieminēt noklusētu vai maz pieminētu zīmīgu parādību — amerikāņi arvien lielākā skaitā atgriežas pie baznīcas. Dievlūdzēju skaits, kā to liecina dažādo konfesiju baznīcas, ir audzis.

Starptautiskā plāksnē pretrunīgā sadarbība ar Kremli, ja arī nekā cita nebūtu devusi, ir paturējusi durvis vaļā sarunām, lai novērstu eventuālu lielvaru militāru koaliciju. Ar sarkano Ķīnu attiecības pamazām normālizējušās; domājams, ka tās attīstīsies tādā pašā garā arī turpmāk. Starptautiskā forumā pats galvenais ir tas, ka Vidējos austrumos pēc 25 gadu nepārvarama naida starp Izraēlu un tās arabu kaimiņiem amerikāņiem izdevies piedabūt žīdus un arabus pie miera sarunu galda. ASV ārlietu ministra Dr. Kisingera pašreizējā misija Vidējos austrumos var izrādīties par nozīmīgāko ASV diplomātijas panākumu. Žīdu un arabu kaulēšanās par konkrēta un paliekama miera līguma īstenošanu var ieilgt, bet tas bija jāparedz jau šo sarunu sākumā.

Starptautiskās enerģijas avotu, tirdzniecības un valstu monētārās sistēmas stabilizācijas problēmas, inflācijas apkarošana, bezdarba novēršana un daudzas jo daudzas citas, bet ne mazāk svarīgas iekšpolitiskas un arī ārpolitiskas problēmas guļ uz prezidenta Niksona pleciem. Visus šos uzdevumus sekmīgi atrisināt varētu tikai tad, ja visa tauta atbalstītu savu valdību. Diemžēl, tā tas nav. 61 gadu vecais prezidents nākotnē raugās tomēr optimistiski, jo viņš nav vīrs, kas viegli pagriež muguru. Viņu var nemīlēt un var kritizēt, bet ir jāatzīst viņa apņēmība, lielās darba spējas un varbūt arī tālredzīga politiķa talants.

Iemetīsim mazu skatu arī pārējā pasaulē — vispirms 800 miljonu lielaja sarkanajā Ķīnā. 1974. gads Mao pavalstniekiem sola pilnāku rīsa bļodiņu. Tas jau ir liels sasniegums šajā pieticīgajā sarkanajā imperijā. Nevis režīms, bet laba raža ir šī uzlabojuma iemesls. Iekšpolitikā Pekingai gaidāmi nopietni pārbaudījumi, jo 80 gadu vecais Mao var aiziet pie senčiem kuru katru dienu. Arī 75 gadu vecais Čuenlajs nav nekāds jauneklis, un pēc nupat notikušām vērā ņemamām politiskām pārmaiņām dažādās sarkanās Ķīnas provincēs nekas neliecina, ka Mao tronim būtu izraudzīts gados jaunāks pēctecis.

Brežņeva valstībā 1974. gads arī sola nedaudz biezāku maizes riecienu. Par to var pateikties pagājušā gada labajai ražai, bet nekādā gadījumā kolchozu iekārtai. Varbūt tās ir tikai baumas, bet runā, ka politbirojs ir vairākkārt apsvēris varbūtību kolchozu sistēmu likvidēt, citiem vārdiem, Beržņevs varbūt sekos Polijas un Dienvidslavijas paraugam. Bet šādu iespēju manuprāt vēl pāragri apspriest.

Kā jau to varēja paredzēt, oficiālā padomju prese ir sākusi karagājienu pret dumpīgo krievu rakstnieku Solžeņicinu. Savā nupat publicētajā grāmatā Solžeņicins patiesībā nekā jauna nav pateicis. Kremli kaitina, ka šoreiz Staļina grēkus pasaulei uzskatāmā veidā parāda starptautiski pazīstams krievu rakstnieks. Bet ne tikai tas vien. Pēc amerikāņu avotiem Pad. savienībā koncentrācijas nometnēs un cietumos vēl joprojām atrodas 2,5 milj. pilsoņu. Tas nozīmē, ka Beržņevs samazinātā mērogā turpina Staļina laika Gulaga sistēmu. Galvenais iemesls politbiroja žults izvirdumam pret Solžeņicinu tomēr ir tas, ka viņš ir vairākkārt brīdinājis rietumus paturēt militārā pārākuma potenciāli — runāt ar Kremli spēkā, ne vājumā vai piekāpībā. Par šo pārdrošību Solžeņicinam nenoliedzami būs jāmaksā.

Mēs uzmanīgi sekojam krievu un amerikāņu SALT konferencei un arī tā dēvētai Eiropas drošības un sadarbības konferencei. Abas šīs Kremļa inspirētās konferences darbu 1974. gadā nav atjaunojušas. Varbūt ka līdz Lieldienām, kad atkal sanāks šie paputējušie kongresi, izrādīsies, ka šīs abas Kremļa olas nav nekas vairāk kā vienkārši vanckari.

Aleksandrs Ķegumnieks

DV priekšnieks J. Frišvalds (pa kreisi) sveic plkv. V. Janumu jubilejā; pa labi — jubilārs pateicas apsveicējiem.

Foto: T. Spoģis

LATVIEŠU SPORTA APVIENIBAS KANADĀ KONGRESS

Gadskārtējo Kanadas latviešu sporta kongresu 6. janvārī DV namā atklāja Sporta apvienības valdes priekšsēdis A. Dzilna, piedaloties 16 sportistiem un sporta darbiniekiem, kas reprezentēja 296 reģistrētus sportistus no 8 klubiem un 11 nozarēm.

Par kongresa vadītāju ievēlēja A. Tīcmani, bet par sekretāru G. Gubiņu. Kaut gan darba kārtība bija samērā plaša, kongress ritēja raiti un labā saskaņā.

Priekšsēdis A. Dzilna ziņoja, ka aizvadītais darba periods bijis sekmīgs ar plašu jaunatnes līdzdalību. Laba bijusi sadarbība ar ASV ALAs Sporta biroju. Vēlama vairāk koordinēta sadarbība baltiešu sporta organizācijas darbā, kas pēdējā laikā nav vairs uzskatāma par sekmīgu.

Nozaru un Sporta kopu ziņojumi liecināja par ļoti rosīgu darbu; dažās nozarēs gūti arī panākumi visas Kanadas apjomā. Ja agrāk aktīvākās nozares bija basketbols, volejbols un vieglatlētika, tad pēdējā laikā daudz lielāka aktīvitāte tādās nozarēs kā golfs, šaušana u. t. t.

Samērā labi darbs veicies arī Sidrabenes basketbola skolā, kuŗa, kā zināms, darbojās LSAK protektorātā.

Valdes vēlēšanas šoreiz daudz problēmu nesagādāja, kaut arī daži bijušie valdes locekļi personisku iemeslu dēļ nevarēja vairs kandidēt.

Sporta apvienības darbu arī turpmāk vadīs A. Dzilna, kuŗu ievēlēja ar iespējami lielāko balsu skaitu. LSAK valdē ievēlēja T. Ansonu, R. Auptmani, G. Gubiņu, K. Gulbi, V. Kļaviņu, I. Leju, A. Mackaru un Ž. Zentiņu.

Ž. Z.

DV Toronto nodaļas šaušanas kluba balvu ieguvēji makšķerēšanā un šaušanas sportā aizvadītā sezonā. Attēlā no kreisās: DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons, sporta daļas vadītājs J. Treijs (uzšuves bronzā un sudrabā), V. Ivāns (speciāla balva makšķerēšanā), P. Zvirgzdgrauds (Kanadas komandas balva zeltā), E. Vaināns (krūšu nozīmes bronzā un sudrabā), A. Rūdolfs (meistarklases balva un uzšuves sudrabā), sporta daļas vadītāja vietnieks O. Zvirgzdgrauds un A. Vjakse (uzšuves sudrabā un zeltā).

Foto: JAK